

T. C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARLIK BİLİM DALI

İSTANBUL KENT MEYDANLARININ KENTSEL İMGE ODAKLI İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:
Merve DELİKTAŞ

İstanbul, 2018

T. C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARLIK BİLİM DALI

İSTANBUL KENT MEYDANLARININ KENTSEL İMGE ODAKLI İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:

Merve DELİKTAŞ

Öğrenci No:

150807034

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. Beria BAYİZİTLİOĞLU

İstanbul, 2018

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum ‘‘İstanbul Kent Meydanlarının Kentsel İmge Odaklı İncelenmesi’’ başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 27/04/2018

Aday: Merve DELİKTAŞ

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAVI SONUÇ TUTANAĞI

**Beykent Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,**

Aşağıda tez adı belirtilen yüksek lisans öğrencisi 150807034 no'lu Merve DELİKTAŞ'ın 20.04.2018 tarihinde yapılan tez savunma sınavı¹ sonucunda 65 dakika süreyle sunduğu ve savunduğu tezi hakkında² oybirliği / oyçokluğu ile, KABUL kararı verilmiştir.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

Anabilim Dalı : Mimarlık
Programı : Mimarlık
Tez Başlığı³ : İSTANBUL KENT MEYDANLARININ KENTSEL İMGE ODAKLI
İNCELENMESİ

Tez Sınav Jürisi

Öğretim Üyesi

Danışman: Yard.Doç.Dr.Beria Bayizitilioğlu Rodwell (Beykent Üniversitesi)

Üye : Yard.Doç.Dr.Ürün Biçer Özkun (Beykent Üniversitesi)

Üye : Yard.Doç.Dr.Fusun Çizmeci Yöreş (Yıldız Teknik Üniversitesi)

İmza

¹ Jüri üyeleri söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunma sınavına alır. Belirlenen günde yapılamayan jüri toplantısı, katılanların hazırladığı bir tutanakla enstitü yönetimine bildirilir. Bu durumda jüri en geç onbeş gün içinde toplanarak adayı tez savunma sınavına alır. Tez savunma sınav süresi en az 45 dakikadır. Yüksek lisans tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-yanıt bölümlerinden oluşur ve dinleyiciye açıktır. (Beykent Lisansüstü eğitim ve Öğretim Yönetmeliği-Madde30-3)

² Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri, tez hakkında “kabul”, “düzeltme” veya “red” kararı verir. Jüri başkanı, jüri üyelerince imzalanmış sınav tutanağını, tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitü yönetimine teslim eder. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak ve yönetmelikte belirtilen usullere uygun olarak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. (Beykent Lisansüstü eğitim ve Öğretim Yönetmeliği-Madde30-4)

³ İleride doğabilecek aksaklıkların engellenmesi için tezin başlığının yazılması gerekmektedir.

Adı ve Soyadı : Merve DELİKTAŞ
Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Beria BAYİZİTLİOĞLU
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans Tezi, 2018
Alanı : Mimarlık
Anahtar Kelimeler : İstanbul, Kent meydanı, Kentsel imge.

ÖZ

İSTANBUL KENT MEYDANLARININ KENTSEL İMGE ODAKLI İNCELENMESİ

Geçmişten bugüne kentlerdeki yapılar, kentler için özel anlamlar oluşmasına katkıda bulunmaktadır. İstanbul, sahip olduğu tarihi ve kültürel zenginlikler sebebiyle dünyadaki önemli kentlerden birisidir. İstanbul'daki kent meydanlarının kentsel imge odaklı bir biçimde incelenmesi bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu amacın gerçekleştirilmesi için literatür taramasının yanında Beyazıt, Eminönü, Eyüp, Galata, Sultanahmet, Ortaköy ve Taksim meydanlarını içeren araştırma yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar kent meydanlarından her birisinin kentsel imge açısından farklı değerlere sahip olduğunu göstermektedir. Yedi farklı meydanda görüşülen toplam 169 bireyin yanıtları aracılığıyla ulaşılan sonuçları içermesi, çalışmanın sınırlılıklarını meydana getirmektedir.

Name and Surname : Merve DELİKTAŞ
Supervisor : Asist. Prof. Dr. Beria BAYİZİTLİOĞLU
Degree and Date : Master Thesis, 2018
Major : Architecture
Key Words : İstanbul, City square, City imagery

ABSTRACT

IMAGERY ORIENTED EXAMINATION OF THE CITY SQUARES

The buildings in the cities have big importance for having special meanings of the city from past to today. İstanbul is one of the most important cities in the world because of its historical past and cultural wealth. The basic goal of this study is imagery oriented examination of İstanbul's squares. For reaching to the goal, first of all, the literature reviewed and then Beyazıt, Eminönü, Eyüp, Galata, Sultanahmet, Ortaköy and Taksim Squares which were selected samples of this study, have been researched. The study contains 169 people's opinions about the squares that have been gathered by questionnaire. The results showed that all of them have different special meanings and values according to the imagery of the city.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ

ABSTRACT

İÇİNDEKİLER	i
TABLolar LİSTESİ	iii
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KENT, MEKAN VE KENT İMGESİ KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Kent ve Mekân Kavramı	5
1.2. Kentsel Mekân Kavramı	7
1.3. Kentsel Mekânın Anlamı	8
1.4. Kentsel Mekân ve Kamusal Alan Olarak Meydan.....	10
1.5. İmge Kavramı.....	13
1.6. Mimarlıkta Kentsel İmge	13
1.7. Kent İmgesinin Temel Unsurları.....	15
1.7.1. Yollar	15
1.7.2. Kenarlar / Sınırlar	17
1.7.3. Bölgeler	18
1.7.4. İşaret Öğeleri/Röper Noktaları	19
1.7.5. Odak / Düğüm Noktaları	20

İKİNCİ BÖLÜM

İSTANBUL KENT MEYDANLARININ KENTSEL İMGE ODAKLI İNCELENMESİ

2.1. İstanbul Meydanlarının Oluşumu ve Gelişmesi	21
2.1.1. Beyazıt Meydanı.....	22
2.1.2. Sultanahmet Meydanı	23
2.1.3. Galata Meydanı	23
2.1.4. Taksim Meydanı	23
2.1.5. Eminönü Meydanı	23
2.1.6. Eyüp Meydanı	24
2.1.7. Ortaköy Meydanı.....	24
2.2. İstanbul Meydanlarının Kamusal Hafızadaki Yeri ve İmgesel Önemi	24

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALAN ÇALIŞMASI

3.1. Araştırmanın Amacı	26
3.2. Araştırmanın Problemi	26
3.3. Araştırmanın Önemi.....	26
3.4. Araştırmanın Yöntemi.....	26
3.5. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	27
3.6. Verilerin Analizi.....	27
3.7. Bulgular.....	27
3.7.1. Beyazıt Meydanına Ait Bulgular	28
3.7.2. Eminönü Meydanına Ait Bulgular	38
3.7.3. Eyüp Meydanına Ait Bulgular.....	49
3.7.4. Galata Meydanına Ait Bulgular.....	58
3.7.5. Ortaköy Meydanına Ait Bulgular	66
3.7.6. Sultanahmet Meydanına Ait Bulgular	76
3.7.7. Taksim Meydanına Ait Bulgular	84
SONUÇ VE ÖNERİLER	94
KAYNAKÇA.....	116
ÖZGEÇMİŞ	119

TABLÖLAR LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 1. Meydanlar ve Mekânsal Yapı Niteliği	11
Tablo 2. Meydan Ölçütleri	12
Tablo 3: İstanbul Meydanları ve Mekânsal Yapı Nitelikleri	22
Tablo 4. Beyazıt Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı	28
Tablo 5. Beyazıt Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	28
Tablo 6. Beyazıt Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı.....	28
Tablo 7. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı	29
Tablo 8. Beyazıt Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı.....	29
Tablo 9. Beyazıt Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı.....	30
Tablo 10. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı	31
Tablo 11. Beyazıt Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı	31
Tablo 12. Beyazıt Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı	32
Tablo 13. Beyazıt Meydanı Tarif Edilebilme Özelliği Durumu Dağılımı	32
Tablo 14. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı	33
Tablo 15. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı.....	33
Tablo 16. Beyazıt Meydanında Önemli Binalar Dağılımı	34
Tablo 17. Gelme Amacı Dağılımı	34
Tablo 18. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı	35
Tablo 19. Geline Yön Dağılımı.....	35
Tablo 20. Gelme Sıklığı Dağılımı	36
Tablo 21. Beyazıt Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı	36
Tablo 22. Beyazıt Meydanına Ait Duygular Dağılımı.....	37
Tablo 23. Eminönü Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı.....	38
Tablo 24. Eminönü Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı.....	38
Tablo 25. Eminönü Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı	38
Tablo 26. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı	39
Tablo 27. Eminönü Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı.....	40

Tablo 28. Eminönü Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı	41
Tablo 29. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı	42
Tablo 30. Eminönü Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı	42
Tablo 31. Eminönü Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı.....	43
Tablo 32. Eminönü Meydanı Tarif Edilebilme Özelliği Durumu Dağılımı.....	43
Tablo 33. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı	44
Tablo 34. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı.....	44
Tablo 35. Eminönü Meydanında Önemli Binalar Dağılımı.....	45
Tablo 36. Eminönü Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı	45
Tablo 37. Eminönü Meydanına Gelme Amacı Dağılımı	46
Tablo 38. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı	46
Tablo 39. Geline Yön Dağılımı.....	47
Tablo 40. Gelme Sıklığı Dağılımı	47
Tablo 41. Eminönü Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı.....	48
Tablo 42. Eminönü Meydanına Ait Duygular Dağılımı	48
Tablo 43. Eyüp Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı	49
Tablo 44. Eyüp Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	49
Tablo 45. Eyüp Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı	50
Tablo 46. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı	50
Tablo 47. Eyüp Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı	51
Tablo 48. Eyüp Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı.....	51
Tablo 49. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı	52
Tablo 50. Eyüp Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı	52
Tablo 51. Eyüp Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı	53
Tablo 52. Eyüp Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı.....	53
Tablo 53. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı	53
Tablo 54. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı.....	54
Tablo 55. Eyüp Meydanında Önemli Binalar Dağılımı	54
Tablo 56. Eyüp Meydanına Gelme Amacı Dağılımı	55
Tablo 57. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı	55
Tablo 58. Geline Yön Dağılımı.....	56
Tablo 59. Gelme Sıklığı Dağılımı	56

Tablo 60. Eyüp Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı	57
Tablo 61. Eyüp Meydanına Ait Duygular Dağılımı	57
Tablo 62. Galata Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı	58
Tablo 63. Galata Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	58
Tablo 64. Galata Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı	58
Tablo 65. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı	59
Tablo 66. Galata Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı	59
Tablo 67. Galata Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı	60
Tablo 68. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı	60
Tablo 69. Galata Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı	61
Tablo 70. Galata Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı	61
Tablo 71. Galata Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı	62
Tablo 72. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı	62
Tablo 73. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı	62
Tablo 74. Galata Meydanında Önemli Binalar Dağılımı	63
Tablo 75. Gelme Amacı Dağılımı	63
Tablo 76. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı	64
Tablo 77. Geline Yön Dağılımı	64
Tablo 78. Gelme Sıklığı Dağılımı	65
Tablo 79. Galata Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı	65
Tablo 80. Galata Meydanına Ait Duygular Dağılımı	66
Tablo 81. Ortaköy Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı	66
Tablo 82. Ortaköy Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	67
Tablo 83. Ortaköy Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı	67
Tablo 84. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı	68
Tablo 85. Ortaköy Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı	68
Tablo 86. Ortaköy Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı	69
Tablo 87. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı	69
Tablo 88. Ortaköy Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı	70
Tablo 89. Ortaköy Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı	70
Tablo 90. Ortaköy Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı	71
Tablo 91. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı	71

Tablo 92. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı.....	71
Tablo 93. Ortaköy Meydanında Önemli Binalar Dağılımı	72
Tablo 94. Ortaköy Meydanında Önemli Binaların Neyi Çağrıştırdığı Dağılımı	72
Tablo 95. Gelme Amacı Dağılımı	73
Tablo 96. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı	73
Tablo 97. Geline Yön Dağılımı.....	74
Tablo 98. Gelme Sıklığı Dağılımı	74
Tablo 99. Ortaköy Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı	75
Tablo 100. Ortaköy Meydanına Ait Duygular Dağılımı	75
Tablo 101. Sultanahmet Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı	76
Tablo 102. Sultanahmet Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	76
Tablo 103. Sultanahmet Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı	76
Tablo 104. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı	77
Tablo 105. Sultanahmet Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı.....	77
Tablo 106. Sultanahmet Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı	78
Tablo 107. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı	78
Tablo 108. Sultanahmet Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı.....	79
Tablo 109. Sultanahmet Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı	79
Tablo 110. Sultanahmet Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı	79
Tablo 111. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı	80
Tablo 112. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı.....	80
Tablo 113. Sultanahmet Meydanında Önemli Binalar Dağılımı	81
Tablo 114. Gelme Amacı Dağılımı	81
Tablo 115. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı	82
Tablo 116. Geline Yön Dağılımı.....	82
Tablo 117. Gelme Sıklığı Dağılımı	83
Tablo 118. Sultanahmet Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı	83
Tablo 119. Sultanahmet Meydanına Ait Duygular Dağılımı	84
Tablo 120. Taksim Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı	84
Tablo 121. Taksim Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı	84
Tablo 122. Taksim Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı	85

Tablo 123. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı	85
Tablo 124. Taksim Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı.....	86
Tablo 125. Taksim Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı	86
Tablo 126. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı	87
Tablo 127. Taksim Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı.....	87
Tablo 128. Taksim Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı	88
Tablo 129. Taksim Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı	88
Tablo 130. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı	89
Tablo 131. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı.....	89
Tablo 132. Taksim Meydanında Önemli Binalar Dağılımı	90
Tablo 133. Gelme Amacı Dağılımı	90
Tablo 134. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı	91
Tablo 135. Geline Yön Dağılımı.....	91
Tablo 136. Gelme Sıklığı Dağılımı	92
Tablo 137. Taksim Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı	92
Tablo 138. Taksim Meydanına Ait Duygular Dağılımı	93
Tablo 139. Katılımcıların Meydanlar Hakkındaki İmgesel Düşünce Dağılımı	95
Tablo 140. İstanbul Meydanlarının Ölçütleri.....	98

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1. İnsanların Kendiliğinden Atfettikleri Yer Anlamları	9
Şekil 2. Mimari Mekân-Kentsel Mekân-Doğal Mekân Arasındaki Ayrım	14

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

	Sayfa No.
Fotoğraf 1. İmgenin temel unsuru olarak Yollar (Bologna – İtalya, hava fotoğrafı,2009)	16
Fotoğraf 2. İmgenin Temel Unsuru Olarak Kenarlar (Çırağan Caddesi, Beşiktaş-İstanbul-2017)	17
Fotoğraf 3. İmgenin Temel Unsuru Olarak Bölgeler (Nikolaj meydanı, Kopenhag-Danimarka-2016)	18
Fotoğraf 4. İmgenin Temel Unsuru Olarak İşaret Öğeleri (Galata kulesi, Beyoğlu-İstanbul-2018)	19
Fotoğraf 5. İmgenin Temel Unsuru Olarak Odak / Düğüm Noktaları (Mecidiyeköy meydanı, Şişli- İstanbul/2015)	20

GİRİŞ

Kentler; yönetim, ticaret, hizmet işlerinin yer aldığı toplumsal ve kültürel örgütlenmenin gerçekleştiği yerleşim alanlarıdır. Kent ile mimari yapılar arasındaki farkı meydana getiren unsurlardan biri, kentin ölçeğinin çok daha büyük olmasıdır. Dünya üzerindeki pek çok kentin kendisine özgü imgesi bulunmaktadır. Her kentin farklı yapısal çevreleri olmakla birlikte farklı anıları farklı anlamları ve farklı sosyal yapıları vardır. Bu nedenle kentlerin sahip oldukları imgelerin özgün olması beklenmektedir. Yapılacak olan çalışmada kent imgesinin bu yönü incelenecektir.

Bir kentin içerisinde hareketsiz ve hareketli öğelerin varlığı söz konusudur. Bu öğelerin her birisinin kent imgesi için önemi büyüktür. Kentle ilgili yapılan değerlendirmeler bu iki faktör etrafında şekillenmektedir. Bunlardan ilki, kentin yapısal çevresidir. Kenti oluşturan yapıların her biri, kente kimlik kazandıracak olması nedeniyle önemlidir ve hareketsiz kent öğeleri kapsamında yer alır (Lynch, 2017: 1).

İkinci faktör, kentteki yaşam biçimidir. Kentteki yaşam kentin işlevine dair fikir vermektedir (Örneğin; ticaret kenti, eğitim kenti, yönetim merkezi, kültür-turizm kenti vs.). Bu işlevler, kentin lokasyonu, topoğrafyası ve iklimsel özellikleriyle birlikte kenti şekillendirir ve kimlik kazandırır. Yaşam, kentteki hareketli öğeler arasında kendisine yer edinmiştir. Kenti değerlendirirken sadece yaşam ya da sadece yapısal çevre üzerinde durulması yeterli olmayacaktır. Bu nedenle hem yaşam biçimleri hem de yapılar dikkate alınmak durumundadır.

Kentlere anlam kazandırmak için yapısal ve sosyal çevreye ek olarak olgu ve imgelere de yer verilmesi gerekmektedir. Çünkü kentler hem olgusal hem de imgesel bir gerçekliğe sahiptirler (Lynch, 2017: 2). Kentle ilgili olarak bireylerin edindiği izlenimler ve duyguların bir araya gelmesi ve tarih içindeki toplumsal olaylar kent imgesini oluşturmaktadır. Kent imgesinin özgünlüğünü meydana getiren unsurlardan bir tanesi de budur. Diğer yandan, ortak duygular ve tarih içindeki toplumsal olaylar gibi sosyolojik yönleriyle kentler, somut bir varlık iken sembol ve ayna olma

özellikleri nedeniyle imgesel olarak da değerlendirilirler. Tüm bunlar, kent imgesi özelinde gerçekleşecek olan bu çalışmadaki incelemelerde göz önünde bulundurulacaktır.

Kentlerin kuruluşlarından bu yana sahip oldukları yapı birikimlerinin ve yaşam biçimlerinin oluşmasında çok sayıda insanın katkısı söz konusudur ve bu da kentin dinamik yapısını oluşturur. İnsanların algıladığı ve algılayamadığı pek çok unsur kentin sahip olduğu değerleri ifade etmektedir. Kent imgesi konusunda kentin sahip olduğu farklılıkların önemli bir yeri olması nedeniyle bu özelliğe de çalışma kapsamında değinilmesi düşünülmektedir.

Kent imgesinin gözlem yapan taraf ve gözlemlenen taraf arasındaki etkileşimlere göre şekillenmesi beklenir. Buna göre insanların, kentin sahip olduğu yapıları nasıl kullandığı ve ne yönde değerlendirdiği, kentteki yaşam biçimine dair izlenimlerinin nasıl seyrettiği gibi gelişmeler kent imgesinin oluşumunda başlıca etken konumundadır. Kent imgesinin oluşma süreci, gözlem yapan birey ve gözlemlenen kent arasındaki karşılıklı ilişkileri içermekte olup çift yönlü bir süreç olarak nitelendirilmektedir. Kent imgesinin çok yönlü ve kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiğini göstermesi bakımından bu çift yönlü süreç önemlidir (Hayta, 2016: 173).

Görsel yönleriyle ön planda olan bir kavram olsa da kent imgesinin sadece bu yönüyle ele alınması doğru değildir. Doğal yaşam, coğrafi faktörler, kültürel değerler ve sosyal yaşam öğeleri kent imgesinin kapsamında yer almaktadır. Doğal yaşam, coğrafi faktörler, kültürel değerler ve sosyal yaşam öğelerinin her birisi aynı zamanda kentsel kimlik oluşumunda etkili olması nedeniyle kentler açısından önemli bir yere sahiptir.

Dünyanın içinde bulunduğu değişim ve gelişim süreci, kentlerin imgelerini de değiştirmektedir. Bu açıdan bakıldığında kent imgesinin dinamik bir yapıda olduğu söylenebilir. Yaşanan değişimlerle birlikte kentlerin işlevsel özelliklerinin farklılaşmasının sonucunda kent imgesinin de değişmesi söz konusu olmaktadır. Günümüz koşullarında burada değinilen değişim ve dönüşümün yüksek bir hızda

olması nedeniyle kent imgesinin bu yönü göz ardı edilmemesi gereken bir ayrıntı niteliği taşımaktadır (Lynch, 2017: 2).

Bir dünya metropolü olan İstanbul, doğal güzellikleri, tarihi ve arkeolojik mirası ve sosyo-kültürel yaşamıyla eşsiz bir şehirdir. Bu özellikler şehre zengin bir kimlik kazandırmakla beraber aynı zamanda güçlü bir kentsel imaj oluşturmaktadır. Yapılacak olan çalışmada İstanbul meydanlarına odaklanılacaktır.

Çalışmanın Hedefi

Bu çalışmanın temel hedefi, İstanbul'daki kent meydanlarının kentsel imge odaklı bir biçimde incelenmesidir. Kent imgesinin mimari açıdan irdelenmesi ve kent imgesinin temel unsurlarının araştırılması da çalışmanın öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır.

Çalışmanın Önemi

İstanbul'un soyut değerler açısından zengin bir kent olma özelliği ve bu zenginliğin oluşturduğu kent imgesinin mimari bir yaklaşımla ele alınacak olması, İstanbul'daki kent meydanlarının araştırılacağı bu çalışmayı önemli hale getirmektedir. Diğer yandan, marka kentlerin giderek daha fazla ön planda olduğu ve tüm kentlerin giderek birbirine benzediği günümüz koşullarında İstanbul meydanlarının kent imajına olan katkılarını da içerecek olan çalışmanın önemi yadsınamaz.

Çalışma Planı

Kentsel imge ve İstanbul kent meydanları konusunu üç bölümde inceleyecek olan çalışmanın planı aşağıdaki gibidir:

- ❖ Birinci bölüm içinde kent, mekân ve kent imgesinin kavramsal çerçevesi tartışılacaktır.
- ❖ Çalışılacak olan İstanbul meydanlarının kentsel imge odaklı incelenmesi ikinci bölümde yer alacaktır. Bu kapsamda İstanbul'daki 7 farklı meydan üzerinde çalışılacaktır.
- ❖ Üçüncü bölümde ise, yapılan alan araştırmasının kapsamı ve yöntemi anlatılacaktır.
- ❖ Alan araştırmasında ulaşılan bulgular, sonuç ve öneriler kısmında değerlendirilecektir. İstanbul'un kent meydanlarının kentsel imge bakımından nasıl daha zengin hale getirilebileceği konusundaki öneriler de bu kısımda yer alacaktır.

Çalışmanın Olası Katkıları

Bu çalışmanın, kentsel imge ile ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. İstanbul'daki kent meydanlarının kente ek değer katmasına yönelik veriler elde etme varsayımının gerçekleşmesi, çalışmanın olası katkılarından birisidir. Benzer konuda çalışma hazırlayacak olan araştırmacılara, nasıl ilerleme kaydedilmesi gerektiğine dair fikir verecek nitelikte sonuçlar elde edilmesi, bu çalışmanın katkılarından bir diğeridir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KENT, MEKÂN VE KENT İMGESİ KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Çalışmanın birinci bölümü kent, mekân ve kent imgesinin kavramsal çerçevesinin incelenmesine ayrılmıştır. Kent ve mekân tanımlamaları yapıldıktan sonra imgenin içeriğine ilişkin değerlendirmede bulunulacaktır. Bu bölümdeki incelemenin tamamlanması ile İstanbul'daki kent meydanlarının kent imgesi odaklı bir şekilde incelenmesi için yeterli veri elde edileceği düşünülmektedir.

1.1. Kent ve Mekân Kavramı

Kent kavramı, Büyük Larousse sözlüğünde şu şekilde ele alınmıştır: “Halkı çeşitli profesyonel etkinliklerde bulunan, oldukça önemli büyüklükte yerleşme, şehir; bu yerleşim bölgesinde oturan insanların tümü...”

Türk Dil Kurumu ise kenti ‘şehir’ ve ‘site’ şeklinde açıklamıştır (TDK, 2018).

Genişletilmiş kent kavramlarından birine göre kent; toplumsal, siyasal, yönetsel ve ekonomik alanların bütün vatandaşlar için var olduğu yaşam alanıdır. Kent kavramı; kent içinde yaşayan toplumu çevreleyen ve ondan etkilenen tüm boyutları içermektedir” (Hayta, 2016: 166). Bu tanımda insanın ve yapısal çevrenin karşılıklı etkileşim içinde olduğunun vurgulanması kentin çok boyutlu bir yapıda olduğunu anlatmaktadır. Kentin ne anlama geldiğinin anlaşılması için bu açıklama yardımcı roller üstlenmelidir (Hayta, 2016: 166). Kent kavramının toplumu çevreleyen boyutları da içerdiğinin anlaşılmasını sağlaması, bu yardımcı roller arasındadır.

Daha geniş bir tanımda kent şu şekilde açıklanmaktadır: “Kent; sürekli toplumsal gelişme içinde bulunan ve toplumun, yerleşme, barınma, gidiş-geliş, çalışma, dinlenme, eğlenme gibi gereksinimlerinin karşılandığı, pek az kimsenin

tarımsal uğraşılarda bulunduğu, kırsala göre daha yoğun nüfusu olan ve küçük komşuluk birimlerinden oluşan yerleşim alanıdır” (Karakurt, 2006: 1).

Church (2011)’e göre kent durağan bir yapısal çevre değil insanların dolaşımı ve yaşamlarıyla yeniden defalarca kurgulanarak sürekli değişim halinde olan bir mekândır. Soyut ve somut göstergeleriyle bu değişim hem toplumsal hem de bireyseldir.

Mekânın Meydan Larousse sözlüğündeki tanımı: “Bir kimsenin, bir şeyin bulunduğu, bir eylemin geçtiği ya da gerçekleştiği yer; belirli bir kullanıma, işe ayrılmış alan, yer; ev, konut” şeklindedir.

Türk Dil Kurumu’nun yaptığı tanıma göre mekân, “yer, bulunulan yer, ev, yurt” dur (TDK, 2018).

Çeşitli kaynaklarda mekân, şöyle tanımlanmaktadır; “Sadece bir alan ya da hacim olarak ele alınmaması gereken mekân kavramı farklı kullanımlara göre çeşitlilik gösterebilir. Bir mahalle esnafının dükkânının önünde suladığı alan, bir çocuğun oyuncaklarıyla oluşturduğu sınır, havada dolaşan parfüm kokusu, müzik sesini içine alan hacim mekân tanımına dahil olabilir” (Yazıcı, 2015: 141).

“Aristoteles’e göre mekân, tüm yön ve özellikleri içeren yerlerden oluşan dinamik bir alandır. Descartes, mekânı maddeyle özdeşleştirmiştir ve bir mekânın o mekânı işgal eden cisimden ayrılmadığını söyleyerek boş mekânın olmadığını savunmuştur” (Yıldız ve Aladdinoğlu, 2017: 846). Görüldüğü üzere geçmişte pek çok düşünür, mekân kavramına farklı açıklamalar getirmişlerdir.

Mekânın sahip olduğu kapsam aşağıdaki ifadeler aracılığıyla açıklanmaktadır: “En basit tanımıyla bir kişi veya bir grubun yeridir. Mekân; insanın, insan ilişkilerinin ve bu ilişkilerin gerektirdiği donatıların içinde yer aldığı, sınırları, kapsadığı örgütlenmenin yapı ve karakterine göre belirlenen bir boşundur. Bu durumda evren de bir mekân olarak kabul edilebilirken en üst ölçeği ifade eder. Hiyerarşik bir dizi içerisinde kişisel mekândan egemenlik alanına, en küçük ölçekteki iç mekândan en büyük ölçekteki kent mekânına, hatta evrene kadar mekân kavramını çeşitli ölçeklerde sınıflandırmak mümkündür” (Gür, 1996: 43).

Mekânın sahip olduğu nitelikler bakımından değerdendirilmesi şu şekildedir: “Mekân, içindeki nitelikler nesnel yônden belirlenebilirken topolojik değışkenlere bağılı olan, kavranması duygulara yaptığı etkilerin algılanmasına ve sezinlenmesine dayanan, ölçülmesi olanaksız soyut bir boyuta sahiptir. Mekâna özelliğini veren ve önemli olan da bu soyut değerdir” (İzgi, 1999).

Diğer yandan Bayazitlioğı (2009:17)’na göre mekân, tasarımcının bilinçli olarak oluşturduğı, kullanıcının ise farkında olmadan katıldığı bir iletişim ortamıdır ve mekân dili, tasarımcı ile kullanıcı arasında bir iletişim aracıdır. Mekân ile iletişim içinde olan kullanıcının algı-davranış sürecini etkileyen bilgiyi iletir.

1.2. Kentsel Mekân Kavramı

Keskinok (1988:67)’ye göre; “Kentsel mekân maddi bir üründür. Daha doğrusu toplumsal oluşumun tarihsel süreçteki bir momentidir”. Bu yalın tanımdan da anlaşılacağı üzere kentsel mekân kavramı, tarihsel gelişimle birlikte değerdendirilmesi gereken bir yapıya sahiptir.

Başka bir tanımda kentsel mekân kavramı aşğıdaki gibi açıklanmaktadır: “Kentsel mekânlar, değışen sosyo-ekonomik koşullara ve kentlerin kültürel dokusuna cevap verebilen, yaşayan organizmalardır” (İnceoğı ve Aytuğ, 2009: 133). Görüldüğü üzere kentsel mekân, insanların ulaşımında bir engel olmayan yerler olmasının yanında değışen koşullara uyum sağılayan yapıları ifade etmede kullanılan bir kavram niteliğı taşımaktadır.

Bir kent içerisinde belirli değerdelerin oluşması ve yerleşmesinde kentsel mekân belirleyici etkilere sahiptir. Kent kimliğı ile olan ilişkileri, kentsel mekânı önemli hale getirmektedir. Mekâna dinamik olma niteliğı kazandıran bu durumun bir getirisi olarak kentsel mekânların dönemlere göre ayırım yapılarak değerdendirildiğı görülmektedir (Oğurlu, 2014: 284).

Mekân ve onun ögeleri fonksiyonel işlevlerinin yanısıra anlamsal işlevleri de kapsarlar ve anlam taşıyıcı rolündedirler. Bu çerçevede kentler topluma bilgi gönderen yapısal çevredir. Yapısal çevre, toplumun kavrayabileceği anlamlarla şekillenirse toplumun kentle iletişimi sağlıklı bir işlerlik kazanır. Toplumun kavrayabileceği anlamlar, içinde yaşanılan kültür normlarında, tarihten gelen bilgi ve deneyimlerde, gelenek ve göreneklerde, kullanıcıların eğitim ve sosyal seviyelerinde gizlidir (Bayizitlioğlu, 2009:19-20).

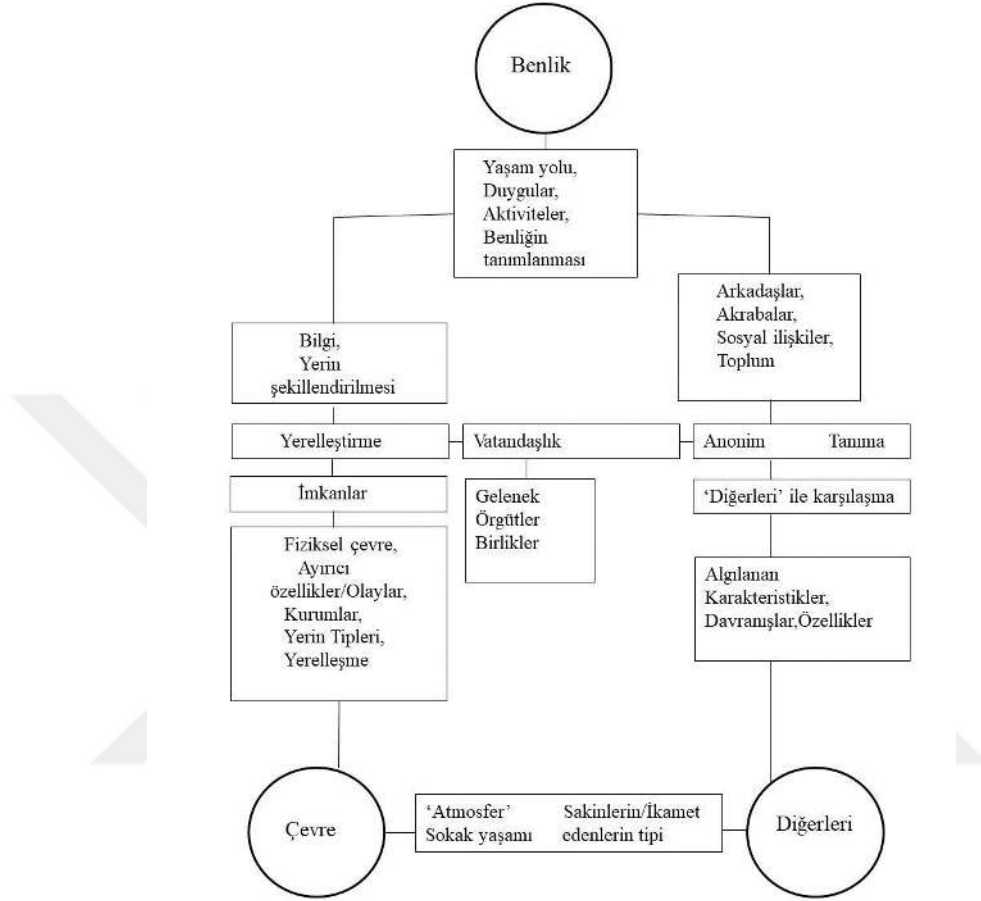
Meydanlar, kentsel mekânın bir parçasıdır ve bu çalışmanın temel araştırma konusunu oluşturmaktadır. Bu nedenle kentsel mekân kapsamında meydanlarla ilgili ölçütlere yer verilmesi gerekli görülmüştür. Demirel (2008: 49)'in Meydan Ölçütleri tablosuna göre; bağlantı olanakları, mülkiyet, toplu taşıma olanakları, büyüklük, görüş alanı, yeşil alanlarla bağlantı, mekânsal bütünlük, ticaret alanları ile yakınlık, çevredeki diğer kullanım alanları ile yakınlık gibi unsurlar, meydanların değerlendirilme ölçütleridir. Bu ölçütler, ilerleyen bölümlerde İstanbul meydanları hakkında yapılacak olan değerlendirmede dikkate alınacaktır (Bknz. Tablo 2).

1.3. Kentsel Mekânın Anlamı

“Mekânın anlamı, mekân/yer kimliği (place, identity), yere bağlılık (place attachment) ve yer duygusu (sense of place) gibi çevre psikolojisiyle ilgili ampirik çalışmalarda önemli bir yer tutmaktadır” (Güleç Solak, 2017: 18).

Erarslan (2014: 18), “mimaride her yapı algılayan için bir mesaj yaratır ve her yapının bize anlatmak istediği bir hikâyesi vardır” der. Bayizitlioğlu (2009:68) ise, bir mekân kullanıcısıyla karşılaştığı an bir iletişim sürecinin başladığını ifade eder ve algılama, biliş süzgecinden geçirme değerlendirme gibi zihinsel işlemler sonucu kullanıcının bir tepki oluşturacağını vurgular. Kentsel mekânın da toplum için bir mesajı ve anlatmak istediği bir hikâyesi vardır. Toplumu bilgilendiren bu mesaj ve hikâyeler, kent hafızasını oluştururken kent imgesini de yaratmış olurlar. Sözü edilen iletişim sürecinin sonunda toplumun vereceği tepki kentsel mekânı sahiplenme, koruma ve bakımlı kılma yönünde olması beklenmektedir.

Kentsel mekân, insanların kendiliğinden attığı yer anlamlarına göre şekillenir. Bu kapsamda etkisi bulunan anlamlar aşağıdaki gibidir.

Şekil 1. İnsanların Kendiliğinden Attıkları Yer Anlamları

Kaynak: Güleç Solak, 2017: 19.

Şekil 1’de görüldüğü üzere benlik, çevre ve diğerleri olmak üzere üç temel hususun etrafında şekillenen yer anlamları, kentsel mekânın anlamının oluşmasında doğrudan etkili olmaktadır.

1.4. Kentsel Mekân ve Kamusal Alan Olarak Meydan

“Kentlerin tarihi boyunca kamusal mekânlar; özel mekânın dışında kalan, insanların bir araya geldiği, iletişim kurmak suretiyle etkileşim ve paylaşımda bulunduğu ortak, aleni kullanım niteliğine haiz mekânlardır” (Nalbant, 2016: 16). Kentsel mekân ve kamusal alanlar karmaşık bir yapıda görünmesine karşın sosyoloji, siyaset, mimari, şehir planlama gibi faktörlerle bilim dallarının içinde yer alan bir araştırma konusudur (Nalbant, 2016: 16).

Uzun (2006), kentsel mekân ve kamusal alan olarak meydanı şu şekilde açıklamıştır: “Kentsel mekân tasarımının en eski ve önemli elemanlarından meydanlar, yapılarının açıklık etrafında gruplanması ile oluşturulmuş, içeride kontrol sahibi olmayı ve dışarıdan gelecek tehlikelere karşı savunmayı sağlayan, çoğu zaman sembolik anlamlarla yüklenmiş mekânlardır. Meydanlar, birer kentsel mekân olmalarının yanı sıra kendilerini çevreleyen yapıların ifade edilmesi açısından da önemli birer mimari elemandır”.

Kentsel mekân ve kamusal alan olarak meydanlar, kentlerin kimliğini ve kişiliğini ortaya koyan yaşam odağı olarak nitelendirilmektedir. Tarihi süreçte kent meydanlarda bu özelliğin etkisini gözlemlenmekle birlikte bugün kent meydanlarının araç meydanı ya da otopark olarak kullanılmasının onların değerlerini kaybetmesine neden olduğu ifade edilmektedir (Özer ve Ayten, 2005: 96).

Uzun (2006: 16)’a göre, meydanlar tarihsel süreç içinde ticaret, yönetim, kültür, eğlence gibi çeşitli işlevler ve anlamlar yüklenmişler, değişik isimler altında tanımlanmışlardır. Bir meydanda bir etkinlik olması hem mekânın canlılığı hem de görsel çekiciliği açısından önem taşımaktadır. Meydanların işlevleri, farklı derecelerde önceliklere sahip olabilirler. Bir kentte birbirinden farklı işlevlere sahip çok sayıda meydan bulunabilir.

Kent meydanları tarihin farklı dönemlerinde, farklı amaçlar için kullanılan meydanların mekânsal yapı nitelikleri aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 1. Meydanlar ve Mekânsal Yapı Niteliği

	MEKAN TÜRÜ	MEKAN ETKİSİ
ÇEVRELEYEN ELEMENLERİN NİTELİĞİ	YUMUŞAK MEKAN	DOĞAYA YAKINLIK, BÜTÜNLÜK, MEVSİMİ ALGILAMA, RAHATLIK
	SERT MEKAN	STRÜKTÜR HİSSİ, KORUMA / GİZLENME, DISİPLİN, ETKİNLİK POTANSİYELİ
ÇEVRELEME DÜZEYİ	SERBEST MEKAN	MEKAN ALGILAMADA BELİRSİZLİK, ÖZGÜRLÜK, GENİŞ BAKIŞ AÇIŞI
	KAPALI MEKAN	MEKAN ALGISINDA NETLİK, KOLAY DENETİM, SOSYAL ETKİNLİĞE UYGUNLUK
BİÇİM KARAKTERİ	NEGATİF MEKAN	BİÇİM ALGISINDA BELİRSİZLİK, İŞLEVSEL VE GÖRSEL RAHATSIZLIK,
	POZİTİF MEKAN	BÜTÜNLÜK, KUŞATILMIŞLIK, RAHATLIK, İŞLEVSEL UYGUNLUK
AKTİVİTE KARAKTERİ	DURAĞAN MEKAN	OTURMA, DİNLENME, MEKAN ALGISINDA NETLİK, BÜTÜNLÜK
	DEVİNGEN MEKAN	SİRKÜLASYON, CANLILIK, İLGİNÇLİK
ÇEVRELEYEN ELEMENLERİN DÜZEYİ	DÜZENLİ MEKAN	DISİPLİN, TEKDÜZELİK OLASILIĞI, KARARLILIK
	DÜZENSİZ MEKAN	ÇEŞİTLİLİK, İLGİNÇLİK

Kaynak: Özer ve Ayten, 2005: 97.

Tablo 1'deki bilgilere göre meydanların kullanımında doğaya yakınlık, canlılık, çeşitlilik, mekân algısı, rahatlık, işlevsellik, sosyal etkinlik, geniş bakış açısı gibi pek çok faktörün belirleyici olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Meydan Ölçütleri

<i>Değerlendirme Ölçütleri</i>	<i>Değerler</i>	<i>Değerlendirme Ölçütleri</i>	<i>Değerler</i>
1. Bağlantı Olanakları	3 ↓ ↑ -3	2. Mülkiyet	3 ↓ ↑ -3
Birçok bulvarla bağlantı		Belediyeye ait kullanılmayan alan	
Bağlantısız		Çok kişiye ait özel alan	
3. Toplu Taşıma Olanaklarına		4. Yakın Çevresindeki Özel Araç	
Bağlı Günlük Taşıma Kapasitesi	3 ↓ ↑ -3	Yoğunluğu	3 ↓ ↑ -3
Çok yüksek yoğunlukta		Yoğunluk puanı 0-3	
Toplu taşıma aracı geçmemektedir		Yoğunluk puanı 8-9 ve üzeri	
5. Alan Büyüklüğü	3 ↓ ↑ -3	6. Alan Yönüne Bağlı Kapalılık	3 ↓ ↑ -3
2.000 kişi ve üzeri büyüklükte meydan		Alan yönü ve kapalılık puanı 48-56	
200 kişiden az büyüklükte meydan		Alan yönü ve kapalılık puanı 0-11	
7. Görüş Alanı Genişliği	3 ↓ ↑ -3	8. Görüş Alanı Çeşitliliği	3 ↓ ↑ -3
Görüş alanı genişlik puanı 0-360		Görüş alanı çeşitliliği çok yüksek	
Görüş alanı genişlik puanı 1801-2160		Görüş alanı çeşitliliği yok	
9. Alanın Çevresel Kalitesi		10. Çevresindeki Alan Kullanımları ve Yoğunluğu	
Kaliteyi olumsuz etkileyen etmenlerin hiçbiri yok	3 ↓ ↑ -3	Kamu alanı, gelişme alanı, park, oyun alanı	3 ↓ ↑ -3
Kaliteyi olumsuz etkileyen etmenlerin hepsi var		Koruma altına alınmış yada koruma öncelikli alan	
11. Yeşil Alanlarla Bağlantı ve Yakınlık		12. Kentsel Donatı Alanları ile Yakınlık	
Kent parklarının içinde	3 ↓ ↑ -3	Kentsel donatı alanları ile yakınlık puanı 31-36	3 ↓ ↑ -3
Park, çocuk oyun alanları ile bağlantısız		Kentsel donatı alanları ile yakınlık puanı 0-6	
13. Ticaret Alanları ile Bağlantı ve Yakınlık		14. Seçilen Yerin Mekansal Bütünlüğü	
Ticaret alanları ile bağlantı ve yakınlık puanı 31-36	3 ↓ ↑ -3	Çevre ve mimari unsur bütünlüğü	3 ↓ ↑ -3
Ticaret alanları ile bağlantı ve yakınlık puanı 0-6		Hiç olmaması	

Kullanım yeteneğinin artması ↑ Kullanım yeteneğinin azalması ↓

Kaynak: Demirel, 2008: 49.

1.5. İmge Kavramı

Türk Dil Kurumu tarafından yapılan imge tanımı “zihinde tasarlanan ve gerçekleşmesi özlenen şey, hayal, hülya, genel görünüş, izlenim, imaj” şeklindedir (TDK, 2017). Bu tanımda imgenin pek çok anlamda kullanılabileceğini gösteren önemli veriler bulunmaktadır. Bu çalışmada imgenin kentler açısından görünüş ve anlam üzerinden değerlendirilmesi tasarlanmıştır. Büyük Larousse sözlüğünde ise imge şu şekilde tanımlanmaktadır: “Daha önceki bir algılamadan zihinde oluşan ve bir sözcükle, görülen bir şeyle ya da bir kimseyle çağrıştırılan zihinsel betimleme; kendi kullanıldığı alandan başka bir alanda benzerlik ve anırtımayla gerçeği çağrıştıran anlatım; duyumun bir nesnesine benzeyen varlık”.

Gök (2012)’ye göre imgenin içeriği şu şekildedir: “İmge; bir nesneyi doğrudan doğruya yeniden tanıtmaya yarayacak bir biçimde göz önüne seren şey, duyu organları ile algılanmış olan bir şeyin somut ya da düşüncel kopyasıdır...İmge gerçek değil; sadece bir görünüm, zihinsel bir aktivitedir”.

İmge; kalıplaşmış ya da anlam yapılandırılmış biçim, ilk izlenim, fotoğraf-resim-çizim şeklinde bir içeriğe sahip olabilir (Alemdar, 2009: 50). Bu çalışmanın konusu bakımından mimarlıkta imgenin kullanım şekli, bu üç seçenektan hangisinin tercih edileceğine göre gerçekleşmektedir.

1.6. Mimarlıkta Kentsel İmge

Lynch (2017: 51), “Her kentin, kişilerin bireysel imgelerinin bir araya gelmesiyle oluşan bir halk imgesi var olduğu söylenebilir veya çok sayıda kentinin oluşturduğu bir dizi halk imgesinden söz edilebilir. Birey çevresiyle sağlıklı ilişkiler içindeyse ve diğer kentlilerle iş birliğine hazırsa bu tür grup imgeleri oluşur. Her bir kişinin algısı biriciktir ve bu algının grup imgeleriyle hiçbir bağlantısı olmayabilir” der.

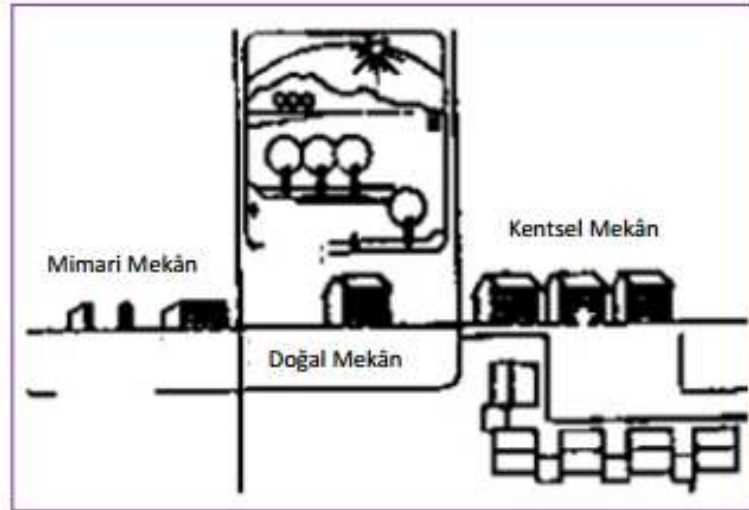
Daha geniş bir açıklamayla kent imgesi aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir: “Kent imgesi bir kentin zihnimize oluşan algısal bütünü olmakla birlikte bireylerin,

hareket edebilen veya edemeyen her şeyin ortak adıdır ve kent ile kurmuş olduğu anlamsal ilişkidir. Kent imgeleri kent ile bütünleşmiştir, o kentin kültürünü anlatır ve bireyin toplumsal kimliğini oluşturur” (Kayaarası, 2011: 23).

Kentler farklı fiziksel görünümlere sahiptir ve bu görünümler kentsel imgenin ortaya çıkması sürecinde etkisini gösterir. Yine kentte yaşayan bireylerin kentle olan ilişkileri, kentsel imgenin ortaya çıkmasında etkili olmaktadır (Taşcıoğlu ve Atmaca, 2015: 54). Kentlerin sahip olacağı kimliğe ilişkin yapılan uzun süreli düzenlemeler, mimarlıkta kentsel imge kapsamında yer almaktadır.

Polat ve Bilcel (2006: 65), mimarlıkta kentsel imgeyi şu şekilde açıklamışlardır: “Kente ilişkin genel imge, farklı parçaların oluşturduğu karşıtlıkların ve gerilimlerin birlikte sunduğu zengin karmanın topluca ve farklı bir bütünlük olarak algılanmasıdır”. Mimarlık açısından kentsel imgenin zengin bir içeriği olduğu, bu açıklama aracılığıyla anlaşılmaktadır.

İnceoğlu ve Aytuğ (2009: 132), kentsel imgenin, mimari mekân, kentsel mekân ve doğal mekân ayrımının yapılarak incelenmesi gerektiğini vurgularlar. Bu ayrımı aşağıdaki şekilde görebiliriz.

Şekil 2. Mimari Mekân-Kentsel Mekân-Doğal Mekân Arasındaki Ayrım

Kaynak: İnceoğlu ve Aytuğ, 2009: 132.

İmge, mimarlıkta kentsel mekânla ilgili zihinde kalan ilk izlenim olarak ifade edilmektedir (Alemdar, 2009: 51). “İmge, mimari ürünün ya da kentin okunmasını ve bireyin kendini kent içinde konumlandırmasını kolaylaştıran bir kavram olarak, farklı düşünürler tarafından, kentin okunabilirliği, sürdürülebilirliği, bilişsel harita oluşturabilirliği gibi konularda anahtar kavram olarak kullanılmıştır” (Alemdar, 2009: 51).

1.7. Kent İmgesinin Temel Unsurları

Kent imgesinin temel unsurları, kentin sahip olduğu kimliğin oluşumunda etkili olmakta ve her bir unsur farklı düzeyde önem ifade etmektedir. Kent imgesinin temel unsurları sırasıyla yollar, kenarlar / sınırlar, bölgeler, işaret öğeleri, odak / düğüm noktaları başlıkları altında açıklanmaktadır.

1.7.1. Yollar

Lynch’e göre yollar, imkânlar ve alışkanlıklara göre kullanılan ve oluşan doğrusal yerleri ifade etmektedir. Kent içerisindeki yolların kullanımıyla birlikte bireyler kentin sahip olduğu unsurlar hakkında bilgi edinmek suretiyle kente dair bütüncül bir bakış açısına sahip olurlar. Kentsel imgenin temel unsurlarından yol; sokak, toplu taşıma alanı, kanal, demiryolu, yaya yolu şeklinde olabilir (Lynch, 2017: 52).

Yollar aşağıdaki gibidir.

Fotoğraf 1. İmgenin temel unsuru olarak Yollar (Bologna – İtalya, hava fotoğrafı,2009)

Kaynak: Beria Bayizitlioğlu Rodwell

1.7.2. Kenarlar / Sınırlar

Kenarlar / sınırlar; yol kıyısındaki binalar, duvar yüzeyler gibi doğrusal farklılıkları içermektedir. Kenarlar / sınırlar, bölgeler arasında ayrım yapılmasını sağlaması nedeniyle önemlidir. Bölgeler arasında sınır olarak nitelendirilmesi, bu unsurun isimlendirilmesinde belirleyici olmuştur (Kayaarası, 2011: 24).

Aşağıdaki fotoğraf kenarlar / sınırlar için bir örnektir.

Fotoğraf 2. İmgenin Temel unsuru olarak Kenarlar (Çırağan Caddesi, Beşiktaş- İstanbul-2017)

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.

1.7.3. Bölgeler

“Bölgeler iki boyutlu alanlar olarak algılanır ve kentin orta ve/veya büyük ölçekli bölümlerini oluştururlar. Gözlemci, psikolojik olarak bu alanların içine girdiğini hisseder. Bunlar bazı ortak belirleyici karakterleriyle tanınabilirler” (Lynch, 2017: 52).

Bölgelerin görsel hali ise aşağıdaki fotoğrafta olduğu gibidir.

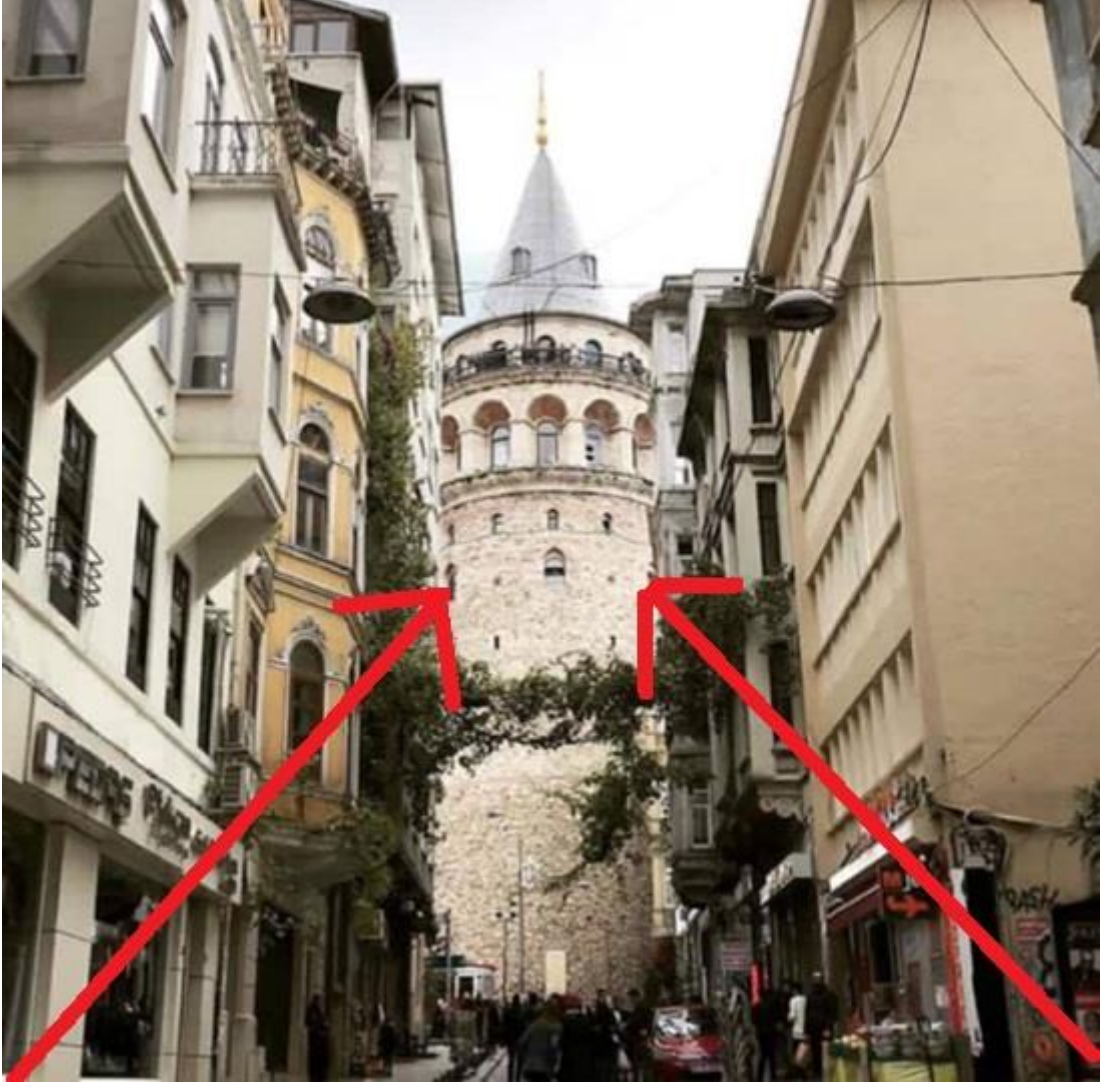
Fotoğraf 3. İmgenin Temel Unsuru Olarak Bölgeler (Nikolaj meydanı, Kopenhag- Danimarka- 2016)

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.

1.7.4. İşaret Öğeleri/Röper Noktaları

İşaret öğeleri/Röper noktaları, isminden de anlaşılacağı üzere kentlerde kolay bir biçimde tanınan, ayırt edilen öğeleri içermektedir. Şehirdeki bir tabela, bir heykel, bir meydan, bir dükkân, hatta bir dağ bile kentsel imgenin unsurlarından işaret öğeleri arasında yer alabilir (Lynch, 2017: 53).

İşaret öğeleri, aşağıdaki gibidir.

Fotoğraf 4. İmgenin Temel unsuru olarak işaret öğeleri (Galata kulesi, Beyoğlu- İstanbul-2018)

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.

1.7.5. Odak / Düğüm Noktaları

“Odak / düğüm noktaları, gözlemcinin kente girebilmesini sağlayan stratejik noktalardır ve farklı yönlere giden yolların kesiştiği, yoğun olarak kullanılan kavşak noktalardır” (Lynch, 2017: 52). Buradan da anlaşılacağı üzere odak / düğüm noktaları kentler için bir sembol niteliği taşımaktadır.

Odak / düğüm noktaları aşağıdaki gibidir.

Fotoğraf 5. İmgenin Temel Unsuru Olarak Odak / Düğüm Noktaları (Mecidiyeköy meydanı, Şişli- İstanbul/2015)

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İSTANBUL KENT MEYDANLARININ KENTSEL İMGE ODAKLI İNCELENMESİ

Çalışmanın ikinci bölümünde İstanbul'daki kent meydanları hakkında bilgi verilecektir. İstanbul'daki başlıca meydanların incelenmesinin sonrasında bu meydanların kamusal hafızadaki yeri ve imgesel önemi konusunda açıklama getirilmesi şeklinde ilerleme kaydedilecektir.

2.1. İstanbul Meydanlarının Oluşumu ve Gelişmesi

İstanbul kent meydanları hakkında kısa bilgilerin verileceği bu bölümde Beyazıt Meydanı, Sultanahmet Meydanı, Galata Meydanı, Taksim Meydanı, Eminönü Meydanı, Eyüp Meydanı ve Ortaköy Meydanı incelemeye alınacaktır.

İstanbul Avrupa Yakasında bulunan, tarihi açıdan imgesel önemi bulunan yapılar ve bunların çevrelediği 7 meydanın mekânsal yapı niteliği Tablo 1 'e göre incelendiğinde aşağıda ki gibidir (Bknz. Tablo 1).

Tablo 3: İstanbul Meydanları ve Mekânsal Yapı Nitelikleri

Çevreleyen Elemanların Niteliği	→	Yumuşak Mekan	Beyazıt , Sultanahmet Ortaköy , Eminönü
	→	Sert Mekan	Galata, Taksim Eyüp
Çevreleme Düzeyi	→	Serbest Mekan	Sultanahmet, Taksim Eminönü, Beyazıt
	→	Kapalı Mekan	Galata, Eyüp Ortaköy
Biçim Karakteri	→	Negatif Mekan	Taksim, Sultanahmet Eminönü
	→	Pozitif Mekan	Galata, Ortaköy, Eyüp, Beyazıt
Aktivite Karakteri	→	Durağan Mekan	Sultanahmet, Eyüp Galata, Ortaköy
	→	Devingen Mekan	Taksim, Beyazıt Eminönü
Çevreleyen Elemanların Düzeyi	→	Düzenli Mekan	Ortaköy, Galata Eyüp, Sultanahmet
	→	Düzensiz Mekan	Taksim, Beyazıt Eminönü

2.1.1. Beyazıt Meydanı

İstanbul'un en yüksek noktalarından biri üzerinde yer alan Beyazıt Meydanı, İstanbul'un sembollerindendir ve canlılığını bugüne kadar korumaya devam etmiştir. Beyazıt meydanını tanımlayan başlıca yapılar Beyazıt Camii, Beyazıt Medresesi, Üniversite kapısı, eski saray, İstanbul Üniversitesi merkez kitaplığı ve köşkler şeklinde sıralanmaktadır (Yıldız, 2007: 56).

2.1.2. Sultanahmet Meydanı

Sultanahmet Meydanı, İstanbul'un en eski yerleşim birimlerinden biri olan Fatih ilçesinde konumlanmıştır ve 1500 yıllık bir geçmişe sahiptir. Farklı zamanlarda yenileme çalışmalarıyla büyütülen meydandaki önemli yapılar Dikilitaş, Burmalı sütun, I. Theodosius Dikilitaşı, I. Ayasofya, II. İbrahim Paşa Sarayı, Sultanahmet Camii, Sultanahmet Parkı, At Meydanı şeklindedir (Bağbaşı, 2010: 39-39).

2.1.3. Galata Meydanı

Haliç'in kuzey yakasında yükseltinin denizle buluştuğu alan Galata'yı içermektedir. Galata meydanı, Galata Kulesinin altında ve Beyoğlu'ndan Karaköy'e inen cadde tarafında bulunan meydandır. Meydanla özdeşleşen Galata Kulesi, aynı zamanda İstanbul'un önemli röper noktalarından birisidir.

2.1.4. Taksim Meydanı

“Taksim Meydanı Beyoğlu ilçe sınırları içinde olan; İstiklal Caddesi, Sıraselviler Caddesi, Gümüşsuyu Caddesi, Cumhuriyet Caddesi ve Tarlabası Bulvarının kesişim noktasında bulunur” (Yıldız, 2007: 78.) Taksim meydanı bugünkü konumu itibariyle yoğunluğun arttığı ve çekiciliğini koruyan bir meydan olarak görünmektedir.

2.1.5. Eminönü Meydanı

Eminönü ilçesindeki meydan, İstanbul ile özdeşleşen meydanlardan bir diğeridir. “Eminönü'nün Haliç'e bakan yüzünde yer alan ve Galata Köprüsünün karşısında konumlanan Eminönü meydanı hem sosyal hem de ekonomik aktivitelerin yoğunluğu ile her zaman hareketli bir yapıya sahip olmuştur” (Özdemir vd., 2015: 5).

2.1.6. Eyüp Meydanı

Eyüp Sultan Türbesi ve Eyüp Camii ile özdeşleşen Eyüp Meydanı, İstanbul'un önemli meydanlardan bir diğeridir. Yoğun ziyaretçi trafiği sebebiyle yayalaştırma çalışmalarının yapıldığı bölgede Eyüp meydanı, özellikle Ramazan aylarında çok sayıda ziyaretçi ağırlamaktadır.

2.1.7. Ortaköy Meydanı

Ortaköy Meydanı, Boğaziçi üzerinde yer alan meydanlardan biridir ve Ortaköy Camii ile özdeşleşmiştir. Meydan doğal bir sınır olan denizle ve binalar ile çevrelenmiştir. Ortaköy Meydanı; tarihi, dini, kültürel ve turistik açıdan zengin bir meydan niteliği taşımaktadır. Ancak, ulaşım sorunu çözülememiştir. (Bağbaşı, 2010: 65).

Meydanlarla ilgili üçüncü bölümde kapsamlı araştırma yapılacağı için bu kısımda tanımlayıcı verilere değinilmesi yeterli görülmüştür.

2.2. İstanbul Meydanlarının Kamusal Hafızadaki Yeri ve İmgesel Önemi

Kentlerdeki çevreler, toplumsal güçlerin simgesel ve mekânsal gösterimlerini temsil etmektedir (Erdönmez ve Akı, 2005: 76). Bu açıdan bakıldığında İstanbul meydanlarının kamusal hafızada önemli düzeyde yeri olduğunu söylemek mümkün görünmektedir. Kent meydanlarında toplum ve mekân arasındaki etkileşimin sürekli olması, İstanbul meydanlarının kamusal hafızadaki yeri ve imgesel önemini meydana getiren faktörlerden birisidir.

Meydanların sanatsal objelerle desteklenmesi mekân kimliği oluşturmak suretiyle hafızada kente dair daha kalıcı etkilerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır (Altıntaş ve Eliri, 2012: 67). İstanbul meydanlarının kamusal hafızadaki yeri ve imgesel önemi ile bu konuyu ilişkili hale getiren husus ise yenileme çalışmalarında, araştırma sonuçlarının çalışmalara dahil edilebilecek olmasıdır.

İstanbul meydanlarının kamusal hafızadaki yeri ve imgesel önemine ilişkin veriler ortaya koymak literatür çalışması aracılığıyla güçtür. Bu nedenle bir sonraki bölümde araştırmayla elde edilen verilerin meydanlar hakkında daha sağlıklı bilgiler vereceği düşünülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALAN ÇALIŞMASI

3.1. Araştırmanın Amacı

İstanbul ilinde yer alan meydanların İstanbul halkı için ne ifade ettiğini belirlemek, meydanların anlam ve önemini sorgulamak bu araştırmanın amacıdır.

3.2. Araştırmanın Problemi

Günümüzün yoğun tempolu yaşantısı içinde İstanbul meydanlarının anlam ve önemlerini yitirmiş olması bu araştırmanın ana problemidir. Meydanlar gibi önemli kent mekânlarının anlam ve önemi, toplumun sağlıklı gelişmesi ve sürekliliği için gerekli olan kent ve toplum hafızasını oluştururlar. Bu nedenle kente ait anlam ve önemler korunmalı, canlı tutulmalıdır.

3.3. Araştırmanın Önemi

Araştırma İstanbul ilinde yer alan ve örneklem olarak seçilmiş olan Beyazıt, Eminönü, Eyüp, Galata, Sultanahmet, Ortaköy ve Taksim meydanlarının İstanbul halkı için ne anlama geldiğini belirlemek ve diğer çalışmalara ışık tutmak açısından önem arz etmektedir.

3.4. Araştırmanın Yöntemi

İstanbul meydanlarının, İstanbul halkı için ne ifade ettiğini sorgulamak üzere açık uçlu sorulardan oluşan ‘anket’ yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan soru formu cinsiyet, yaş, meslek ve yaşam durumu değişkeni ile meydanların özelliklerine yönelik 14 soru olmak üzere toplam 18 sorudan oluşmaktadır. Katılımcılar ile yüz yüze görüşülerek soru formlarını cevaplandırmaları istenmiştir.

3.5. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın örneklemini İstanbul ilinde Avrupa Yakası ile sınırlandırılmış olup, tarihi yapısal öğelerle güçlü imgeler bulunduran Beyazıt, Eminönü, Eyüp, Galata, Sultanahmet, Ortaköy ve Taksim meydanı oluşturmaktadır. Çalışma kapsamını, farklı sayıdaki katılımcılar olmak üzere toplam 169 katılımcı oluşturmaktadır. Seçilen örneklem İstanbul ilinin tüm halkını temsil etmektedir.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmada İstanbul ilinde yer alan Beyazıt, Eminönü, Eyüp, Galata, Sultanahmet, Ortaköy ve Taksim meydanını betimlemek için tanımlayıcı istatistiklerden frekans, yüzde, minimum, maksimum, ortalama ve standart sapma değerleri belirlenerek, bulguların yorumu yapılmıştır.

3.7. Bulgular

Elde edilen bulgular tablolar halinde gösterilmiştir. Tablolarda N ile belirtilen ifade, ankete dahil olan katılımcı sayısını göstermektedir.

3.7.1. Beyazıt Meydanına Ait Bulgular

Tablo 4. Beyazıt Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı

	N	Min.	Max.	Ortalama	Std. Sapma
Yaş	20	20	67	29,30	12,574

Tablo 4’te araştırmanın yapıldığı Beyazıt meydanındaki katılımcıların en küçüğü 20 en büyüğü 67 yaşında olmak üzere, yaş ortalaması $29,30 \pm 12,57$ olarak dağılmaktadır.

Tablo 5. Beyazıt Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet (n=20)	n	%
Erkek	9	45
Kız	11	55
Toplam	20	100

Tablo 5’te Beyazıt meydanındaki katılımcıların %45’i erkek ve %55’i kadın olarak dağıldığı görülmektedir.

Tablo 6. Beyazıt Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek (n=20)	n	%
Asistan	1	5
Ayakkabıcı	1	5
Bankacı	2	5
Emekli	1	5
İnşaat mühendisi	1	5
İşsiz	1	5
Öğrenci	11	55
Serbest	2	10
Toplam	20	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi Beyazıt meydanındaki katılımcıların %55’i öğrenci, diğer katılımcılar ise farklı meslek gruplarında çalışmaktadır.

Tablo 7. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı

Yaşam süresi (n=20)	n	%
10 yıldan az	8	40
18 yıl	1	5
24 yıl	1	5
37 yıl	1	5
58 yıl	1	5
Doğma büyüme	6	30
Cevap vermedi	2	10
Toplam	20	100

Tablo 7’de Beyazıt meydanındaki katılımcıların %40’ı 10 yıldan az bir süredir İstanbul’da yaşamakta olup, doğma büyüme İstanbullu olan katılımcıların oranı %30’dur.

Tablo 8. Beyazıt Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı

Akla gelen özellikler (n=20)	n	%
Eylemler	1	5
Çantacılar	2	10
Farklı sektörlerin bir arada olması	2	10
Gürültü	1	5
Yangın kulesi	1	5
İstanbul üniversitesi	1	5
Karmaşa	2	10
Kapalı çarşı	1	5
Kitapçılar	3	15
Otobüs durağı	2	10
Turist güzergâhı	3	15
Hiçbir özelliği akla gelmiyor.	1	5
Toplam	20	100

Tablo 8’de araştırmanın yapıldığı Beyazıt meydanındaki katılımcıların %15’i Beyazıt meydanı denilince akıllarına kitapçılar ve turist güzergâhı gelirken, %10’u çantacıları, meydanın karmaşasını, otobüs duraklarını ve farklı sektörleri akla gelen özellikler arasında olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 9. Beyazıt Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı

Çağrışım (n=20)	n	%
Çeşitlilik	1	5
Eski kültür	2	10
Geniş meydan	1	5
İstanbul üniversitesi	3	15
Kalabalık	1	5
Kapalı çarşı	2	10
Sahaflar çarşısı	3	15
Tehlike	1	5
Turistik	1	5
Çınaraltı	1	5
Fikri yok	4	20
Toplam	20	100

Tablo 9’da katılımcıların %15’inde Beyazıt meydanı denilince İstanbul Üniversitesi ve sahaflar çarşısı çağrışımı oluşurken, %10’u için Kapalı çarşı ve Eski kültür akla gelmekte, diğer katılımcılar üzerinde ise farklı çağrışımlara sahip olarak dağılmaktadır. Araştırmanın %20’sini oluşturan katılımcılar, meydana dair hiçbir çağrışımlarının olmadığını belirtirken, meydanın kalabalık, tehlikeli, geniş ve turistik bulunması akla gelen çağrışımlar olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 10. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı

Önemli öğeler (n=20)	n	%
Beyazıt kütüphanesi	1	5
Beyazıt Camii	7	35
İstanbul üniversitesi kapısı	4	20
Kapalı çarşı	5	25
Diğer tarihi binalar	1	5
Tramvay istasyonu	1	5
Yangın kulesi	1	5
Toplam	20	100

Tablo 10’da araştırmanın yapıldığı Beyazıt meydanındaki katılımcıların %35’i Beyazıt Cami’sini en önemli yapısal öğe olarak görürken, İstanbul Üniversitesi Kapısı ve Kapalı Çarşı diğer önemli öğeler olarak yer almıştır. Katılımcıların %5’i için kuyumcular, diğer tarihi binalar, tramvay istasyonu ve yangın kulesi önem arz etmektedir.

Tablo 11. Beyazıt Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı

Tanınırlık değişkenleri (n=20)	n	%
Halıcılar	1	5
Beyazıt camii	1	5
İstanbul üniversitesi kapısı	4	20
Japon turistler	1	5
Üniversite öğrencileri	1	5
Kapalı çarşı	3	15
Dar sokaklar	1	5
Kuyumcular	1	5
Seyyar satıcılar	1	5
Tramvay	1	5
Göçmen nüfusunun artması	1	5
Yangın kulesi	1	5
Fikri yok	1	5
Cevap vermedi	2	10
Toplam	20	100

Tablo 11’de Beyazıt meydanındaki katılımcıların %20’si Beyazıt meydanında olduklarını İstanbul Üniversitesi kapısından, %15’i kapalı çarşıdan tanıdıklarını belirtirken, diğer katılımcılar için farklı yerler meydanı tanımayı sağlamaktadır.

Tablo 12. Beyazıt Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı

Özel duygu (n=20)	n	%
Kaygı	1	5
Heyecan	2	10
Hüzün	1	5
Özlem	1	5
Sevgi	1	5
Özel bir duygusu yok	13	65
Cevap vermedi	1	5
Toplam	20	100

Tablo 12’de katılımcıların %65’i Beyazıt meydanına ait özel bir duygularının olmadığını, %10 için heyecan, diğer katılımcıların %5’i için hüzün, anı, sevgi, kaygı ve özlem gibi duyguları ifade ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 13. Beyazıt Meydanı Tarif Edilebilme Özelliği Durumu Dağılımı

Tarif edilebilme (n=20)	n	%
Evet	18	90
Hayır	1	5
Kısmen	1	5
Toplam	20	100

Tablo 13’de araştırmanın yapıldığı Beyazıt meydanındaki katılımcıların %90’i Beyazıt meydanının tarif edilebilir olduğu belirtirken %5 katılımcı oranı ile kısmen tarif edilebilir ve tarif edilemez olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 14. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı

Güvenli yerler (n=20)	n	%
Beyazıt Kütüphanesi	1	5
Kapalıçarşı	1	5
Tramvay	3	15
İstanbul üniversitesi kapının önü	2	10
Kitapçılar	1	5
Meydan	3	15
Otobüs durakları	1	5
Her yer	2	10
Fikri yok	6	30
Toplam	20	100

Tablo 14’te araştırmanın yapıldığı Beyazıt meydanındaki katılımcıların %30’unun meydanda güvenli yerler ile ilgili fikre sahip değildir. Katılımcıların %15’i Beyazıt meydanında ve tramvayda, %10’u İstanbul Üniversitesi kapı önü ile beraber Beyazıt Meydanı’nın her yerinde güvende hissediyor oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 15. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı

Kaybolma hissi (n=20)	n	%
Camii çevresi	1	5
Kapalı çarşı	4	20
Marmaray	1	5
Meydan	1	5
Pasaj içi	1	5
Sahaflar	2	10
Tramvay	1	5
Cevap vermedi	9	45
Toplam	20	100

Tablo 15’te Beyazıt meydanındaki katılımcıların %45’i yanıtsız kalırken, %20 katılımcı için Kapalı Çarşı kaybolmuş hissedilen yerlerden biri olarak değerlendirilmektedir. Marmaray, tramvay, camii çevresi ve pasaj içi ise kayıp hissi yaşanan diğer alanlar olarak tespit edilmiştir.

Tablo 16. Beyazıt Meydanında Önemli Binalar Dağılımı

Önemli binalar (n=20)	n	%
Beyazıt camii	6	30
Kapalı çarşı	5	25
Üniversite binası	8	40
Fikri yok	1	5
Toplam	20	100

Tablo 16’da araştırmanın yapıldığı Beyazıt meydanında katılımcıların %40’ı için Beyazıt meydanında Üniversite binasının önemli olduğunu belirlenmiştir. Katılımcıların %30’u için Beyazıt Camii %25’i için Kapalı Çarşı önemli binalar olarak tespit edilmiştir.

Tablo 17. Gelme Amacı Dağılımı

Meydana geliş amacı (n=20)	n	%
Alışveriş	7	35
Eş dost ziyareti	1	5
Üniversite eğitimi	3	15
İşyerime geliyorum	1	5
Kitap almak için	5	25
Kütüphane	1	5
Fotoğraf çekimi	1	5
Cevap vermedi	1	5
Toplam	20	100

Tablo 17’de katılımcıların %35’i Beyazıt meydanına alışveriş, %25’i kitap almak ve %15’i İstanbul üniversitesi için gelmekte olup, diğer katılımcıların farklı amaçlarla geldiği tespit edilmiştir.

Tablo 18. Gelenen Ulaşım Aracı Dağılımı

Ulaşım aracı (n=20)	n	%
Metro	1	5
Metrobüs	1	5
Otobüs	4	20
Özel aracım	1	5
Tramvay	12	60
Cevap vermedi	1	5
Toplam	20	100

Tablo 18’de araştırmanın yapıldığı Beyazıt meydanındaki katılımcıların %60’ı Beyazıt meydanına tramvay ile gelmekte, %20’si ise otobüsü kullanmaktadır. Diğer katılımcıların farklı ulaşım araçları ile gelmekte olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 19. Gelenen Yön Dağılımı

Gelenen yön (n=20)	n	%
Aksaray	1	5
Bakırköy	1	5
Beşiktaş	1	5
Beylikdüzü	1	5
Fatih	1	5
Göktürk	1	5
Kabataş	2	10
Kocamustafapaşa	1	5
Levent 1	1	5
Mecidiyeköy	1	5
Şirinevler	1	5
Topkapı	3	15
Vezneciler	1	5
Cevap vermedi	4	20
Toplam	20	100

Tablo 19’da Beyazıt meydanındaki katılımcıların en çok %15’i meydana Topkapı’dan, %10’u Kabataş yönünden, %5’i ise farklı semtlerden ulaşım sağladıkları tespit edilmiştir.

Tablo 20. Gelme Sıklığı Dağılımı

Meydana geliş sıklığı (n=20)	n	%
Her gün	1	5
Haftada 2	1	5
2 haftada 1	1	5
Ayda birden fazla	9	45
Birkaç ayda 1	3	15
Yılda 1-2	5	25
Toplam	20	100

Tablo 20’de araştırmanın yapıldığı Beyazıt meydanındaki katılımcıların en çok %45’i Beyazıt meydanına ayda birden fazla, %25’i yılda 1-2 ve %15’i birkaç ayda bir ve gelmekte olup diğer katılımcıların farklı zaman aralıklarında geldiği tespit edilmiştir.

Tablo 21. Beyazıt Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı

Değişiklik durumu (n=20.)	n	%
Camii restorasyonu	3	15
Daha düzenli çevre	1	5
Kalabalığın azalması	1	5
Otobüs durakları	1	5
Değişiklik yok	12	60
Cevap vermedi	2	10
Toplam	20	100

Tablo 21’de Beyazıt meydanındaki katılımcıların en çok %60’ı Beyazıt meydanında bir değişiklik olmadığını belirtirken %15’i camii restorasyonundan bahsetmektedir. Diğer katılımcılar için daha düzenli çevre, otobüs durakları ve kalabalığın azalması Beyazıt Meydanında ki diğer değişiklik durumlarını olarak tespit edilmiştir.

Tablo 22. Beyazıt Meydanına Ait Duygular Dağılımı

Meydana ait duygular (n=20)	n	%
Meydanı terk etmek isteği	3	15
Telaş	1	5
Hüzün	1	5
Mutluluk	2	10
Panik	1	5
Öfke	1	5
Geçmişe özlem	1	5
Turist gibi	1	5
Yorulma ve bunalma	1	5
Hiçbir duygusu yok	4	20
Cevap vermedi	4	20
Toplam	20	100

Tablo 22’de araştırmanın yapıldığı Beyazıt meydanındaki katılımcıların en çok %20’si Beyazıt meydanına geldiklerinde bir hisse sahip olmadıklarını, %15’i işini halledip gitmek istediğini, %10’u mutluluk duyduğunu ve %5’i farklı hislere sahip olduklarını belirtmişlerdir.

3.7.2. Eminönü Meydanına Ait Bulgular

Tablo 23. Eminönü Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı

	N	Min	Max	Ortalama	Std. Sapma
Yaş	27	200	570	31370	12,89747

Tablo 23'te araştırmanın yapıldığı Eminönü meydanındaki katılımcıların en küçüğü 20 ile en büyüğü 57 yaşında olmak üzere, yaş ortalaması katılımcılar arasında $313 \pm 12,89$ olarak dağılmaktadır.

Tablo 24. Eminönü Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet (n=27)	n	%
Erkek	11	41
Kadın	16	59
Toplam	27	100

Tablo 24'te Eminönü meydanında katılımcıların %41'i erkek ve %59'u kadındır.

Tablo 25. Eminönü Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek (n=27)	n	%
Ayakkabı Boyacısı	1	4
Barista	2	7
Ev Hanımı	5	19
Kuruyemişçi	1	4
Organizatör	1	4
Öğrenci	12	45
Reklamcı	1	4
Sanatçı	1	4
Teknisyen	1	4
İş adamı	2	7
Toplam	27	100

Tablo 25’te araştırmanın yapıldığı Eminönü meydanındaki katılımcıların %45’i öğrenci, %19’u ev hanımı, %7’si iş adamı ve barista iken, diğer katılımcılar farklı meslek gruplarında çalışmaktadır.

Tablo 26. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı

Yaşam süresi (n=27)	n	%
10 yıldan az	10	37
12	1	4
13	1	4
14	1	4
17	1	4
20	1	4
25	1	4
36	1	4
47	1	4
48	1	4
Doğma Büyüme	6	22
Ziyaretçi	1	4
Cevap vermedi	1	4
Toplam	27	100

Tablo 26’da katılımcıların en çok %37’si 10 yıldan az olmak üzere İstanbul’da yaşarken, %22’si ise doğma büyüme İstanbulludur. Farklı yaşam süreleri ise %4 oranına sahiptir.

Tablo 27. Eminönü Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı

Akla gelen özellikler (n=27)	n	%
Balık Ekmek	6	22
Eminönü Cami	2	7
Eminönü sahili	1	4
Kahveci dükkânı	1	4
Kalabalık	7	26
Koku	1	4
Kozmopolit	1	4
Kuşlar	1	4
Mısır Çarşısı	2	7
Tarihi Yerler	2	7
Ticaret	1	4
Trafik	1	4
Turistler	1	4
Toplam	27	100

Tablo 27’de katılımcıların en çok %26’sı Eminönü meydanı denilince akıllarına meydanın kalabalıklığı gelmektedir. Diğer katılımcıların %22’si için balık ekmek akla gelen özelliklerdendir. Eminönü Meydanı %7 ve %4’lük diğer oranlarla katılımcılarda farklı çağrışımlar uyandırmaktadır.

Tablo 28. Eminönü Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı

Çağrışım (n=27)	n	%
Telaş	1	4
Balık Ekmek	5	18
Hamallar	1	4
Buluşma Yeri	1	4
İstanbul'un Simgesi	2	8
Karmaşa	4	14
İnsan sesleri	1	4
Kuşlar	2	7
Manzara	1	4
İstanbul'un merkezi	1	4
Mısır Çarşısı	1	4
Nostalji	1	4
Tarihi Yapılar	3	11
Ticaret Odaklı	2	7
Turistik	1	4
Toplam	27	100

Tablo 28’de araştırmanın yapıldığı Eminönü meydanındaki katılımcıların en çok %18’i Eminönü meydanı denilince balık ekmek çağrışımı oluşurken, diğer katılımcıların %14’ünde karmaşa, %11’inde tarihi yapılar, %4 ve %7’lik oranlarda ise farklı çağrışımlara sahiptirler.

Tablo 29. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı

Önemli öğeler (n=27)	n	%
Eski Binalar	1	4
Kurukahveci Mehmet Efendi	2	7
Saray Muhallebicisi	2	7
Mısır Çarşısı	4	15
Narputçular Çarşısı	1	4
Nimet Abla	2	7
Otobüs Durakları	1	4
Vapur İskelesi	2	7
Yeni Camii	11	41
Toplam	27	100

Tablo 29’da Eminönü meydanındaki katılımcıların en çok %41’si Eminönü meydanındaki Yeni Camii önemli yapısal öge olarak algılamaktadır. Katılımcıların %15’i için Mısır Çarşısı önemli bir öge iken, %7’i ve %4 oranında vapur iskelesi, Saray Muhallebicisi, Kurukahveci Mehmet Efendi, Nimet Abla, Narputçular Çarşısı ve otobüs durakları dikkat çeken yapısal öğelerdir.

Tablo 30. Eminönü Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı

Tanırlılık değişkenleri (n=27)	n	%
Balıkçı kokusu	10	37
Galata Köprüsü	3	11
Balıkçı tekneleri	1	4
Satılan ürünler	2	7
Mısır Çarşısı	3	11
Otobüs durağı	2	7
Turistler	1	4
Yeni Camii	4	15
Deniz Kokusu	1	4
Toplam	27	100

Tablo 30’da araştırmanın yapıldığı Eminönü meydanındaki katılımcıların en çok %37’si Eminönü meydanında olduklarını balıkçı kokularından, %15’i Yeni

Camii binasından anlamaktadır. Katılımcılar %11'i Mısır Çarşısını ve Galata Köprüsünü görünce Eminönü meydanını tanıdıklarını belirtirken, kalan katılımcılar için farklı değişkenler meydanı tanımayı sağlamaktadır.

Tablo 31. Eminönü Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı

Özel duygu (n=27)	n	%
Sevgi	5	19
Özlem	2	7
Heyecan	2	7
Merak	2	7
Keyif	1	4
Romantizm	1	4
Nefret	2	7
Özel bir duygum yok	12	44
Toplam	27	100

Tablo 31’de Eminönü meydanındaki katılımcıların en çok %44’ü Eminönü meydanına ait özel bir duygularının olmadığı açıklanmaktadır. %19’u sevgi hissederken, diğer katılımcılar için farklı duygular ifade ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 32. Eminönü Meydanı Tarif Edilebilme Özelliği Durumu Dağılımı

Tarif edilebilme (n=27)	n	%
Evet	23	85
Hayır	4	15
Toplam	27	100

Tablo 32’de meydandaki katılımcıların en çok %85’i Eminönü meydanının tarif edilebilir olduğu belirtmiş, kalan katılımcıların %15’i için tarif edilemez olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 33. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı

Güvenli yerler (n=27)	n	%
Balıkçı tezgâhları	1	4
Camii Çevresi	5	19
Coffee Topia ve Çevresi	1	4
Deniz Kenarı	6	22
Dükkânlar	1	4
Tramvay durağı	1	4
Mehmet Efendi kahveci sokağı	1	4
Meydan	2	7
Saray Muhallebici	3	11
Fikri yok	6	22
Toplam	27	100

Tablo 33'te Eminönü meydanındaki katılımcıların %22'si Eminönü meydanında nerede güvende hissettiklerine dair bir fikre sahip değillerdir. Aynı oranla deniz kenarı en güvende hissedilen yer olarak belirlenmiştir. Katılımcıların %19'u için Camii çevresi, %11'i için Saray Muhallebici güvenli alan hissedilirken meydanın çeşitli yerleri kalan katılımcılar için güven oluşturmaktadır.

Tablo 34. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı

Kaybolma hissi (n=27)	n	%
Alt Geçit	2	7
Yeni camii	3	11
Galata köprüsü	1	4
Kapalı Çarşı	1	4
Meydan	1	4
Mısır Çarşısı	7	26
Otobüs Durakları	1	4
Şarkhan	1	4
Tramvay	1	4
Her yer	5	19
Cevap vermedi	4	19
Toplam	27	100

Tablo 34’te araştırmanın yapıldığı Eminönü meydanındaki katılımcıların en çok %26’sı Eminönü meydanında Mısır Çarşısında kaybolmuş hissetmektedir. Katılımcıların %19’u meydanın her yerinde kaybolmuş hissetmektedir. Diğer katılımcıların farklı yerlerde kaybolmuş hissediyor olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 35. Eminönü Meydanında Önemli Binalar Dağılımı

Önemli binalar (n=27)	n	%
Yeni camii	8	30
Borsa Lokantası	1	4
Hacı Bekir	2	8
Hafız Mustafa Binası	1	4
İstanbul Ticaret Odası	1	4
İş Bankası Müzesi	1	4
Mısır Çarşısı	1	4
Diğer Tarihi Binalar	7	26
Vezir Han	2	8
Cevap vermedi	3	11
Toplam	27	100

Tablo 35’te katılımcıların en çok %30’u Eminönü meydanında Yeni Camiinin önemli bir bina olduğunu, diğer katılımcıların %26’sı için diğer tarihi binaların, %4 oranı ile de farklı binaların önemli olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 36. Eminönü Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı

	n	%
Bitmeyen Restorasyon	1	4
Eski Mimari Üslup	1	4
İbadet	1	4
Maneviyat	1	4
Tarih	4	15
Ticaret	1	4
Cevap vermedi	18	67
Toplam	27	100

Tablo 36’da araştırmanın yapıldığı meydana katılımcıların en çok %15’i Eminönü Meydanı’nın tarihsel özelliğini hatırladıklarını, diğer katılımcılar için meydan farklı çağrışımlar ifade etmiştir.

Tablo 37. Eminönü Meydanına Gelme Amacı Dağılımı

Meydana geliş amacı (n=27)	n	%
Aktarma Amacı	3	11
Alışveriş	3	11
Çalışmak	4	15
Gezmek	6	22
Rastlantı	1	4
Sakinleşmek	1	4
Ticaret	2	7
Cevap vermedi	7	26
Toplam	27	100

Tablo 37’de katılımcıların en çok %22’si Eminönü meydanına gezmek için gelmekte olup, %15’i çalışmak için, %11’i alışveriş ve aktarma amacı ile gelirken, diğer katılımcılar farklı nedenler için gelmişlerdir.

Tablo 38. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı

Ulaşım aracı (n=27)	n	%
Marmaray	1	4
Metrobüs	1	4
Otobüs	6	22
Özel Araç	1	4
Tramvay	10	37
Vapur	3	11
Yürüyerek	1	4
Cevap vermedi	4	15
Toplam	27	100

Tablo 38’de Eminönü meydanındaki katılımcıların en çok %37’si Eminönü meydanına tramvay ile gelmekte, %22 otobüs, %11 vapur taşıtını kullanarak ulaşım sağlamaktadır. Diğer katılımcılar farklı ulaşım araçlarını kullanarak gelmektedir.

Tablo 39. Geline Yön Dağılımı

Geline yön (n=27)	n	%
Alibeyköy	1	4
Ataşehir	1	4
Avcılar	1	4
Beşiktaş	2	7
Eminönü	2	7
Beylikdüzü	1	4
Cevizlibağ	1	4
Çapa	1	4
Fatih	2	7
Göztepe	2	7
Kabataş	1	4
Kadıköy	1	4
Kumkapı	1	4
Eminönü	1	4
Merter	1	4
Sirkeci	1	4
Şirinevler	1	4
Ümraniye	1	4
Üsküdar	1	4
Cevap vermedi	4	15
Toplam	27	100

Tablo 39’da görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Eminönü meydanındaki katılımcıların en çok %7 ve %4 oranları ile farklı semtlerden gelmekte olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 40. Gelme Sıklığı Dağılımı

Meydana geliş sıklığı (n=27)	n	%
Her gün	3	11
Haftada 1-2	3	11
2 haftada 1	2	7
Fırsat Buldukça	2	7
Birkaç ayda bir	7	26
Yılda 1-2	5	19
Cevap vermedi	5	19
Toplam	27	100

Tablo 40'ta Eminönü meydanındaki katılımcıların en çok %26'sı Eminönü meydanına birkaç ayda bir gelmekte, diğer katılımcılar farklı süreçlerde gelmektedirler.

Tablo 41. Eminönü Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı

Değişiklik durumu (n=27.)	n	%
Göçmen nüfusun artışı	1	4
Lahitler	5	19
Azalan turist	1	4
Yeni dükkânlar	1	4
Yeni Camii Restorasyonu	6	22
Yer Altı Çöp Kutuları	4	15
Fikri yok	9	33
Toplam	27	100

Tablo 41'de katılımcıların en çok %33'ü Eminönü meydanında bir değişiklik görmediklerini belirtmekte, %22'si camii restorasyonunda, %19'u Lahitlerde değişiklik gözlemlemektedir. Kalan katılımcılar, yer altı çöp kutuları, turistler ve yeni açılan dükkânlar öğelerinde değişiklik olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 42. Eminönü Meydanına Ait Duygular Dağılımı

Meydana ait duygular (n=27)	n	%
Bunalmış	1	4
Telaşlı	1	4
Geçmişe özlem	1	4
Gergin	2	7
Huzurlu	9	33
Gerçek İstanbul'a gelme hissi	2	7
Mutlu	3	11
Nefret dolu	3	11
Yabancılaşmış	1	4
Yorgun	1	4
Cevap vermedi	2	7
Hiçbir şey hissetmiyor	1	4
Toplam	27	100

Tablo 42’de Eminönü meydanındaki katılımcıların en çok %33’ü Eminönü meydanına geldiklerinde huzur hissetmekte, %11 ile mutlu olup ve aynı şekilde %11 ile nefret hissederken, kalan katılımcılar farklı hislere sahip olduklarını belirtmişlerdir.

3.7.3. Eyüp Meydanına Ait Bulgular

Tablo 43. Eyüp Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı

	N	Min	Max	Ortalama	Std. Sapma
Yaş	22	160	420	28,7500	7,74512

Tablo 43’te görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların en küçüğü 16 ile en büyüğü 42 yaşında olmak üzere, yaş ortalaması $28,75 \pm 7,74$ olarak dağılmaktadır.

Tablo 44. Eyüp Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet (n=22)	n	%
Erkek	16	73
Kadın	6	27
Toplam	22	100

Tablo 44’te araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların %73’ü erkek ve %27’si kadın olarak dağılmaktadır.

Tablo 45. Eyüp Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek (n=22)	n	%
Emekli	1	5
Esnaf	2	9
Ev hanımı	3	14
Halkla ilişkiler	3	14
Harita mühendisi	1	5
Kasiyer	1	5
Kurye	1	5
Öğrenci	7	31
Tekstilci	2	9
Zabıta	1	5
Toplam	22	100

Tablo 45’te Eyüp meydanındaki katılımcıların %31’i öğrenci, %14’ü ev hanımı ve halkla ilişkiler çalışanı olup, diğer katılımcılar farklı meslek gruplarında çalışmaktadır.

Tablo 46. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı

Yaşam süresi (n=22)	n	%
10 yıldan az	16	70
16 yıl	1	5
17 yıl	1	5
30 yıl	1	5
32 yıl	1	5
33 yıl	1	5
37 yıl	1	5
Toplam	22	100

Tablo 46’da görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların en çok %70’i 10 yıldan az İstanbul’da yaşamakta olup, %5 oranı ile diğer katılımcılar farklı yaşam sürelerine sahiptir.

Tablo 47. Eyüp Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı

Akla gelen özellikler (n=22)	n	%
Eyüp Sultan Camii Ve Türbesi	6	27
30 yaş üstü insan nüfusu	1	5
Kalabalık	3	14
Maneviyat hissi	5	23
Mermerli Zemin	1	5
Sakin	2	9
Tarihi Mekânlar	1	5
Turistler	1	5
Cevap vermedi	2	9
Toplam	22	100

Tablo 47’de katılımcıların %27’si Eyüp meydanı denilince Eyüp Sultan Camii ve Türbesi akıllara gelirken bununla birlikte katılımcıların %23’ü maneviyat hissetmektedir. Diğer katılımcıların %14’ü için meydanın kalabalık oluşu ile birlikte akla gelen farklı özellikleri yer almaktadır.

Tablo 48. Eyüp Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı

Çağrışım (n=22)	n	%
Geniş yürüme alanları	1	5
Huzur Verici	5	19
Kalabalık	6	5
Maneviyat	3	27
Merkezi	1	9
Ramazan Ayı	1	5
Sakin	2	5
Güvenlik önlemleri	1	9
Buluşma noktası	1	5
Cevap vermedi	1	5
Toplam	22	100

Tablo 48’de Eyüp meydanındaki katılımcıların %27’si için Eyüp meydanı denilince maneviyat çağrışımı olurken, %19’u için huzur çağrışımı olmaktadır. Kalan katılımcılar %5 ve %9 oranları ile farklı çağrışımlara sahiptir.

Tablo 49. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı

Önemli öğeler (n=22)	n	%
Cami Önündeki Havuz	2	9
Dükkânlar	2	9
Eyüp Sultan Camii ve türbesi	12	55
Mermerler	4	18
Zabıta Merkezi	1	5
Yeşil çevre	1	5
Toplam	22	100

Tablo 49’da görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların %55’i Eyüp meydanında Eyüp Sultan Camii ve türbesini önemli bir yapısal öge görürken, kalan katılımcılar için %18’i mermerler, %9’u cami önündeki havuz ve dükkânları önemli öğeler olarak belirlemiştir

Tablo 50. Eyüp Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı

Tanınırlık değişkenleri (n=22)	n	%
Dar Sokaklar	1	5
Dini Yapılar	1	5
Dükkânlar	2	9
Eyüp Sultan Camii	4	18
Turist yoğunluğu	3	14
Koku	2	10
Mermerli Zemin	3	14
Cevap vermedi	6	27
Toplam	22	100

Tablo 50’de araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların %18’i Eyüp meydanında olduklarını Eyüp Sultan Camii ‘den, %14’ü turist yoğunluğu ve mermerli zeminden tanıdıklarını belirtirken, diğer katılımcılar için dar sokaklar, dükkânlar, diğer dini yapılar ve meydanın kendine özgü kokusu Eyüp meydanını tanımayı sağlamaktadır.

Tablo 51. Eyüp Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı

Özel duygu (n=22)	n	%
Geçmişe özlem	1	5
Güven	1	5
Her duygu var	1	5
Huzur	3	5
Stres	1	14
Maneviyat	3	5
Özel bir duygum yok	8	14
Cevap vermedi	4	36
Toplam	22	100

Tablo 51’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların %14’ü Eyüp meydanına ait özel bir duygularının olmadığı ile birlikte stres hissettikleri, diğer katılımcılar için farklı duygular ifade ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 52. Eyüp Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı

Tarif edilebilme (n=22)	n	%
Evet	12	55
Hayır	10	45
Toplam	22	100

Tablo 52’de Eyüp meydanındaki katılımcıların %55’i Eyüp meydanının tarif edilebilir olduğu belirtmiş, diğer katılımcıların %45’i için meydanın tarif edilemez olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 53. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı

Güvenli yerler (n=22)	n	%
Eyüp Sultan Camii	3	14
Meydan ve Çevresi	3	14
Her yerde	11	50
Fikri yok	5	23
Toplam	22	100

Tablo 53'te görüldüğü gibi, Eyüp meydanındaki katılımcıların %50'si Eyüp meydanının her yerinde kendini güvende hissetmektedir. Katılımcıların %23'ü fikir belirtmezken, diğer katılımcıların %14'ü Eyüp Sultan Camii ve meydan çevresini güvenli alanlar olarak belirtmişlerdir.

Tablo 54. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı

Kaybolma hissi (n=22)	n	%
Her Yer	2	9
Mezarlık	1	5
Cevap vermedi	19	86
Toplam	22	100

Tablo 54'te araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların %9'u Eyüp meydanında her yerde ve %5'i mezarlıkta kaybolmuş hissetmektedir.

Tablo 55. Eyüp Meydanında Önemli Binalar Dağılımı

Önemli binalar (n=22)	n	%
Eyüp Sultan Camii	10	42
Tarihi yapılar	3	14
Lokantalar	3	14
Cevap vermedi	6	29
Toplam	22	100

Tablo 55'te görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların %42'si Eyüp Sultan Camii' sinin önemli bir yapı olduğunu belirtmiştir. Diğer katılımcıların %14'ü ise tarihi yapıların ve lokantaların Eyüp meydanı için önemli olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 56. Eyüp Meydanına Gelme Amacı Dağılımı

Meydana geliş amacı (n=22)	n	%
Çalışma	4	18
Dinlenme	4	21
Alışveriş	1	5
İbadet	7	32
Merak	1	5
Cevap vermedi	5	23
Toplam	22	100

Tablo 56’da katılımcıların %32’si Eyüp meydanına ibadet için, %21’i dinlenmek için ve %18’i çalışmak için gelmekte olup, diğer katılımcıların gelme amacı farklılık göstermektedir.

Tablo 57. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı

Ulaşım aracı (n=22)	n	%
Metro	1	5
Metrobüs	2	9
Otobüs	5	23
Özel Araç	5	23
Tramvay	1	5
Vapur	1	5
Yürüyerek	3	14
Cevap vermedi	4	18
Toplam	22	100

Tablo 57’de Eyüp meydanındaki katılımcıların %23’ü meydana otobüs ve özel araç ile gelmekte, %14’ü yürüyerek, %9’u metrobüs ile, diğer katılımcıların ise farklı ulaşım araçları ile gelmekte olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 58. Geline Yön Dağılımı

Geline yön (n=22)	n	%
Aksaray	1	5
Bayrampaşa	1	5
Eyüp	1	5
Haliç	1	5
Kadıköy	1	5
Ok Meydanı	1	5
Salihağa	1	5
Üsküdar	1	5
Cevap vermedi	14	64
Toplam	22	100

Tablo 58’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların %5 oranı ile farklı semtlerden gelmekte olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 59. Gelme Sıklığı Dağılımı

Meydana geliş sıklığı (n=22)	n	%
İlk kez	1	5
Her gün	6	27
Haftada 1-2	7	32
2 haftada 1	2	9
Ayda birden fazla	1	5
2 ayda 1	2	9
Yılda birden fazla	1	5
Cevap vermedi	2	9
Toplam	22	100

Tablo 59’da araştırmanın yapıldığı Eyüp meydanındaki katılımcıların en çok %32’si Eyüp meydanına haftada 1-2 defa gelmekte, %27’si her gün ve diğer katılımcılar ise farklı süreçlerde Eyüp meydanına gelmekte oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 60. Eyüp Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı

Değişiklik durumu (n=22.)	n	%
Peyzaj düzeni	1	5
Dükkânlar	1	5
Kısmen değişiyor	1	5
Her gelişimde değişiyor	1	5
Değişiklik yok	11	50
Fikri yok	7	32
Toplam	22	100

Tablo 60’da katılımcıların en çok %50’si Eyüp meydanında bir değişiklik olmadığını belirtmekte, %32’si ise değişiklik durumu ile ilgili bir fikre sahip değildir. Diğer katılımcıların %5’i dükkânlarda ve peyzaj düzenlemesinde değişiklik olduğunu belirtmiştir.

Tablo 61. Eyüp Meydanına Ait Duygular Dağılımı

Meydana ait duygular (n=22)	n	%
Bunalmış	1	5
Huzurlu	10	45
Mutlu	1	5
Normal	2	9
Sakin	2	9
Özel bir duygum yok	1	5
Cevap vermedi	5	23
Toplam	22	100

Tablo 61’de meydanındaki katılımcıların en çok %45’i Eyüp meydanına geldiklerinde huzurlu hissettiklerini, diğer katılımcılar ise farklı hislere sahip olduklarını belirtmişlerdir.

3.7.4. Galata Meydanına Ait Bulgular

Tablo 62. Galata Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı

	N	Min	Max	Ortalama	Std. Sapma
Yaş	20	160	320	22,85	4,51

Tablo 62’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Galata meydanındaki katılımcıların en küçüğü 16 ile en büyüğü 32 yaşında olmak üzere, yaş ortalaması 22,85±4,51 olarak dağılmaktadır.

Tablo 63. Galata Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet (n=20)	n	%
Erkek	6	30
Kadın	14	70
Toplam	20	2

Tablo 63’te görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Galata meydanındaki katılımcıların %30’u erkek ve %70’i kadın olarak dağılmaktadır.

Tablo 64. Galata Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek (n=20)	n	%
Avm Çalışanı	1	5
Esnaf	1	5
İşsiz	1	5
Mühendis	1	5
Öğrenci	15	75
Satış Danışmanı	1	5
Toplam	20	100

Tablo 64’te Galata meydanındaki katılımcıların %75’i öğrenci olup, diğer katılımcılar ise farklı meslek gruplarında çalışmaktadır.

Tablo 65. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı

Yaşam süresi (n=20)	n	%
10 yıldan az	10	50
16 yıl	1	5
20 yıl	1	5
30 yıl	1	5
Doğma büyüme	1	5
Cevap vermedi	6	30
Toplam	20	100

Tablo 65’te katılımcıların en çok %50’si 10 yıldan az bir süredir İstanbul’da yaşamakta olup, diğer katılımcılar %5 oranı ile farklı yaşam sürelerine sahip olarak dağılmaktadır.

Tablo 66. Galata Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı

Akla gelen özellikler (n=20)	n	%
Anlamsız bir meydan	1	5
Restoranlar	2	10
Galata Kulesi Ve Çevresi	6	30
Eski yapılar	1	5
Merdivenler	1	5
Butikler	1	5
Zabıtalar	1	5
Müzişyenler	1	5
Taştan Sokaklar	1	5
Turistik Bir Yer	4	20
Yokuşlar	1	5
Toplam	20	100

Tablo 66’da görüldüğü gibi katılımcıların %30’u Galata meydanı denilince akıllarına Galata Kulesi ve çevresi gelirken, %20’si için turistik bir yer ve %10’u için restoranlar akla gelmektedir. Diğer katılımcılar için Galata Meydanı farklı özelliklere sahiptir.

Tablo 67. Galata Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı

Çağrışım (n=20)	n	%
Çaycılar	1	5
Aşk	1	5
Dar Sokaklar	1	5
Eğlence	2	10
Fotoğraf	1	5
Kule manzarası	4	20
Restoranlar	2	10
Güzel Vakit	1	5
Huzur	1	5
Genç nüfus	3	15
Tarih	1	5
Tasarım ofisleri	1	5
Turistler	1	5
Toplam	20	100

Tablo 67’de katılımcıların %20’si Galata meydanı denilince Galata Kulesini, %15’i genç nüfusu, %10’u restoranları ve eğlenceyi çağrıştırırken, diğer katılımcılar farklı çağrışımlara sahiptir.

Tablo 68. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı

Önemli öğeler (n=20)	n	%
Eski Çeşme	1	5
Eski Tip Kafeler	5	25
Galata Kulesi	8	40
Merdivenler	2	10
Otobüs Şeklindeki Kahveci	3	15
Fikri yok	1	5
Toplam	20	100

Tablo 68’de Galata meydanındaki katılımcıların %40’ı Galata meydanında Galata Kulesini, %25’i eski tip kafeleri ve %15’i otobüs şeklindeki kahveciyi önemli bir öğe olarak görmektedir. Diğer katılımcılar için farklı yapısal öğeler önem arz etmektedir.

Tablo 69. Galata Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı

Tanınırlık değişkenleri (n=20)	n	%
Dar Sokaklar	2	10
Yokuşlar	1	5
Galata Kulesi	15	75
Kırmızı Tramvay	1	5
Atölyeler	1	5
Toplam	20	100

Tablo 69’da görüldüğü gibi, meydandaki katılımcıların %75’i Galata meydanında olduklarını Galata Kulesinden anladıklarını belirtirken, diğer katılımcılar için dar sokaklar, yokuşlar, kırmızı tramvay ve atölyeler Galata meydanını tanımayı sağlayan değişkenlerdir.

Tablo 70. Galata Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı

Özel duygu (n=20)	n	%
Heyecan	1	5
Özlem	1	5
Bunalma	1	5
Mutluluk	3	15
Romantik	5	25
Huzur	1	5
Özel bir duygum yok	8	40
Toplam	20	100

Tablo 70’de görüldüğü gibi, Galata meydanındaki katılımcıların %40’ı Galata meydanına ait özel bir duygularının olmadığını, diğer katılımcıların %25’i için romantiklik ve %15’i için mutluluk, %5’i için farklı duygular ifade ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 71. Galata Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı

Tarif edilebilme (n=20)	n	%
Evet	17	85
Hayır	2	10
Kısmen	1	5
Toplam	20	100

Tablo 71’de Galata meydanındaki katılımcıların %85’i Galata meydanının tarif edilebilir olduğu belirtmektedir. Katılımcıların %10’u için tarif edilemez olduğu, %5’i için kısmen tarif edilebilir olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 72. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı

Güvenli yerler (n=20)	n	%
Merdivenler	2	10
Kule Çevresi	5	25
Her yer	5	25
Cevap vermedi	8	40
Toplam	20	100

Tablo 72’de katılımcıların %25’i Galata meydanında her yerde ve Galata kulesi çevresinde güvende hissetmektedir. Diğer katılımcıların %10’u için merdivenlerin güvenli yerler olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 73. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı

Kaybolma hissi (n=20)	n	%
Ara Sokaklar	6	30
Galata Kulesi Çevresi	2	10
Merdivenler	1	5
Her yer	1	5
Cevap vermedi	10	50
Toplam	20	100

Tablo 73’te görüldüğü gibi, Galata meydanındaki katılımcıların %30’u Galata meydanında ara sokaklarda, %10 Galata Kulesi Çevresinde kaybolmuş hissetmekte, diğer katılımcıların meydanın farklı yerlerinde kaybolmuş hissediyor oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 74. Galata Meydanında Önemli Binalar Dağılımı

Önemli binalar (n=20)	n	%
Çatı Kafeleri	1	5
Galata Kulesi	9	45
Çevre Binalar	1	5
Meydana Yakın Olan Okul	1	5
Fikri yok	1	5
Cevap vermedi	7	35
Toplam	20	100

Tablo 74’te görüldüğü gibi, katılımcıların %45’i Galata Kulesini en önemli bina olarak görürken, %5’i Galata meydanında önemli binalara dikkat etmedikleri ve diğer katılımcılar için farklı binaların önemli olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 75. Gelme Amacı Dağılımı

Meydana geliş amacı (n=20)	n	%
Rehberlik etmek	3	15
Yemek molası	5	25
Fotoğraf Çekimi	1	5
Gezmek	5	25
Kültürel aktivite	2	10
Cevap vermedi	4	20
Toplam	20	100

Tablo 75’te Galata meydanındaki katılımcıların %25’i Galata meydanına gezmek ve yemek molası için, %15’i rehberlik etmek için, %10’u kültürel aktivite için gelmekte olup diğer katılımcılar farklı nedenler için meydana geldiği tespit edilmiştir.

Tablo 76. Gelenen Ulaşım Aracı Dağılımı

Ulaşım aracı (n=20)	n	%
Metro	5	25
Otobüs	3	15
Tramvay	1	5
Tünel	1	5
Vapur	1	5
Yürüyerek	9	45
Toplam	20	100

Tablo 76’da görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Galata meydanındaki katılımcıların %45’i Galata meydanına yürüyerek, %25’i metro ile ve %15’i otobüs ile gelmektedir. Diğer katılımcıların farklı ulaşım araçları ile gelmekte olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 77. Gelenen Yön Dağılımı

Gelenen yön (n=20)	n	%
Eminönü	1	5
Fatih	2	10
Karaköy	4	20
Sarıyer	1	5
Şişli	1	5
Taksim	7	35
Cevap vermedi	4	20
Toplam	20	100

Tablo 77’de Galata meydanındaki katılımcıların en çok %35’i Galata meydanına Taksim yönünden gelmekte olup diğer katılımcıların farklı semtlerden gelmekte olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 78. Gelme Sıklığı Dağılımı

Meydana geliş sıklığı (n=20)	n	%
Her gün	1	5
Haftada 1-2	4	20
2 haftada 1	2	10
Ayda birden fazla	5	25
2 ayda 1	2	10
Yılda birden fazla	5	25
Cevap vermedi	1	5
Toplam	20	100

Tablo 78’de araştırmanın yapıldığı Galata meydanındaki katılımcıların en çok %25’i Galata meydanına ayda ve yıldan bir defadan fazla gelmekte, %20’si haftada bir-iki defa gelmekte olup, diğer katılımcıların farklı süreçlerde meydana geldiği tespit edilmiştir.

Tablo 79. Galata Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı

Değişiklik durumu (n=20.)	n	%
Arapça Tabelalar	1	5
Merdivenler Kapanmış	4	20
Son Halini Bilmiyorum	1	5
Değişiklik yok	10	50
Cevap vermedi	4	20
Toplam	20	100

Tablo 79’da görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Galata meydanındaki katılımcıların en çok %50’si Galata meydanında bir değişiklik olmadığını belirtmekte olup, %20’si ise merdivenlerin kapandığını gözlemlemiştir. Diğer katılımcılar meydana farklı alanlarda değişiklik olduğunu belirtmiştir.

Tablo 80. Galata Meydanına Ait Duygular Dağılımı

Meydana ait duygular (n=20)	n	%
Bitkin	1	5
Heyecanlı	3	15
Huzurlu	3	15
Huzursuz	2	10
Karmaşık	1	5
Mutlu	7	35
Normal	1	5
Depresif	1	5
Cevap vermedi	1	5
Toplam	20	100

Tablo 80’de araştırmanın yapıldığı meydandaki katılımcıların en çok %35’i Galata meydanına geldiklerinde mutlu hissettiklerini, diğer katılımcılar ise %10 ve %15 oranları ile farklı hislere sahip olduklarını belirtmişlerdir.

3.7.5. Ortaköy Meydanına Ait Bulgular

Tablo 81. Ortaköy Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı

	N	Min	Max	Ortalama	Std. Sapma
Yaş	28	190	650	28,64	127

Tablo 81’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Ortaköy meydanındaki katılımcıların en küçüğü 19 ile en büyüğü 65 yaşında olmak üzere, yaş ortalaması $28,64 \pm 127$ olarak dağılmaktadır.

Tablo 82.Ortaköy Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet (n=29)	n	%
Erkek	5	17
Kadın	24	83
Toplam	29	100

Tablo 82’de Ortaköy meydanındaki katılımcıların %17’si erkek ve %83’ü kadın olarak dağılmaktadır.

Tablo 83. Ortaköy Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek (n=29)	n	%
Bilgisayar Mühendisi	2	7
Biyolog	1	3
Diş Hekimi	1	3
Doktor	1	3
Emekli	1	3
Emniyet Müdürü	1	3
Gıda Mühendisi	1	3
Hemşire	2	7
Mimar	1	3
Öğrenci	11	38
Öğretmen	1	3
Serbest	3	10
Uzman	1	3
Cevap vermedi	2	7
Toplam	29	100

Tablo 83’te meydanındaki katılımcıların %38’i öğrencidir. Katılımcıların %10’u serbest meslekte ve diğer katılımcılar ise farklı meslek gruplarında çalışmaktadır.

Tablo 84. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı

Yaşam süresi (n=29)	n	%
10 yıldan az	11	38
23 yıl	1	3
26 yıl	1	3
39 yıl	1	3
Doğma Büyüme	6	21
Misafir	3	10
Cevap vermedi	6	21
Toplam	29	100

Tablo 84'te görüldüğü gibi, Ortaköy meydanındaki katılımcıların %38'i İstanbul'da 10 yıldan az bir süredir yaşamakta olup, diğer katılımcılar farklı yaşam sürelerine sahiptir.

Tablo 85. Ortaköy Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı

Akla gelen özellikler (n=29)	n	%
Boğaz Manzarası	6	16
Sahil	3	8
Deniz Kirliliği	1	3
Kalabalık	1	3
Kumpir-Waffle	5	14
Ortaköy Camii	9	24
Eğlence Mekânları	1	3
Lüks oteller	2	5
Toplam	29	100

Tablo 85'te meydana gelen katılımcıların %24'ü Ortaköy meydanı denilince akıllarına Ortaköy Camii gelirken, katılımcıların %14'üne Ortaköy meydanında yemek yemeyi çağırıştırılmıştır. Diğer katılımcılar için Ortaköy Meydanı farklı özelliklere sahiptir.

Tablo 86. Ortaköy Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı

Çağrışım (n=29)	n	%
Takıcı tezgâhları	1	3
Köprü manzarası	4	14
Huzur	1	3
Karmaşa	3	10
Kumpirciler	2	7
Dar sokaklar	1	3
Ortaköy Camii	3	10
Sahil	2	6
Tarihi Bir Yer	2	7
Turistik	1	3
Cevap vermedi	9	31
Toplam	29	100

Tablo 86’da, araştırmanın yapıldığı Ortaköy meydanındaki katılımcıların %10’u için Ortaköy meydanı denilince Ortaköy Camii ve meydanın kalabalıklığı çağrışım olurken, diğer katılımcılar farklı çağrışımlara sahip olarak dağılmaktadır.

Tablo 87. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı

Önemli öğeler (n=29)	n	%
Ağaçlar	1	3
Boğaz Köprüsü	5	17
Çeşme	1	3
Kumpirciler	6	21
The House cafe	1	3
Ortaköy Camii	11	38
Takı tezgâhları	3	9
Cevap vermedi	1	3
Toplam	29	100

Tablo 87’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Ortaköy meydanındaki katılımcıların %38’i Ortaköy meydanında Ortaköy Camiini, %21’i kumpircileri ve %17’si boğaz köprüsünü önemli bir yapısal öğe görmektedir. Diğer katılımcılar için farklı öğeler önem arz etmektedir.

Tablo 88. Ortaköy Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı

Tanınırlık değişkenleri (n=29)	n	%
Binalar	1	3
Boğaz Köprüsü	4	14
Sahil	2	7
Kumpirciler	5	17
Ortaköy Camii	13	45
Otobüs Durakları	1	3
Tabelalar	1	3
Cevap vermedi	2	7
Toplam	29	100

Tablo 88’de katılımcıların %45’i Ortaköy meydanında olduklarını Ortaköy Camiinden tanıdıklarını belirtmişlerdir. Kumpircilerden dolayı tanıyan katılımcı oranı %17, Boğaz Köprüsünden dolayı tanıyan katılımcı oranı ise %14’dür. Diğer katılımcılar meydanı tabelalar, duraklar, sahil ve binalar değişkenleri ile tanımaktadır.

Tablo 89. Ortaköy Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı

Özel duygu (n=29)	n	%
Eskiye özlem	5	17
Huzur	2	7
Eğlence	1	3
Sakinlik	1	3
Özel bir duygum yok	16	55
Cevap vermedi	4	14
Toplam	29	100

Tablo 89’da katılımcıların %55’i için Ortaköy meydanı özel bir duygu ifade etmez iken, %17 katılımcı için eskiye özlem duygusu oluşturmaktadır. Katılımcılar meydana ait özel duygularını huzur, eğlence, sakinlik gibi ifadelerle belirtmiştir.

Tablo 90. Ortaköy Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı

Tarif edilebilme (n=29)	n	%
Evet	24	83
Hayır	1	3
Kısmen	4	13
Toplam	29	100

Tablo 90’da araştırmanın yapıldığı Ortaköy meydanındaki katılımcıların %83’ü için Ortaköy meydanının tarif edilebilir olduğu belirtmiştir. Meydan, kalan katılımcıların %13’ü için kısmen tarif edilebilirken, %1’i için tarif edilemez olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 91. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı

Güvenli yerler (n=29)	n	%
Camii Ve Çevresi	3	10
Sahil	7	24
Kafeler	2	7
Her yer	8	28
Cevap vermedi	9	30
Toplam	29	100

Tablo 91’de katılımcıların %28’i Ortaköy meydanında her yerde, %24’ü sahilde, %10’u ise camii çevresinde kendilerini güvende hissetmektedir. Diğer katılımcılar ise güvenli alanları kafeler olarak belirtmiştir.

Tablo 92. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı

Kaybolma hissi (n=29)	n	%
Ara Sokaklar	6	21
Cami çevresi	1	3
Çarşı	1	3
Meydan	1	3
Her yer	1	3
Cevap vermedi	19	66
Toplam	29	100

Tablo 92’de Ortaköy meydanında ara sokaklarda kaybolmuş hissetmekte olan katılımcı %21’dir. Diğer katılımcılar %3 oranında cami çevresini, çarşığı ve meydanın her yerini kaybolmuş hissedilen yerler olarak belirtmiştir.

Tablo 93.Ortaköy Meydanında Önemli Binalar Dağılımı

Önemli binalar (n=29)	n	%
Hatice Sultan Yalısı	1	3
Kabataş Lisesi	1	3
Kafe Pi	1	3
Ortaköy Camii	11	38
Bütün Tarihi Binalar	2	7
Dikkat etmedim	1	3
Cevap vermedi	12	41
Toplam	29	100

Tablo 93’de meydandaki katılımcıların %38’i Ortaköy meydanında yapılar arasında Ortaköy Camii’ni önemli buldukların, diğer katılımcılar için farklı binaların önemli olduğu tespit edilmiştir. Bunlar; Hatice Sultan Yalısı, Kabataş Lisesi, Kafe Pi ve bütün tarihi binalar olarak gruplandırılmıştır.

Tablo 94. Ortaköy Meydanında Önemli Binaların Neyi Çağrıştırdığı Dağılımı

	F	
Tarih	9	31
İbadet	5	17
Bir şey çağrıştırmıyor	3	10
Fikri yok	12	41
Toplam	29	100

Tablo 94’te görüldüğü gibi, Ortaköy meydanındaki katılımcıların %41’i Ortaköy meydanındaki binaların çağrışımı hakkında fikre sahip değilken, binaların tarihle ilişkisini ifade ettiği, katılımcıların %31’i tarafından belirtilmiştir. %17’si için ibadeti çağrıştırdığı, diğer katılımcıların %10’u için bir şey ifade etmediği belirtilmiştir.

Tablo 95. Gelme Amacı Dağılımı

Meydana geliş amacı (n=29)	n	%
Deniz Havası	6	21
Eğlence	3	10
Fotoğraf Çekimi	3	10
Gezmek	6	21
Yemek yemek	9	31
Cevap vermedi	2	7
Toplam	29	100

Tablo 95'te meydanındaki katılımcıların %31 için Ortaköy Meydanı'na yemek yemek için gelmekte, %21'i ise meydana gezmekle birlikte deniz havası almak için, kalan katılımcılar ise fotoğraf çekimi ve eğlence için gelmektedir.

Tablo 96. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı

Ulaşım aracı (n=29)	n	%
Okul Servisi	1	3
Metro	1	3
Metrobüs	4	14
Otobüs	4	14
Özel Araç	5	17
Vapur	2	7
Yürüyerek	9	31
Cevap vermedi	3	10
Toplam	29	100

Tablo 96'da katılımcıların %31'i Ortaköy meydanına yürüyerek, %17'si özel araç ve %14'ü metrobüs ve otobüs ile gelmekte, diğer katılımcılar farklı ulaşım araçları ile gelmektedir.

Tablo 97. Geline Y6n Dağılımı

Geline y6n (n=29)	n	%
Anadolu Yakası	1	3
Avcılar	1	3
Beşiktaş	3	10
Beylikdüzü	1	3
Dereboyu Caddesi	1	3
İstinye	3	10
Kadık6y	2	7
Sarıyer	1	3
Cevap vermedi	16	55
Toplam	29	100

Tablo 97’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Ortak6y meydanındaki katılımcıların en çok %10’u Ortak6y meydanına Beşiktaş ev İstinye yönünden gelmekte olup, diğerk katılımcılar ise meydana farklı semtlerden ulaşım sağlamaktadır.

Tablo 98. Gelme Sıklığı Dağılımı

Meydana geliş sıklığı (n=29)	n	%
Her gün	1	3
Haftada 1-2	2	7
2 haftada 1	3	10
Ayda birden fazla	8	28
2 ayda 1	3	10
Yılda birden fazla	8	28
Cevap vermedi	4	14
Toplam	29	100

Tablo 98’de meydanadaki katılımcıların en çok %28’i Ortak6y meydanına ayda ve senede birden fazla gelmekte olup, %10, %7 ve %3 oranında diğerk katılımcılar meydana gelme süreçlerini belirtmiştir.

Tablo 99. Ortaköy Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı

Değişiklik durumu (n=29.)	n	%
Camii Restorasyonu	2	7
Çevre düzenlemesi	1	3
Kapanmış Kafeler	5	17
Turistlerin azalması	1	3
Meydan da yapılan Mevsimsel Faaliyetler	1	3
Fikri yok	15	52
Cevap vermedi	4	14
Toplam	29	100

Tablo 99’da görüldüğü gibi, Ortaköy meydanındaki katılımcıların en çok %52’si Ortaköy meydanında bir değişiklik olup olmadığına dikkat etmediğini belirtmekte, kalan katılımcıların %17’si için kapanan kafeler meydandaki değişiklikler olarak ifade edilmiştir. Cami restorasyonu ve çevre düzenlemeleri, turistlerin sayısında ki meydandaki diğer değişimlerdir.

Tablo 100. Ortaköy Meydanına Ait Duygular Dağılımı

Meydana ait duygular (n=29)	n	%
Eskiye özlem	4	13
Merak	1	3
Huzur	18	62
Mutlu	6	21
Toplam	29	100

Tablo 100’de katılımcıların en çok %62’si Ortaköy meydanına geldiklerinde huzurlu hissettiklerini, diğer katılımcıların %13’ü ise eskiye özlem duyduklarını belirtmiştir. Meydana ait hissedilen diğer duygular merak ve mutluluk olarak ifade edilmiştir.

3.7.6. Sultanahmet Meydanına Ait Bulgular

Tablo 101. Sultanahmet Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı

	N	Min	Max	Ortalama	Std.Sapma
Yaş	22	180	530	27,18	10,48

Tablo 101’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Sultanahmet meydanındaki katılımcıların en küçüğü 18 ile en büyüğü 53 yaşında olmak üzere, yaş ortalaması $27,18 \pm 10,48$ olarak dağılmaktadır.

Tablo 102. Sultanahmet Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet (n=22)	n	%
Erkek	9	41
Kadın	13	59
Toplam	22	100

Tablo 102’de Sultanahmet meydanındaki katılımcıların %41’i erkek ve %59’u kadın olarak dağılmaktadır.

Tablo 103. Sultanahmet Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek (n=22)	n	%
Bankacı	1	5
Büfe Sahibi	1	5
Diş Hekimi	1	5
Doktor	1	5
Hakla İlişkiler	1	5
İşsiz	1	5
Öğrenci	13	59
Öğretmen	1	5
Şehir Planlaması	1	5
Temizlik Görevlisi	1	5
Toplam	22	100

Tablo 103’te Sultanahmet meydanındaki katılımcıların %59’u öğrenci olup, diğerleri %5 oranı ile farklı meslek gruplarında çalışmaktadır.

Tablo 104. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı

Yaşam süresi (n=22)	n	%
10 yıldan az	12	55
20	1	5
36	1	5
37	1	5
Doğma Büyüme	6	27
Cevap vermedi	1	5
Toplam	22	100

Tablo 104’te Sultanahmet meydanındaki katılımcıların %55’i İstanbul’da on yıldan az bir süredir yaşamakta olup, %27’si doğma büyüme İstanbulludur. Diğer katılımcılar ise farklı yaşam sürelerine sahiptir.

Tablo 105. Sultanahmet Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı

Akla gelen özellikler (n=22)	n	%
Geniş Alanlar	2	9
Dini İnanç	3	14
Tarih	1	5
Sultanahmet Köftecisi	4	18
Sultanahmet Camii	1	5
Turist yoğunluğu	8	36
Turistik Mekânlar	3	14
Toplam	22	100

Tablo 105’te katılımcıların %36’sı Sultanahmet meydanı denilince akıllarına turist gelirken, %18’i için köfte, %14’ü için dini inanç ve turistik mekânlar, diğer katılımcılar için farklı çağrışımlara sahiptir.

Tablo 106. Sultanahmet Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı

Çağrışım (n=22)	n	%
Ayasofya'nın cephe rengi	1	5
Büyük ve Ferah Bir Meydan	4	18
İbadet	2	9
Yemek kültürü	2	10
Osmanlı Tarihi	4	18
Sultanahmet Camii	1	5
Tarihi Yarımada	2	9
Turist yoğunluğu	5	23
Eski Kültür	1	5
Toplam	22	100

Tablo 106'da meydana katılımcıların %23'ü için meydanın turistlerle dolu bir meydan olarak ifade edildiği, %18'i için Osmanlı Tarihi, büyük ve ferah meydan çağrışımı olurken, diğer katılımcılar farklı çağrışımlara sahiptir.

Tablo 107. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı

Önemli öğeler (n=22)	n	%
Ayasofya	2	9
Banklar	1	5
Dikilitaş	1	5
Fıskiye	1	5
Sultanahmet Camii	13	59
Sultanahmet Köfteci	2	9
Tramvay	1	5
Yerebatan Sarnıcı	1	5
Toplam	22	100

Tablo 107'de görüldüğü gibi, Sultanahmet meydanındaki katılımcıların %59'u için Sultanahmet Camii önemli bir öğe iken, diğer katılımcılar için bu öğeler Dikilitaş, tramvay, banklar, fıskiye, Yerebatan Sarnıcı ve Ayasofya olarak belirtilmiştir.

Tablo 108. Sultanahmet Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı

Tanınırlık değişkenleri (n=22)	n	%
Anfi	1	5
Sultanahmet Camii	6	27
Dikilitaş	4	19
Yüksek Güvenlik Önlemleri	2	9
Sultanahmet Köftecisi	1	5
Meydanda ki Havuz	4	19
Tramvay Durağı	2	9
Fikri yok	2	9
Toplam	22	100

Tablo 108’de katılımcıların %27’si meydanı Sultanahmet Camiinden, %19’u Dikilitaş’tan ve meydanda yer alan havuzdan tanıdıklarını belirtirken, diğer katılımcılar için farklı yerler meydanı tanımayı sağlamaktadır.

Tablo 109. Sultanahmet Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı

Özel duygu (n=22)	n	%
Heyecan	2	9
Huzur	2	9
Birlik-Beraberlik	1	5
Özel bir duygum yok	17	77
Toplam	22	100

Tablo 109’da görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Sultanahmet meydanındaki katılımcıların %77’si Sultanahmet meydanına ait özel bir duygularının olmadığını belirtirken diğer katılımcılar birlik-beraberlik duygusu, huzur ve heyecan hissetmektedir.

Tablo 110. Sultanahmet Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı

Tarif edilebilme (n=22)	n	%
Evet	20	91
Hayır	2	9
Toplam	22	100

Tablo 110’da görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Sultanahmet meydanındaki katılımcıların %91’i Sultanahmet meydanının tarif edilebilir olduğu belirtmiş, diğer katılımcılar meydanın tarif edilemez olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 111. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı

Güvenli yerler (n=22)	n	%
Ayasofya çevresi	2	9
Sakin civarlar	1	5
Sultanahmet Camii ve çevresi	4	18
Tramvay durağı	2	9
Banklar	6	27
Her yer	4	18
Fikri yok	3	14
Toplam	22	100

Tablo 111’de meydanındaki katılımcıların %27’si Sultanahmet meydanında banklarda güvenli hissetmektedir. Katılımcıların %18’i Sultanahmet Camiini ve meydanın her yerini güvenli hissedilen yerler olarak belirtmiştir. Diğer katılımcılar için meydanın farklı yerlerinde güvende hissediyor oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 112. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı

Kaybolma hissi (n=22)	n	%
Arka Sokaklar	1	5
Camii Çevresi	1	5
Tramvay	1	5
Meydan	1	5
Her yer	3	12
Cevap vermedi	15	68
Toplam	22	100

Tablo 112’de araştırmanın yapıldığı Sultanahmet meydanındaki katılımcıların %14’ü Sultanahmet meydanı çevresinde her alanda kendilerini kaybolmuş hissetmekte, diğer katılımcılar %5 oranı ile meydanın farklı yerlerinde kaybolmuş hissediyor olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 113. Sultanahmet Meydanında Önemli Binalar Dağılımı

Önemli binalar (n=22)	n	%
Ayasofya	5	25
Sultanahmet Köftecisi	3	14
Sultanahmet Camii	7	29
Hipodrom	1	5
Dikkat etmedim	3	18
Cevap vermedi	2	9
Toplam	22	100

Tablo 113’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Sultanahmet meydanındaki katılımcıların %29’u Sultanahmet Camiinin, %25’i Ayasofya’nın meydandaki en önemli yapılar olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %18’i dikkat etmediklerini belirtirken, kalan katılımcıların %14’ü için Sultanahmet Köftecisi ve Hipodrom önemli yapılar olarak tespit edilmiştir.

Tablo 114. Gelme Amacı Dağılımı

Meydana geliş amacı (n=22)	n	%
Rehberlik	3	14
Çalışmak	2	9
İlk geliş/Merak	1	5
Gezi	15	68
Transit	1	5
Toplam	22	100

Tablo 114’te Sultanahmet meydanındaki katılımcıların %68’i Sultanahmet meydanına gezmek için gelmekte olup, diğer katılımcılar farklı nedenler için gelmektedir.

Tablo 115. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı

Ulaşım aracı (n=22)	n	%
Özel Araç	1	5
Otobüs	2	10
Tramvay	18	82
Yürüyerek	1	5
Toplam	20	100

Tablo 115'te görüldüğü gibi, meydana katılımcıların %82'si Sultanahmet meydanına tramvay ile gelmektedir. Diğer katılımcılar yürüyerek veya otobüsle veya özel araçları ile meydana ulaşım sağlamaktadır.

Tablo 116. Geline Yön Dağılımı

Geline yön (n=22)	n	%
Bağcılar	1	5
Başakşehir	1	5
Beşiktaş	2	9
Cennet Mahallesi	1	5
Cevizlibağ	2	9
Çemberlitaş	2	10
Edirnekapı	1	5
Eminönü	3	14
Güngören	1	5
Kabataş	4	18
Kumkapı	1	5
Üsküdar	1	5
Zeytinburnu	2	9
Toplam	22	100

Tablo 116'da görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Sultanahmet meydanındaki katılımcıların en çok %18'i Sultanahmet meydanına Kabataş yönünden gelmekte, diğer katılımcıların %5 ve %9 oranı ile farklı semtlerden gelmekte olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 117. Gelme Sıklığı Dağılımı

Meydana geliş sıklığı (n=22)	n	%
İlk Kez	2	9
Her gün	2	9
Haftada 1-2	1	5
2 haftada 1	1	5
Ayda birden fazla	2	9
2 ayda 1	3	14
Yılda birden fazla	7	32
2 yılda 1	2	9
Cevap vermedi	2	9
Toplam	22	100

Tablo 117’de katılımcıların en çok %32’si Sultanahmet meydanına yılda birden fazla gelmekte, diğer katılımcıların ise farklı süreçlerde meydana geldikleri tespit edilmiştir.

Tablo 118. Sultanahmet Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı

Değişiklik durumu (n=22.)	n	%
Oturma Alanları	3	14
Polis Sayısında Artış	1	5
Çevre temizlik bakımı	2	9
Fikri yok	15	68
Toplam	22	100

Tablo 118’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Sultanahmet meydanındaki katılımcıların en çok %68’i Sultanahmet meydanında bir değişiklik olup olmadığına dikkat etmediğini, diğer katılımcılar ise oturma alanlarında, güvenlik önlemlerinde ve çevre bakımında değişiklik olduğunu belirtmiştir.

Tablo 119. Sultanahmet Meydanına Ait Duygular Dağılımı

Meydana ait duygular (n=22)	n	%
Bunalmış	1	5
Gergin	3	14
Mutlu	3	14
Huzurlu	4	18
Eskiye özlem	3	14
Yabancılaşmış	1	5
Özel bir duygum yok	3	14
Cevap vermedi	4	18
Toplam	22	100

Tablo 119’da araştırmanın yapıldığı Sultanahmet meydanındaki katılımcıların en çok %18’i huzurlu, %14’ü gergin, mutlu ve özlem hisleri beslerken aynı oranda özel bir duygusu olmayan katılımcılarda çoğunluktadır.

3.7.7. Taksim Meydanına Ait Bulgular

Tablo 120. Taksim Meydanına Ait Katılımcıların Yaş Dağılımı

	N	Min.	Max.	Ortalama	Std. Sapma
Yaş	30	180	410	24,90	5,79

Tablo 120’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Taksim meydanındaki katılımcıların en küçüğü 18 ile en büyüğü 41 yaşında olmak üzere, yaş ortalaması 24,9±5,79 olarak dağılmaktadır.

Tablo 121. Taksim Meydanına Ait Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet (n=30)	n	%
Erkek	15	50
Kadın	15	50
Toplam	30	100

Tablo 121’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Taksim meydanındaki katılımcıların %50’si erkek ve %50’si kadın olarak dağılmaktadır.

Tablo 122. Taksim Meydanına Ait Katılımcıların Meslek Dağılımı

Meslek (n=30)	n	%
Hakem	1	3
Diş hekimi	1	3
Mühendis	2	7
Esnaf	1	3
Görüntü yönetmeni	1	3
İşsiz	1	3
Memur	2	7
Öğrenci	17	57
Öğretmen	1	3
Sosyolog	2	7
Tekniker	1	3
Toplam	30	100

Tablo 122’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Taksim meydanındaki katılımcıların %57’si öğrenci olup, diğer katılımcılar farklı meslek gruplarında çalışmaktadır.

Tablo 123. Katılımcıların Yaşam Durumu Dağılımı

Yaşam süresi (n=30)	n	%
10 yıldan az	20	67
13 yıl	1	3
15 yıl	2	7
18 yıl	1	3
20 yıl	3	10
22 yıl	1	3
24 yıl	1	3
Doğma Büyüme	1	3
Toplam	30	100

Tablo 123’te araştırmanın yapıldığı Taksim meydanındaki katılımcıların %67’si İstanbul’da 10 yıldan az bir süre içinde yaşıyor olup, diğer katılımcılar farklı yaşam sürelerine sahip olarak dağılmaktadır.

Tablo 124. Taksim Meydanı Denildiğinde Aklınıza Gelen Özellikler Dağılımı

Akla gelen özellikler (n=30)	n	%
Atatürk Heykeli	3	10
Betonarme Oluşum	2	7
Cazibe Merkezi	4	13
Aidiyet	1	3
Geniş ve boş alan	1	3
Gezi Parkı	1	3
Yaya trafiği	9	30
Kozmopolit	2	7
İstanbul'un Merkezi	1	3
Suç Oranlarının Yüksekliği	1	3
Tarihi	2	7
Tramvay	3	10
Toplam	30	100

Tablo 124'te Taksim meydanındaki katılımcıların Taksim Meydanı denilince %30 oranında kalabalık, %13 oranında cazibe merkezi ve %10 oranında Atatürk heykeli ve tramvay belirtilirken, Taksim meydanı diğer katılımcılar için farklı özelliklere sahiptir.

Tablo 125. Taksim Meydanı Kelimesinin Çağrıştırdıkları Dağılımı

Çağrışım (n=30)	n	%
Buluşma noktası	2	7
Gri gökyüzü	1	3
Eğlence	3	10
Tarihi Sokaklar	3	10
Kötü restorasyonlar	2	7
Sektör çeşitliliği	1	3
İstanbul İkonu	1	3
Karmaşa	11	39
Merkezi	1	3
Protesto	2	7
Turistik	3	10
Toplam	30	100

Tablo 125'te görüldüğü gibi, Taksim meydanındaki katılımcıların %39'unda Taksim meydanı denilince karmaşa çağrışımı oluşurken, diğer katılımcılar farklı çağrışımlara sahip olarak dağılmaktadır.

Tablo 126. Önemli Yapısal Öğelerin Dağılımı

Önemli öğeler (n=30)	n	%
AKM	4	13
Anıt	12	42
Büfeler	3	10
Galatasaray Lisesi	1	3
Gezi Parkı	2	7
İstiklal Caddesi	1	3
Kadıköy-Bostancı Dolmuşları	1	3
Metro Tabelası	1	3
Sokak Sanatçıları	1	3
Tiyatro Sahneleri	1	3
Tramvay	3	10
Toplam	30	100

Tablo 126’da Taksim meydanındaki katılımcıların %23 için Taksim meydanında Cumhuriyet Heykeli, %19 için anıt, %13 için AKM, %10 tramvay ve büfeler, heykel önemli bir öğe iken, diğer katılımcılar için farklı öğeler önem arz etmektedir.

Tablo 127. Taksim Meydanını Tanımayı Sağlayan Değişkenler Dağılımı

Tanınırlık değişkenleri (n=30)	n	%
Tramvay	4	13
Beyoğlu festivalleri	1	3
The Marmara Hotel	4	13
Bina cepheleri	1	3
Büfeler	5	17
Gezi parkı	1	3
Gri zemin taşları	1	3
Heykel	3	10
Çevre ve Işıklandırma	1	3
İstiklal caddesi yokuşu	2	7
Trafik yolu	4	13
Metro çıkışı	1	3
Tarihi kilise	1	3
Sokak müzisyenleri	1	3
Toplam	30	100

Tablo 127’de katılımcıların %17’si Taksim meydanında olduklarını büfelerden, %13’ü tramvay, The Marmara Hotel ve trafik yolu öğelerinden tanıdıklarını belirtirken, %10 için heykel ögesi meydanı tanımayı sağlamaktadır. Diğer katılımcılar için farklı unsurlar meydanı tanımayı sağlamaktadır.

Tablo 128. Taksim Meydanına Ait Özel Duygu Durumu Dağılımı

Özel duygu (n=30)	n	%
Heyecan	1	3
Eskiye Özlem	3	10
Galibiyet	1	3
Direnış	3	10
Huzurlu	1	3
Mutsuz	1	3
Mutlu	2	7
Ötekileştirilmiş	2	7
Sıkılğan	1	3
Yorucu	10	33
Özel bir duygum yok	3	10
Cevap vermedi	2	7
Toplam	30	100

Tablo 128’de araştırmanın yapıldığı Taksim meydanındaki katılımcıların en çok %33’ü Taksim meydanına ait hissettikleri duyguyu yorucu olarak tanımlarken, %10’u için eskiye özlem ve direniş duygularını hissetmektedir. Diğer katılımcıların farklı duygular ifade ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 129. Taksim Meydanı Tarif Edilebilme Durumu Dağılımı

Tarif edilebilme (n=30)	n	%
Evet	30	100
Toplam	30	100

Tablo 129’da görüldüğü gibi, Taksim meydanındaki katılımcıların %100’ü için Taksim meydanının tarif edilebilir olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 130. Güvenli Hissedilen Yerler Dağılımı

Güvenli yerler (n=30)	n	%
Sıraselviler Caddesi	1	3
Heykel ve çevresi	5	17
İstiklal caddesi	5	17
Kızılkayalar	1	3
Konsolosluk	1	3
Metro	1	3
Otel önleri	1	3
Heryer	2	7
Fikri yok	13	43
Toplam	30	100

Tablo 130’da araştırmanın yapıldığı Taksim meydanındaki katılımcıların %17’si Taksim meydanında İstiklal caddesinde ve heykel çevresinde güvende hissetmektedir. Meydanın her yeri katılımcıların %7’si için güvenli alanlar sayılırken, diğer katılımcılar farklı yerlerde güvende hissediyor olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 131. Kaybolmuş Hissedilen Yerler Dağılımı

Kaybolma hissi (n=30)	n	%
Ara Sokaklar	8	27
Camii İnşaat bölgesi	1	3
Tarlabaşı Bulvarı	4	13
Nevizade	1	3
Şişhane	1	3
Her yer	7	23
Fikri yok	8	27
Toplam	30	100

Tablo 131’de Taksim meydanındaki katılımcıların %27’si Taksim meydanında ara sokaklarda kaybolmuş hissetmekte, %23’ü her yer ve %13’ü Tarlabaşı’nı kaybolmuş hissedilen alanlar olarak ifade ederken diğer katılımcılar için meydana farklı alanların kaybolmuş hissi verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 132. Taksim Meydanında Önemli Binalar Dağılımı

Önemli binalar (n=30)	n	%
AKM	7	21
Galatasaray Lisesi	3	10
The Marmara Hotel	4	15
Kızılkayalar	3	10
Konsolosluk	1	3
Mısır Apartmanı	1	3
Pera Müzesi	1	3
Roman Ortodoks Kilisesi	3	10
Starbuck Cafe	1	3
Taksim Hill Ve Divan Otel	2	6
Hepsi	4	15
Toplam	30	100

Tablo 132’de görüldüğü gibi, Taksim meydanındaki katılımcıların %21’i Taksim meydanında AKM binasının önemli olduğu, %15 ‘i The Marmara Hotelinin önemli yapılar olduğu tespit edilmiştir. Galatasaray Lisesi ve Ortodoks Kilisesi katılımcıların %10’u için önemli yapılar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 133. Gelme Amacı Dağılımı

Meydana geliş amacı (n=30)	n	%
Aktarma	2	7
Alışveriş	3	10
Görüşme	4	13
Çalışma	2	7
Eğlence	3	10
Yemek yemek	2	7
Eğitim	1	3
Kültürel aktivite	3	10
Vakit Geçirme	9	30
Cevap vermedi	1	3
Toplam	30	100

Tablo 133’te araştırmanın yapıldığı Taksim meydanındaki katılımcıların %30’u Taksim meydanına vakit geçirmek, %13 buluşmak, %10 alışveriş, eğlence ve

yemek yemek için gelmekte olup, diğer katılımcıların farklı nedenler için geldiği tespit edilmiştir.

Tablo 134. Geline Ulaşım Aracı Dağılımı

Ulaşım aracı (n=30)	n	%
Dolmuş	2	7
Metro	18	60
Otobüs	3	10
Taksi	1	3
Yürüyerek	2	7
Cevap vermedi	4	13
Toplam	30	100

Tablo 134’te Taksim meydanındaki katılımcıların %60’ı Taksim meydanına metro ile gelmekte, diğer katılımcılar ise farklı ulaşım araçları ile gelmektedir.

Tablo 135. Geline Yön Dağılımı

Geline yön (n=30)	n	%
Bahçelievler	1	3
Beşiktaş	4	13
Cihangir	2	7
Fatih	1	3
Anadolu yakası	4	13
Mecidiyeköy	1	3
Sağmalcılar	1	3
Sarıyer	1	3
Şişli	1	3
Vezneciler	1	3
Cevap vermedi	13	43
Toplam	30	100

Tablo 135’te görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Taksim meydanındaki katılımcıların en çok %13’ü Taksim meydanına Beşiktaş ve Anadolu yakası yönünden gelmekte, diğer katılımcılar ise farklı semtlerden gelmektedir.

Tablo 136. Gelme Sıklığı Dağılımı

Meydana geliş sıklığı (n=30)	n	%
Her gün	6	20
Haftada 1-2	8	27
2 haftada 1	2	7
Ayda birden fazla	2	7
2 ayda 1	8	27
Yılda Birkaç Kez	3	10
Cevap vermedi	1	3
Toplam	30	100

Tablo 136’da katılımcıların en çok %27’si Taksim meydanına haftada 1-2 defa gelmekte, aynı oranda %27’si iki ayda bir defa gelmekte, %20 için her gün ve diğerleri farklı süreçlerde gelmekte olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 137. Taksim Meydanında Değişiklik Durumu Dağılımı

Değişiklik durumu (n=30.)	n	%
Kaldırımlar	7	23
Çirkinleşen Binalar	7	23
Daha Modern Hale Geldi	1	3
Yeni İnşaatlar	5	17
Meydan Kimliği Kayboldu	2	7
Polis Sayısı Arttı	2	7
Tarihi Özellik yok oldu	1	3
Tramvay yok	2	7
Yol Çalışmaları	3	10
Toplam	30	100

Tablo 137’de Taksim meydanındaki katılımcıların en çok %23’ü Taksim meydanında kaldırımların değiştiğine ve çirkinleşen binalara dikkat etmiş olup, %17’si yeni inşaatlarla meydanın değiştiğini belirtmiştir. Diğer katılımcılar ise Taksim Meydanında farklı alanlarda değişiklik olduğunu belirtmiştir.

Tablo 138. Taksim Meydanına Ait Duygular Dağılımı

Meydana ait duygular (n=30)	n	%
Heyecanlı	2	6
Eskiye özlem	2	6
Beton Arasında sıkışmış	1	3
Gergin	10	29
Tedirgin	3	9
Huzursuz	2	6
İhanet	1	3
Meraklı	1	3
Mutlu	3	9
Mutsuz	1	3
Şaşkın	1	3
Yabancılaşmış	2	6
Özel bir duygum yok	1	3
Toplam	30	100

Tablo 138’de görüldüğü gibi, araştırmanın yapıldığı Taksim meydanındaki katılımcıların en çok %29’u Taksim meydanına geldiklerinde gergin hissetmekte, %9, %6 ve %3’ü ise farklı hislere sahip olduklarını belirtmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İstanbul'daki kent meydanlarının kentsel imge odaklı bir şekilde araştırılması amacıyla hazırlanan çalışmada elde edilen sonuçlar bu kısımda değerlendirilecek ve sonuçlarla ilgili öneriler getirilecektir. İstanbul'daki kent meydanlarının kentsel imge odaklı bir biçimde incelenmesinde Beyazıt, Eminönü, Eyüp, Galata, Sultanahmet, Ortaköy ve Taksim meydanlarında 169 farklı birey ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Kentsel açık alanların insan hayatındaki yeri tartışılmaz bir öneme sahiptir. Bu alanların kent içindeki konumları ve kullanımları planlama sürecinde alınan kararlar ile paralel olarak gelişim ve değişim göstermektedir. Konuya bu noktadan baktığımızda uygulama alanı olarak seçilen ve tarihsel süreç içinde incelenen İstanbul'daki yedi nokta, günümüzde sürekli değişen yaşam tarzımızdan dolayı planlamanın gerçekleştiği açık alanlara karşı bir cevap niteliği taşımaktadır.

Aşağıdaki tabloda katılımcıların yanıtları gruplandırılıp kendi aralarında karşılaştırma yapılmıştır. Katılımcıların yanıtları göz önünde bulundurularak, meydanlar hakkında çıkarımlarda bulunulacaktır.

Tablo 139. Katılımcıların Meydanlar Hakkındaki İmgesel Düşünce Dağılımı

Anket Soruları	Meydanlar						
	Beyazıt	Sultanahmet	Galata	Taksim	Eminönü	Eyüp	Ortaköy
Çağrışım	Kitapçılar ve Üniversite binası: %30 Eski kültür: %10 Kapalıçarşı: %10 Karmaşa: %5 Tehlike: %5 Çınaraltı: %5 Turistik: %5 Çeşitlilik: %5 Geniş meydan: %5 Yanıtı: %20	Turist yoğunluğu: %23 Geniş meydan: %18 Yemek kültürü: %10 Tarihi Yarımada: %9 İbadet: %9 Eski kültür: %5 Ayasofya cephe rengi: %5 Sultanahmet camii: %3	Manzara: %20 Genç nüfus: %15 Eğlence: %10 Kafeler: %10 Dar sokaklar: %10 Turistler: %5 Tasarım ofisler: %5 Tarih: %5 Huzur: %5 Güzel vakit: %5 Çaycılar: %5 Aşk: %5	Yaya trafiği: %30 Cazibe merkezi: %13 Heykel: %10 Tramvay: %10 Betonarme oluşum: %7 Tarih: %7 Kozmopolit: %7 Aidiyet: %3 Suç oranı: %3 Merkezi: %3 Geniş alan: %3 Gezi parkı: %3 Diğer: %1	Balık Ekmek: %28 Karmaşa: %14 Tarihi yapıları: %11 Koku ve sesler: %11 İstanbul'un simgesi: %4 Mısır çarşısı: %4 Nostalji: %4 Telaş: %4 Buluşma noktası: %4 Manzara: %4 Diğer: %12	Maneviyat: %33 Huzur: %19 Güvenlik önlemleri: %9 Merkezi: %9 Ramazan ayı: %5 Kalabalık: %5 Buluşma noktası: %5 Sakinlik: %5 Geniş yürüme alanı: %5 Yanıtı: %5	Manzara: %14 Ortaköy Camii: %10 Yoğunluk: %10 Tarihi: %7 Kumpir-waffle: %7 Sahil: %6 Takıcı tezgahları: %3 Huzur: %3 Turistik: %3 Dar sokaklar: %3 Yanıtı: %31 Diğer: %3
Akla Gelen Özellikler	Sahafçılar: %20 Turistler: %15 Çantacılar: %10 Farklı sektör oluşumu: %10 Karmaşa: %10 Otobüs durağı: %10 Gürültü: %5 Yangın kulesi: %5 Üniversite binası: %5 Yanıtı: %10	Turist yoğunluğu: %35 Sultanahmet köftçisi: %18 Turistik mekanlar: %14 Dini inanç: %14 Geniş alanlar: %9 Tarih: %5 Sultanahmet camii: %5	Galata Kulesi: %30 Turistik: %20 Restoranlar: %10 Merdivenler: %5 Butikler: %5 Zabitalar: %5 Müzişyenler: %5 Taş sokaklar: %5 Anlamsız meydan: %5	Karmaşa: %39 Tarihi sokaklar: %10 Eğlence: %10 Turistik: %10 Buluşma noktası: %10 Eylemler: %7 Kötü restorasyon: %7 Gri gökyüzü: %3 Sektör çeşitliliği: %3 Diğer: %1	Karmaşa: %27 Balık ekmek: %22 Yeni camii: %7 Tarihi yerler: %7 Mısır çarşısı: %7 Kahveci dükkanı: %4 Kuşlar: %4 Koku: %4 Ticaret: %4 Trafik: %4 Turistler: %4 Sahil: %4 Diğer: %2	Eyüp camii: %27 Maneviyat: %23 Kalabalık: %14 Sakinlik: %9 Mermerli zemin: %5 30 yaş üstü nüfus: %5 Turistler: %5 Tarihi mekanlar: %5 Yanıtı: %7	Ortaköy Camii: %24 Boğaz Manzarası: %16 Kumpir-waffle: %14 Sahil: %8 Lüks oteller: %5 Eğlence mekanları: %3 Deniz kirliliği: %3 Kalabalıklık: %3 Diğer: %24
Önemli Yapısal Öğeler	Beyazıt Camii: %35 Kapalı çarşı: %25 Üniversite kapısı: %20 Kapalıçarşı: %5 Beyazıt kütüphanesi: %5 Yangın kulesi: %5 Tramvay istasyonu: %5	Sultanahmet camii: %59 Ayasofya: %9 Sultanahmet Köftçisi: %9 Yerebatan sarnıcı: %5 Dikilitaş: %5 Bankalar: %5 Diğer: %8	Galata kulesi: %40 Eski tip kafeler: %25 Otobüs şeklinde kahveci: %15 Merdivenler: %10 Eski çeşme: %5 Fikti yok: %5	Heykel: %43 Akın: %13 The Marmara Otel: %13 Büfeler: %10 Ortodoks Kilisesi: %10 Galatasaray Lisesi: %10 Diğer: %1	Yeni Camii: %41 Mısır çarşısı: %15 Vapur iskelesi: %7 Kuru Kahveci: %7 Muhallebeci: %7 Nimet abla: %7 Narputçular çarşısı: %4 Otobüs durakları: %4 Diğer tarihi binalar: %8	Eyüp Camii: %55 Mermerler: %18 Havuz ve dükkanlar: %18 Zabita merkezi: %5 Diğer: %4	Ortaköy Camii: %38 Kumpirciler: %21 Boğaz köprüsü: %17 Çeşme: %3 The House Otel: %3 Diğer: %18
Tanımaya Sağlayan Değişkenler	Üniversite öğrencileri: %5 Haliciler: %5 Kuyumcular: %5 Turistler: %5 Seyyarlar: %5 Dar sokaklar: %5 Göçmen nüfus: %5 Fikri yok: %15 Diğer: %50	Havuz: %19 Tramvay Duracı: %9 Yüksek güvenlik önlemleri: %9 Fikri yok: %9 Anfisi: %5 Diğer: %49	Dar sokaklar: %10 Kırmızı tramvay: %5 Atölyeler: %5 Yokuşlar: %5 Diğer: %75	Büfeler: %17 tramvay: %13 Trafik yolu: %13 Cadde yokuşu: %7 Zemin taşları: %3 Çevre ve aydınlatma: %3 Metro çıkışı: %3 Müzişyenler: %3 Bina yüzeyleri: %3 Festivaller: %3 Diğer: %32	Baharat ve balıkçı kokuları: %41 Satılan ürünler: %7 Tekneler: %4 Turistler: %4 Diğer: %44	Mermerli zemin: %14 Turist yoğunluğu: %14 Koku: %10 Dar sokaklar: %5 Yanıtı: %27 Diğer: %30	Kumpirciler: %17 Sahil: %7 Tabelalar: %3 Otobüs durakları: %3 Fikri yok: %7 Diğer: %63
Özel Duygular	Özel duygu yok: %65 Heyecan: %10 Kaygı: %5 Hüzün: %5 Özlem: %5 Sevgi: %5 Yanıtı: %5	Özel duygu yok: %77 Huzur: %9 Birlik-beraberlik: %9 Diğer: %5	Özel duygu yok: %40 Romantik: %25 Mutlu: %15 Heyecan: %5 Özlem: %5 Bunalma: %5 Huzur: %5	Yorucu: %33 Direniş: %10 Eskiye özlem: %10 Özel duygu yok: %10 Mutlu: %7 Ötekileştirilmiş: %7 Sıkılgan: %3 Galibiyet: %3 Mutlu: %3 Mutsuz: %3 Heyecan: %3 Yanıtı: %7 Diğer: %1	Özel duygu yok: %44 Sevgi: %19 Heyecan: %7 Merak: %7 Nefret: %7 Özlem: %7 Romantizm: %4 Keyif: %4 Diğer: %1	Özel duygu yok: %50 Stres: %15 Maneviyat: %10 Huzur: %5 Güven: %5 Geçmişe özlem: %5 Her duygu var: %5 Diğer: %5	Özel duygu yok: %55 Eskiye özlem: %17 Yanıtı: %14 Huzur: %7 Eğlence: %3 Sakinlik: %3 Diğer: %1
Tarif Edilebilir	%90 kolay tarif edilebilir	%91 kolay tarif edilebilir	%85 kolay tarif edilebilir	%100 kolay tarif edilebilir	%85 kolay tarif edilebilir	%55 kısmen tarif edilebilir	%83 kolay tarif edilebilir
Güvenli Hissedilen Yerler	Fikri yok: %30 Tramvay: %15 Heryer: %15 Üniversite kapı önü: %10 Kütüphane çevresi: %5 Kapalıçarşı: %5 Otobüs durakları: %5 Sahafçılar: %5 Yanıtı: %10	Bankalar: %27 Sultanahmet köftçisi: %18 Heryer: %18 Fikri yok: %14 Ayasofya çevresi: %9 Tramvay bölgesi: %9 Sakin civarlar: %5	Fikri yok: %40 Kule çevresi: %25 Merdivenler: %10	Fikri yok: %43 İstiklal caddesi: %17 Heykel çevresi: %17 Heryer: %7 Kızılkayalar: %3 Konsolosluk: %3 Metro: %3 Otel önleri: %3 Sraselviler: %3 Diğer: %1	Deniz kenarı: %22 Camii çevresi: %19 Muhallebeci: %11 Heryer: %7 Kahveci sokağı: %8 Balıkçı tezgahları: %4 Dükkanlar: %4 Fikri yok: %22 Diğer: %3	Heryer: %50 Camii ve Meydan çevresi: %28 Fikri yok: %22	Fikri yok: %30 Heryer: %28 Sahil: %24 Camii çevresi: %10 Cafeler: %7 Diğer: %61

Anket Soruları	Meydanlar						
	Beyazıt	Sultanahmet	Galata	Taksim	Eminönü	Eyüp	Ortaköy
Kaybolmuş Hissedilen Yerler	Fikri yok:%45 Kapalıçarşı:%25 Sahafçılar:%10 Tramvay:%5 Camii çevresi:%5 Marmaray:%5 Heryer:%5	Fikri yok:%68 Heryer:%12 Tramvay:%5 Camii çevresi:%5 Ara sokaklar:%5 Meydan alanı:%5	Fikri yok:%50 Ara sokaklar:%30 Kule çevresi:%10 Merdivenler:%5 Heryer:%5	Ara sokaklar:%27 Fikri yok :%27 Heryer:%23 Tarlabaşı bulv.:%13 Camii inşaat alanı :%3 Nevzade:%3 Şişhane:%3 Diğer:%1	Mısır çarşısı:%26 Heryer:%19 Fikri yok:%19 Yeni camii:%11 Altgeçit:%7 Duraklar:%4 Şarkhan:%4 Tramvay:%4 Galata köprüsü:%4 Diğer:%2	Fikri yok:%86 Heryer:%9 Mezarlık bölgesi:%5	Fikri yok:%66 Ara sokaklar:%21 Çarşı:%3 Camii çevresi:%3 Heryer:%6 Diğer:%1
Önemli Binalar	Üniversite Binası:%40 Beyazıt camii:%30 Kapalıçarşı:%25 Fikri yok:%5	Sultanahmet camii:%29 Ayasofya:%23 Sultanahmet köfteci:%14 Hipodrom:%5 Diğer:%29	Galata kulesi:%45 Fikri yok:%40 Çatı kafeleri:%5 Çevre binalar:%10	Akm:%21 The Marmara:%15 Kilise:%15 Kızılkaya- lar:%10 Galatasaray Lisesi:%10 Divan Hotel:%10 Konsolosluk:%3 Mısır apt:%3 Pera Müzesi:%3 Starbucks:%3 Diğer:%7	Yeni camii:%30 Vezir han:%8 Hacı Bekir:%8 İstanbul Ticaret Odası:%4 Mısır çarşısı:%4 İş Bankası müzesi:%4 Diğer tarihi binalar:%30 Yanıtızsız:%11 Diğer:%1	Eyüp camii:%42 Tarihi diğer yapılar :%14 Lokantalar:%14 Yanıtızsız:%29 Diğer:%1	Ortaköy cami:%38 Bütün tarihi yapılar:%7 Hatice Sultan Yalısı:%3 Kabataş lisesi:%3 Kafe Pi:%3 Yanıtızsız:%41 Diğer:%5
Gelme Amacı	Alışveriş ve Kitap almak:%60 Eğitim:%20 Ziyaret:%5 Fotoğraf çekimi:%5 Yanıtızsız:%10	Gezi:%68 Rehberlik:%14 Çalışma:%9 İlk geliş/merak:%5 Aktarma:%5	Yemek molası:%25 Gezme:%25 Rehberlik etmek:%15 Kültürel aktivite:%10 Fotoğraf çekimi:%5 Yanıtızsız:%20	Vakit geçirme:%30 Görüşme:%13 Alışveriş:%10 Kültürel aktivite:%10 Yeme-içme:%7 Çalışma:%7 Aktarma:%7 Eğlence:%3 Eğitim:%3 Yanıtızsız:%6 Diğer:%4	Gezmek:%22 Çalışmak:%15 Aktarma amacı:%11 Alışveriş:%11 Ticaret:%7 Dinlenmek:%4 Merak:%4 Yanıtızsız:%26	İbadet:%32 Dinlenme:%21 Çalışma:%18 Alışveriş:%5 Yanıtızsız:%23 Diğer:%1	Yemek yemek:%31 Deniz havası:%21 Gezmek:%21 Fotoğraf çekimi:%10 Eğlence:%10 Yanıtızsız:%7
Gelinen Ulaşım Aracı	Tramvay:%60 Otobüs:%20 Metro:%5 Metrobüs:%5 Tramvay:%5 Yanıtızsız:%5	Tramvay:%82 Otobüs:%10 Özel araç:%4 Yürüyerek :%4	Yürüyerek:%45 Metro:%30 Otobüs:%15 Tramvay:%5 Vapur:%5	Metro:%60 Otobüs:%10 Yürüyerek:%7 Doluş:%7 Taksi:%3 Yanıtızsız:%13	Tramvay:%37 Otobüs:%22 Vapur:%11 Marmaray:%4 Metrobüs:%4 Özel araç:%4 Yürüyerek:%4 Yanıtızsız:%14	Otobüs:%23 Özel araç:%23 Yürüyerek:%14 Metrobüs:%9 Metro:%5 Tramvay:%5 Vapur:%5 Yanıtızsız:%16	Yürüyerek:%31 Özel araç:%17 Otobüs:%14 Metrobüs:%14 Vapur:%7 Okul Servisi:%3 Metro:%3 Yanıtızsız:%10 Diğer:%1
Gelinen Yön Dağılımı	Kabataş, Topkapı vs....	Kabataş, Eminönü Zeytinburnu vs...	Taksim, Karaköy Şişli vs...	Beşiktaş, Anadolu Yakası, Cihangir vs...	Beşiktaş,, Eminönü Kabata, Göztepe vs...	Kadıköy, Üsküdar Haliç,Aksaray vs...	İstinye, Kadıköy Sarıyer, Beşiktaş Dereboyu cad. vs...
Gelme sıklığı	%45'i ayda 1'den fazla	%32'si yılda 1'den fazla	%25 haftada 1-2 %25 ayda 1-2	%27 haftada 1-2 Ve 2 ayda 1	%26 birkaç ayda 1 %19 yılda1-2	%32 haftada 1-2 %27 hergün	%28 ayda 1'den fazla
Meydan da Değişiklik Durumu	Değişiklik yok:%60 Camii restorasyonu:%15 Otobüs durakları:%5 Azalan kalabalık:%5 Düzenli çevre:%5 Fikri yok :%10	Fikri yok:%68 Oturma alanları:%14 Çevre düzeni:%9 Güvenlik önlemleri:%5 Diğer:%4	Değişiklik yok:%50 Merdivenler:%20 Kapanmış cafeler:%20 Arapça tabelalar:%5 Fikri yok:%5	Kaldırım- lar:%23 Çirkinleşen binalar:%23 Yeni inşaatlar:%17 Yol çalışmaları:%17 Kaybolan tarihi kimlik:%10 Güvenlik önlemleri:%7 Modern oluşum:%3	Fikri Yok :%33 Yeni camii restorasyo- nu:%22 Lahitler:%19 Çevre düzeni:%15 Lahitler:%4 Azalan turist:%4 Yeni dükkanlar:%4	Değişiklik yok:%50 Fikri yok:%30 Çevre düzeni:%15 Dükkanlar:%5	Değişiklik yok:%52 Kapanmış kafeler:%17 Azalan turist:%3 Cami restorasyonu:%7 Çevre düzeni:%3 Mevsimsel faaliyetler:%3 Yanıtızsız:%14 Diğer:%1

Demirel (2008)'e göre belirlenen kriterler esas alınarak meydan ölçütleri incelendiğinde, İstanbul meydanlarının bu kriterlere göre değerlendirilme sonuçları aşağıdaki gibidir (Bknz. Tablo 2).

Tablo 140. İstanbul Meydanlarının Ölçütleri

Meydan Ölçütleri	Meydanlar			
	Beyazıt	Sultanahmet	Galata	Taksim
Bağlantı Olanakları	Fuat paşa ve Ordu caddesi ile bağlantılı	Divanyolu , Kabasakal ve Alemdar caddeleri ile bağlantılı	Büyük hendek caddesi ile bağlantılı.	Tarlabası bulvarı ve Sıraselviler caddesi ile bağlantılı. İnönü ve Asker ocağı caddesinden de meydana ulaşım.
Mülkiyet	Kamuya ait özel alanlar(kütüphane, üniversite, müze, camii vs)	Kamuya ait özel alanlarla çoğunlukta (camiiler, müzeler, çeşmeler, türbeler vs)	Çok kişiye ait özel alanlar. (cafe ve restoranlar, atölye ve mağazalar vs.)	Kamuya ait alanlarla(Akm, anıt, camii, kilise) birlikte çoğunlukla çok kişiye ait özel alan(oteller, restoranlar, mağazalar
Toplu Taşıma Olanaklarına Bağlı Günlük Taşıma Kapasitesi	Çok yüksek yoğunlukta (tramvay, metro, otobüs)	Yüksek yoğunlukta toplu taşıma (tramvay, metro, otobüs)	Özel araçlarla bağlantısız. Çok yüksek oranda metro.	Özel araçlarla düşük yoğunlukta ulaşım. Yüksek yoğunlukta metro, otobüs, tramvay)
Görüş Alanı Genişliği ve Çeşitliliği	Görüş alanı geniş ve çeşitliliği yüksek	Görüş alanı geniş ve çeşitliliği yüksek	Görüş alanı dar, çeşitlilik az.	Görüş alanı geniş ve görüş alanı çeşitliliği yüksek
Alanın Çevresel Kalitesi	Kaliteyi olumsuz etkileyen etmenler (dolaşım yolları, meydan boşluğu)	Olumsuz etkileyen etmenler yok	Olumsuz etkileyen etmenler mevcut. (düzensiz bina eklentileri, yetersiz güvenlik ve ışıklandırma, kötü restorasyon)	Yüksek oranda kaliteyi olumsuz etkileyen etmenler mevcut(tabelalar, ışıklandırma, yaya yolu, alan genişliği, beton oluşumu, yeni yapılar)
Çevresindeki Alan Kullanımları ve Yoğunluğu	İbadet alanı, kamu alanı, koruma öncelikli alan	İbadet alanı, kamu alanı (park, müze, kütüphane) koruma altına alınmış alan ve koruma öncelikli alan	Gezi alanı, özel alanlarla birlikte kamu alanı, ve koruma öncelikli alan	İbadet alanı(olacak), gelişme alanı, kamusal alan, gezi alanı, kişilere ait özel alanlar
Yeşil Alanlarla ve Kentsel Donatılarla Bağlantı ve Yakınlık	Park, çocuk oyun alanları ile bağlantısız. Kentsel donatı zayıf.	Park ve yeşil alanlar ile direkt bağlantılı. Yeterli kentsel donatı.	Bağlantısız. Park ve çocuk oyun alanı yok. Kentsel donatı elemanı oldukça yetersiz.	Gezi parkı ile bağlantılı. Çocuk oyun alanları yok. Yeterli donatıya sahip.
Ticaret Alanları ile Bağlantı ve Yakınlık	Kapalı çarşı, oteller ve dükkanlar ile bağlantılı	Ticaret alanları ile zayıf bağlantılı. Otel ve lokantalara sınırlı mesafe.	Cafe-restoran, özel galeri-mağaza ve atölye alanları ile yüksek bağlantılı.	Oteller bölgesi ve İstiklal caddesine direk bağlantılı.
Seçilen Yerin Mekansal Bütünlüğü	Çevre ve mimari unsur bütünlüğü (üniv. binası, kütüphane, camii, müze, kapalıçarşı vs)	Çevre bütünlüğü yeşil alan ve eserlerle sağlanmış. Mimari eserler bütünlüğü mevcut (camii, müze, diğer yapılar vs.)	Sokak yapıları, dükkan ve mağazalar, bina yerleşimleri ve yüzeyleri ile çevre ve mimari unsur bütünlüğü yüksek.	Mimari unsur ve çevre bütünlüğü yitirildi.

Meydan Ölçütleri	Meydanlar		
	Eminönü	Eyüp	Ortaköy
Bağlantı Olanakları	Gümüşpala, Reşadiye ve Kennedy caddeleri ile bağlantılı	Bahariye caddesi, Eyüp Sultan bulvarı ve Hz.Halid bulvarı ile direkt bağlantılı.	Muallim Naci ve Dereboyu caddesi ile direkt bağlantılı.
Mülkiyet	Kamuya ait özel alanlar(hanlar, Camii, mısır çarşısı vs)ve çok kişiye ait özel alanlar	Kamuya ait özel alanlar(camii, medrese, hamam, türbeler) yoğunlukta.	Çok kişiye ait özel alanlar. (cafe ve restoranlar, atölye ve mağazalar vs.) Sınırlı kamusal alan.
Toplu Taşıma Olanaklarına Bağlı Günlük Taşıma Kapasitesi	Çok yüksek yoğunlukta (tramvay, metro, otobüs, deniz yolu)	Metro ve tramvaya bağlantısız. Yüksek yoğunlukta toplu taşıma (metrobüs, otobüs ve deniz yolu)	Metro, metrobüs, tramvay ve feribota bağlantısız. Yalnızca dolmuş ve otobüs ile ulaşım.
Görüş Alanı Genişliği ve Çeşitliliği	Görüş alanı geniş ve çeşitliliği yüksek	Görüş alanı geniş. Görüş alanı çeşitliliği az.	Görüş alanı dar, çeşitlilik az.
Alanın Çevresel Kalitesi	Kaliteyi olumsuz etkileyen etmenler (dolaşım yolları, araç trafiği, köhnemiş yapılar)	Olumsuz etkileyen etmenler mevcut (gecekondulaşma, dükkan tabelaları, yetersiz ışıklandırma ve düşük güvenlik önlemleri, meydan yaya yolu ve araç trafiği kesişimi, kötü restorasyon)	Olumsuz etkileyen etmenler mevcut. (araç ve yaya trafiği kesişimi, yetersiz ışıklandırma, bakımsız yapılar)
Çevresindeki Alan Kullanımları ve Yoğunluğu	İbadet alanı, kamu alanı, özel mülkiyet alanları ve koruma öncelikli alan	İbadet alanı, kamu alanı, koruma altına alınmış alan ve koruma öncelikli alan	Gezi ve ticari alan yoğunluğu, özel alanlarla birlikte kamu alanı
Yeşil Alanlarla ve Kentsel Donatılarla Bağlantı ve Yakınlık	Park, çocuk oyun alanları ile bağlantısız. Kentsel donatı zayıf.	Yeşil alanlara yakın fakat yetersiz. Park ve çocuk oyun alanları yok. Kentsel donatı elemanları yetersiz.	Yeşil alana bağlantısız. Çocuk oyun alanı mevcut. Kentsel donatı elemanı oldukça yetersiz.
Ticaret Alanları ile Bağlantı ve Yakınlık	Mısır çarşısı, oteller ve ticaret alanları ile direk bağlantılı.	Ticaret alanları ile bağlantılı. Otel ve lokantalara sınırlı mesafe.	Cafe-restoran, mağaza ve otel alanları ile yüksek bağlantılı.
Seçilen Yerin Mekansal Bütünlüğü	Çevre ve mimari unsur bütünlüğü mevcut (mısır çarşısı, yeni camii, hanlar ve tarihi diğer yapılar)	Çevre bütünlüğü aynı dönem yapılarla mevcut(camii, türbeler, medrese ve konaklar)	Dükkan ve mağazalar, ara taş sokaklar ,bina yerleşimleri ve yüzeyleri ile çevre ve mimari unsur bütünlüğü yüksek.

İstanbul'daki kent meydanlarının kentsel imge odaklı incelenmesi ile elde edilen sonuçlar göz önünde bulundurularak öneriler getirilmektedir.

Beyazıt Meydanı: Kentin fiziksel yapısında olduğu kadar kent imgesinin oluşmasında da önemli yeri olan tarihi bir kent ögesidir. Bulgulardan elde edilen meydana dair sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- Çağrışımlar, önemli yapılar ve yapısal ögeler, güvenli hissedilen yerler sorularına verilen cevaplara göre meydanın öteden beri var olan eğitim kimliği vurgulanmıştır ve çoğunluk olarak üniversite öğrencileri tarafından kullanılmaktadır (Bknz. Tablo 136).
- Meydanın çevresinde bulunan yapılardan, üniversiteden ve kentin ana akslarından birinin üzerinde bulunmasından, yayalaştırılmasından ve taşıt trafiğinin güney aksta çözümlenmesinden dolayı tarihsel süreç içerisinde önemi ve kullanımı azalmamıştır.
- Çevredeki önemli tarihî eserlerden olan; Vakıf Hat Sanatları Müzesi, Beyazıt Hamamı, Türbeler Bölgesi ve Bakırcılar çarşısı gözden kaçmakta ve kentsel dokunun içinde kaybolmaktadır.
- Meydan ve çevresi; tarihsel özellikleri ile turistik, ticari, yönetsel, sosyal, kültürel gibi işlevler ile yoğun bir ulaşım yüküne sahiptir.
- İstanbul Üniversitesi giriş kapısı, anıtsal mimarisi ile bir vurgu elemanı olarak insanları kendine çekmektedir. Mimari biçimi, yüzeyinde ki doku, renk kalitesi ve arkasındaki yeşil fon ile meydana görsel açıdan olumlu katkıda bulunmaktadır.
- Üniversiteye doğru verilen eğim ve oluşan kot farklılıkları ile meydana yaratılan iniş çıkış, ilginin canlanmasını sağlamaktadır.
- Kültürel ve dini binaların arasında yer almış olan Beyazıt Meydanı, konaklama ve ticaret merkezlerine yakın olduğundan her kesimden yayanın toplandığı ve dağıldığı alandır.
- Kapalı bir meydan olmasına karşın kuşatılmışlık hissi vermemektedir.

- Meydanı çevreleyen yapılar güçlü bir tarihi imgeyi vurgulamaktadır.
- Meydan ile bina ilişkisi yakalanmış ve bütünlük oluşturulmuştur. Buna etken olan unsur ise aynı dönemin aynı tarz eserleridir.
- Binalar arasında ki uyum meydan algısını güçlendirmektedir. Ancak meydan çok büyük olduğu için plansız kullanımlar nedeni ile iyi değerlendirilmemektedir.
- Tarihsel olanın çağdaş olana uyumu ile mimari miras olarak günümüzde koruduğumuz yapıların yenilenmeleri, meydanın canlılığının korunmasını sağlamıştır.
- Yeşilin alanda kullanılması, taşın soğuk ve gri rengini kırmakta, yazın ise ağaç dal ve taç yaprakları meydanda yayalar için gölge alanlar oluşturmaktadır.
- Fiziksel görünüme yapıların formları dışında etki eden faktörler; yapıların yoğunlukları, işaretler, malzemeler, yeşil, topografya, doku, rotalar ve farklı bina tiplerinin karışımıdır.
- Meydan gece aydınlatması bakımından yetersizdir. Bu da meydanı gece kullananlar için, güvensiz bir ortam oluşturmaktadır.

Katılımcıların verdiği cevaplar üzerinden, Beyazıt Meydanı'na dair çıkarılan öneriler aşağıda ki gibidir;

- Meydan ve çevresi, tarihsel özellikleri ile ticari, sosyal ve kültürel işlevlere en uygun şekilde cevap verecek şekilde düzenlenmelidir. Eğitim kimliğine uygun olarak, Beyazıt Devlet Kütüphanesi ve Sahaflar çarşısı kültürel etkinliklere ev sahipliği yaparak meydanla edebi ve tarihi bağlar kurmalıdır.

- Beyazıt Meydanı içindeki bitkilerin çeşitlilik ve sayı bakımından eksikliği nedeni ile meydan yeterince çekici değildir. Peyzaj ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır.
- Kısa zamanlı etkinlik ve gösteriler ile ziyaretçilerin meydanda tutulması sağlanmalıdır.
- Beyazıt Meydanı çok büyük olduğu için algılama güçlüğü yaşanmaktadır. Meydanın algılanabilir olması için etrafını çevreleyen yapıların cepheleri yenilenerek sürekli bir yüzey oluşturmaktadır.
- Meydanda insan ölçeğine uygun, meydanın kimliğini yansıtacak heykel, anıt, çeşme gibi elemanlar ve sanatsal objeler kullanılmalıdır.
- Yaya dolaşım alanlarında kullanılacak farklı döşemeler ile yönlendirme sağlanmalıdır.
- Gözden kaçan yapısal öğelere, yayalar tarafından fark edilebilir ve yönlendirici çözümler üretilmelidir.
- Bakırcılar çarşısının yeniden rağbet görmesi için farkındalık oluşturulmalıdır.
- Meydanda çağdaş mimariye uygun donatı elemanları ve oturma birimleri oluşturulmalıdır.
- İnsanların su ögesinden faydalanabilecekleri bir düzenleme düşünülmelidir.

Sultanahmet Meydanı: İstanbul'un en önemli tarihi kent merkezi olarak yoğun yaya ve taşıt trafiğine sahiptir. Meydan çevresinin mekânsal ve algısal organizasyonunu güçlendirecek, kentsel tasarım ve yayalaştırma çalışmalarına yön verecek bir tasarım çerçevesine katkı sağlayacak araştırma sonuçları aşağıdaki gibidir:

- Sultanahmet Meydanı, tarihi alanların verimli kullanılmasından dolayı turistik açıdan önem kazanmıştır ve turizm amaçlı kullanılan bir meydandır, kimliği bu yönde gelişmiştir (Bknz. Tablo136).

- Meydan etrafındaki yapıların kendini duvar gibi örmemesi nedeniyle meydan bir bütün olarak algılanamamaktadır, parçalı bir meydandır.
- Sultanahmet Meydanı, bireye hareket düzeninden çok durma imkânı veren ve bunu karşılayacak işlevler yüklenmiş bir alandır.
- Çevredeki önemli tarihî eserlerden olan; Binbirdirek Sarnıcı ve Ermeni İncil Kilisesi gözden kaçmaktadır.
- Tramvay hattı ile çakışan Hüdavendigâr Caddesi'nde yeterli yaya yürüme alanı olmaması yayaların büyük zorluk yaşamasına neden olmakta, hem de Ankara Caddesi üzerindeki belli başlı tarihî eserlerden olan; Nallı Mescit ve Beşirağa Medresesinin ziyaret edilmemesine yol açmaktadır.
- Sultanahmet Meydanı ile sahil yolu arasındaki mekânsal ve algısal kopukluk, bu hattın ziyaretçiler tarafından az kullanılmasına, dolayısıyla bu hat üzerinde yer alan önemli tarihî dokulardan olan; Küçük Ayasofya Camii ve Arasta Çarşısı'nın gözden kaçmasına yol açmaktadır.
- Kentsel organizasyonun zayıflığı ve mekânsal kopukluklar yüzünden bazı önemli tarihî nirengi noktaları olan; Milyon Taşı, Yerebatan Sarnıcı ve Mozaik Müzesi fark edilmemekte ve kentsel dokunun içinde kaybolmaktadır.
- Sultanahmet Meydanı; Ayasofya, Hipodrom, Yerebatan Sarnıcı ve Sultanahmet Camii dörtgeni içerisinde kalan alan, mekânsal kalite ve güvenlik açısından daha yüksek standartlarda ve bakımlı iken, meydana dahil olan ve ana aksa çok yakın olan yerler bu bağlamda çok zayıf, bakımsız, güvensiz durumdadırlar.

Araştırma sonuçları doğrultusunda Sultanahmet Meydanı'na getirilen öneriler aşağıdaki gibidir:

- Bölgede toplu/özel taşıma duraklarından tarihi yapılara ve meydana ulaşan bir yaya yolu sistemi oluşturulmalıdır. Meydana yaya ulaşım kalitesi artırılmalı, trafikten arınmış yaya alanları yaratılmalıdır.
- Alan sınırlarının tanımlanabilir ve algılanabilir hale gelmesi için meydanın bazı bölgelerinde arkadlar, duvarlar veya sınırlandırıcılar kullanılarak mekânsal kapalılık sağlanmalıdır.
- Gözden kaçan yapısal öğelerle ilgili fark edilebilir ve yayalar tarafından bu öğelere kolay ulaşılabilir çözümler üretilmelidir.
- Meydanın çevre ile basit ve doğrudan bağlantıları olmalıdır.
- Tarihi meydan ile sahil aksları, yayalar için kolay ulaşılabilir hale getirilmelidir.
- Yüksek yaya geçişinden yararlanacak dönemsel etkinlikler (sergi, fuar vb.), oluşturulmalıdır.
- Turizm potansiyeline ve bölge dokusuna zarar vermeden bölgenin çekiciliği artırılmalıdır.
- Geniş tepe tacı yapan ağaçlardan, yapıların vurgusunu yitirdiği için kaçınılmalıdır.
- Meydanda yer alan su ögesi çevresine, estetik ve fonksiyonel oturma birimleri tasarlanmalıdır.
- Yaya dolaşım alanlarında kullanılacak farklı döşemeler ile yönlendirme sağlanmalıdır.

Galata Meydanı: Kendine has yapısal ve toplumsal dokusu nedeniyle kolaylıkla algılanabilen bir meydan olup, İstanbul'un ilk yerleşim yerlerindendir. Meydan imgesi hakkında araştırma sonuçları aşağıda sıralanmıştır:

- Eğlence ve dinlence mekânı olmak üzere kimlik kazanmıştır. Tablo 136'daki veriler bu bulguyu desteklemektedir.
- Galata'nın fiziksel özelliklerini meydana getiren tüm unsurlar (yapılar, yer kaplamaları, anıtlar vb.), meydanın tarihsel işlevini meydana getiren ana kavramsal çatıyla tutarlıdır.
- Metropol kentin farklı bölgelerinden gelen, çoğunluğu gençler olmak üzere insanların buluştuğu, dağıldığı enerji merkezi, İstanbulluların olduğu gibi yerli-yabancı kişilerin de bilgi ve ilgi alanıdır.
- Galata Kulesi meydanın nirengi noktasıdır.
- Meydan, her yaş grubuna, tüm etnik ve dini gruplara açık bir niteliğe sahiptir.
- Deniz ulaşımına, metroya ve tünele yakın olması buraya gelenlerin toplu taşıma araçlarını tercih etmelerini sağlamaktadır. Bu anlamda kolay ulaşılabilir bir meydandır.
- Meydan grafik açıdan; imaj, şekil, renk ve işaretleriyle kendisine özgü bir ortam dili oluşturmuştur.
- Tarihi ve kültürel kimlik öğelerinin ön plana çıkartıldığı yapılar ile özgün sokak dokusuna sahiptir. Galata'nın tarihi dokusunu en iyi yansıtan cadde Hendek Caddesi'dir.
- Dar sokaklardan ulaşılan meydan, çevre yapılarla sınırlandırılmıştır.
- Geçmiş, şimdi ve gelecek arasındaki ilişki ve süreklilik, meydanı fiziksel yapı açısından ifade edilebilir kılmıştır.
- Yaya merkezli bir meydandır.
- Güvenlik ve otopark sorunu semtin en büyük dertleri arasındadır.

Galata Meydanı'na dair anket sonuçları değerlendirildiğinde, meydana ilişkin getirilen öneriler aşağıdaki gibidir:

- Meydana bağlanan sokaklarda ki kaçak katların önüne geçilmelidir.
- Yeni yapılan niteliksiz binaların, görüntü kirliliği oluşturmasını önlemek için denetimler yapılmalıdır.
- Sokak aydınlatmaları yeterli sayıya getirilmelidir.
- Galata Mevlevihanesi ve Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi ve semtte yer alan diğer köklü eğitim kurumlarının varlığı ön plana çıkarılmalıdır.
- Gelip geçici projeler yerine kalıcı değerleri ön plana çıkartan bir planlama yapılmalıdır.
- Meydanın ana problemlerinden olan güvelik sorunu çözülmelidir.
- Yönlendirmeler, yer isimleri ve yön işaretleri ile desteklenmelidir.
- Kuledibi'nde işletilen çay ocağı kaldırılmalı yerine çağdaş oturma birimleri konumlandırılmalıdır.

Taksim Meydanı: Gece gündüz yaşayan ve yaya hareketinin hiç bitmediği bir meydandır. Meydan son yıllarda büyük değişimlere maruz kalmıştır. Tarihi meydanın bugünle olan ilişkisi ve algılanabilirliği aşağıdaki gibidir:

- İstanbul'un röper noktası durumundadır. Kimliğini oluşturan unsurlar ulaşım aktarma yeri ve kültür-sanat merkezi olmasıdır (Bknz. Tablo 136).
- Meydan her yaş düzeyinden kullanıcıya sahip ve 24 saat yaşayan bir alandır. Ama donatı eksikliğinden dolayı aktivitelerin Sıraselviler ve Anıt çevresinde yoğunlaştığı görülmektedir.
- Taşıdığı özellikler nedeniyle yoğun bir yaya trafiğinin gözlemlendiği bir meydandır. Yaya ve taşıt trafiği birbirinden kot farkıyla ayrılmıştır.

- İlk imar eseri olan Osmanlı üslubu Su binası ve yanında yer alan çeşme, meydan içinde yeterince algılanmamaktadır.
- Yenileme projesiyle birlikte meydandaki görüş açısı oldukça genişlemiş ve Harbiye'ye doğru yönelerek meydan özelliğini yitirmeye neden olmuştur.
- Meydandaki işlevsiz büyük beton alan, meydanın algılanabilirliğini ve merkeziyetçi algısını kırmıştır.
- Cumhuriyet Anıtı, meydanın büyüklüğü sebebiyle algısal ölçeğini kaybetmiştir.
- Plansız kat yükseklikleri nedeniyle meydanda ki kapalılık oranı artmıştır.
- Meydan çevresindeki yapılarla uyum sağlayamamaktadır.
- Meydan'da yeşil doku olarak Cumhuriyet Anıtı etrafındaki ve Gezi Parkı üzerindeki yeşil örtü bir ölçüde meydana renk katmaktadır.
- Tarihi binalar, modern binalar, farklı cepheler, farklı yüzeyler, her biri için farklı aydınlatmalar birbirine karışmış durumda olup görsel bir keşmekeş yaratmaktadır.
- Yapılan uygulama ve onarımlar mekânsal kaliteyi geliştirmek yerine olumsuz yönde etkilemiştir.
- “The Marmara” oteli önünden Sıraselviler’e giden yolda taksi trafiği büyük tehlike yaratmaktadır. İyi tanımlanmış yaya geçitleri yoktur.
- Meydanda donatı eksiklikleri bulunmakta ve ziyaretçilerin oturma ve dinlenme ihtiyaçlarını karşılayacak alanlar bulunmamaktadır.
- Metro durağı ile anıtın çok yakınındaki tramvay durağı alan içerisinde karmaşaya neden olmaktadır.

- Fiziksel olarak bakıldığında meydan her noktadan farklı bir algıya açık konumdadır.

Taksim Meydanı'na dair anket sonuçları değerlendirildiğinde, meydana iyileştirmeye yönelik fikir ve öneriler geliştirilmelidir. Bu öneriler aşağıda genel olarak sıralanmaktadır:

- Kent kimliğinin oluşturulması açısından kültürel, sanatsal ve tarihi dokular ön plana çıkarılmalıdır.
- Çeşme, sular idaresi duvarı ve Cumhuriyet Heykeli'nin yüzeylerine geceleri de algılanabilmesi için birbirine uyum sağlayacak bir aydınlatma tasarımı yapılmalıdır. Aydınlatma, bölgenin kentsel dokusu ile uyum içerisinde olmalıdır.
- İstiklal Caddesindeki ışık kirliliği önlenmelidir.
- Emniyet ve güvenlik açısından çalışmalar yapılmalıdır.
- Döşemeler, meydanda herhangi bir yönlendirme özelliği taşımadığı için renk ve dokularda değişiklik yapılarak farklı döşeme uygulamaları yapılmalıdır.
- Kentsel mekâna nitelik kazandıracak planlama araçları üretilmelidir.
- Kent mobilyaları kullanıcı gereksinimlerini karşılamaya yeterli sayıda olmalıdır.
- Yeni eklenen yapıların, tarihi yapıların önüne geçmemesi için çalışmalar yapılmalıdır.
- Meydanda, mekânın tarihsel dokusunu yansıtan malzemeler kullanılmalıdır.
- Meydanın biçimsel hafızası yeni inşa edilen yapılarla yok edilmemelidir.

Eminönü Meydanı: Tarihi Yarımada'da yer alır ve İstanbul'un en eski yerleşim birimlerindendir. Ulaşım açısından stratejik bir değere sahip olan meydanın aynı zamanda imgelenebilirliği aşağıdaki araştırma sonuçları gibidir:

- Deniz ve kara (tramvay, otobüsler, taksiler v.b.) ulaşımının yoğun olduğu, düğüm olarak nitelendirilen büyük bir aktarma merkezidir ve tarihi yarımada - mekânlara ulaşım için büyük bir durak meydandır.
- Eminönü meydanında gözlemlenen nüfus; gelip geçenler, turistler, öğrenciler, işyeri ve perakende ticaret birimi sahibi kişiler, satıcılar ve çalışanlardan oluşmaktadır.
- Meydanın nirengi noktası Yeni Camii'dir.
- Ara sokaklarda bulunan tarihi yapılar bakımsızlığı yüzünden algılanamamaktadır. Bunlardan bazıları; Vlor Han, Büyük Yeni Han, Küçük Yeni Han'dır.
- Meydan yollar ve iskelelerle çevrilidir, ama sınırları okunamamaktadır.
- Kıyı şeridi kentsel alan olarak tanımlanamamaktadır.
- Anlamsız boşluklar insan ölçeği dışında bir algıya neden olmuştur.
- Meydan sınırları ve kullanım alanları ile büyük ölçüde tanımsız olup, meydanı çevreleyen yapılar köhneme sürecine girmiştir.
- Alanda gerçekleşen ekonomik aktiviteler; meydan ve çevresinde satış yapan seyyar sokak satıcıları, küçük yerel marketler, geleneksel pazar alanları, restoran ve bankamatikler olarak belirlenmiştir.
- Kentin ana akslarının değişimi, yeni yolların yapılması, ekonomik merkezlerin farklılaşmaya başlaması ile bölge önemli değer kaybına uğramıştır.

- Geceleri boşalan nüfusla birlikte meydanda güvenlik hissi yitirilip, korku alanı ve tekinsiz yer algısı güçlenmektedir.
- Seyyar satıcıların sattığı kestane, mısır, lokma tatlısı ve baharat kokuları Eminönü Meydanı ile bütünleşik bir algı oluşturmaktadır.

Eminönü Meydanı'na araştırmalar sonucunda geliştirilen öneriler aşağıda sıralanmıştır:

- Kentsel düzenlemede, ticari işlevlerin yapıların kimlikleriyle kendilerini gösterecek şekilde sınırlandırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Taşıt, raylı ve deniz ulaşım sistem güzergâhlarının neden olduğu, meydan ve sahil bandı arasındaki işlevsel, görsel kopukluğu giderecek yönde çalışmalar yapılmalıdır.
- Meydana ilişkin anlamsız boşluklar tanımlanabilir hale getirilmelidir
- Ara sokaklardaki yapıların cephelerinde sokak sağlamlaştırma projeleri ile restorasyon çalışmaları yapılmalıdır.
- Alt geçit, Mısır Çarşısı ve meydanın gece aydınlatması yeterli düzeyde sağlanmalıdır.
- Geceki korku alanı ve tekinsiz yer algısını yok etmek için meydana gece kullanılacak ek işlevler verilmeli ve gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır.
- Bölge yapısal dokusu onarılarak turizm potansiyeli arttırılmalı ve ziyaretçiler için cazibe alanı haline getirilmelidir.
- Bölgede sanatsal etkinliklerle gece gündüz canlılık sağlanmalıdır.
- Yeniden kullanıma açılan tarihi mekânların işlevleri bölgeyi ekonomik ve toplumsal yönden canlandırıcı nitelikte olmalıdır.

- Meydanın tarihi yapısına uygun donatılar eklenmeli, kent mobilyaları kapsamında oturma birimleri, aydınlatma elemanları v.s tasarlanmalıdır.
- Peyzaj düzenlemeleri yapılmalı, yeşil eklenmelidir.
- Otopark sorunu çözüme kavuşturulmalı, dağınık otoparklar düzenli hale getirilmelidir.
- Meydanın gelişmesi kontrol ve denetimle sağlanmalıdır.

Eyüp Meydanı: Tarihi ve kültürel miras özelliklerine sahip onlarca yapıyı barındıran, kent için önemli bir alandır. Bu yapılarla birlikte meydanın genel özelliklerine dair algılanan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- Meydana ibadet için gelenler çoğunluktadır ve meydanın kimliğini ibadet oluşturmaktadır (Bknz. Tablo 136).
- Meydanın nirengi noktası Eyüp Sultan Camii'dir.
- Ağaçlar meydanın sınırlandırılmasında az da olsa etkilidir.
- Ara sokaklarda bulunan diğer tarihi eserler ve mekânlar yönlendirmenin yetersiz oluşundan dolayı ziyaret edilememektedir. Bunlardan bazıları; Hüsrev Paşa Kütüphanesi, Abdülkadir Camii, Türbeler, Pierre Loti tepesidir.
- Meydandaki kot farklılıkları yayalar için canlılık oluşturmaktadır.
- Meydan çevresinde ulaşım sorunları vardır.
- Meydan ile sahilin yaya ile bağlantısı çok düşüktür.
- Meydanın kullanım alanları tanımsızdır.
- Meydan ve çevresinde kullanılan tabelalar, tarihi atmosfere tezat oluşturmaktadır.

- Gecekondulaşma, imarsız ve düzensiz yapılaşma, meydan kalitesini düşürmektedir.
- Meydanda ki havuz ögesi, maneviyat ve huzur duygusunu olumlu yönde etkilemektedir.

Eyüp Meydanı'na dair anket sonuçları değerlendirildiğinde, meydana ilişkin öneriler aşağıdaki gibidir:

- Eyüp Sultan Meydanı'nın kaybetmeye başladığı tarihi ve kültürel miras koruma altına alınmalıdır.
- Anıtsal eserler restore edilerek yeniden işlevlendirilmelidir.
- Ulaşım problemleri ortadan kaldırılmalıdır.
- Meydandaki karmaşa yerini huzura bırakacak çevresel düzenlemeler yapılmalıdır.
- Sosyal ve kültürel gelişimin kesintisiz devam etmesi için kültürel aktiviteler düzenlenmelidir.
- Pierre Loti turizme kazandırılmalıdır.
- Meydan da sosyal donatılar arttırılmalıdır.
- Eski tekke ve türbeler, kültür ve araştırma merkezlerine dönüştürülmelidir.
- İhtiyacı karşılayacak otoparklar yapıp yeni yaya yolu sistemi oluşturulmalıdır.
- Camii ve yakın çevresi yayalaştırılmalıdır.
- Eyüp Sultan mezarlıkları, orijinal dokusu bozulmayacak şekilde yenilenmeli ve burada güven ortamı sağlanmalıdır. Mezarlık içerisinde bulunan gecekondu lar kaldırılmalıdır.

- Alibeyköy'deki cephe yüzeyleri, restore edilerek yeni görünümüne kavuşturulmalıdır.

Ortaköy Meydanı: Boğaziçi Köprüsü'nün Avrupa'daki ayağının altında önemli bir alanda konumlanmıştır. Bu doğrultuda araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, meydana ilişkin algılanan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- Bir eğlence ve dinlence meydanı olma yönünde kimlik kazanmıştır (Bknz. Tablo 136).
- Ortaköy Meydanı, bir taraftan doğal bir sınır olan denizle, bir taraftan da yapılar ile sınırlandırılmıştır.
- Meydanın nirengi noktası Ortaköy Camii'dir.
- Yapılarla sınırlanan alan, meydana kapalılık hissi vermektedir.
- Meydanın algılanmasında sıkıntı yaşanmamaktadır.
- Meydan ve çevresi, tarihi, kültürel, dini, ticari ve turistik bir merkez olması ve sahil şeridinde sıkışık bir şekilde konumlanması nedeniyle ulaşım sorunları vardır.
- Büyük Mecidiye Camii ve Esmâ Sultan Yalısı meydanın sanatsal objelerindendir.
- Meydanda yer alan çeşmeler, Sinagog ve Ortodoks Kilisesi yeterince algılanamamaktadır.
- Meydan aydınlatılmış fakat anıtların aydınlatmaları eksiktir. Bu da algılamayı zorlaştırmaktadır.
- Meydan, deniz ile sınırlı olduğundan su ögesi ihtiyacını karşılamaktadır.
- Meydanda donatı elamanlarında eksiklikler bulunmaktadır.
- Meydan, açık pazarı ile güncel bir soluk alma yeri ve ilgi merkezi olmuştur.

- Meydan arkasındaki sokaklarda oluşan eğlence ve alışveriş mekânları gece ve gündüz yaşamını canlı tutmaktadır.

Ortaköy Meydanı'nın araştırma sonuçlarına bakılarak geliştirilen öneriler aşağıdaki gibidir:

- Meydandaki sanatsal ve tarihi öğelerin iyi algılanabilmesi için ışık ve gölge ile gece aydınlatması ve vurgulaması yapılmalıdır.
- Meydandaki tarihi öğeler, bitkisel fon vurgulamalarıyla ön plana çıkartılmalıdır.
- Esmâ Sultan Yalısı önündeki çocuk oyun alanı tarihi yapının silüetini bozduğu için uygun bir yere taşınmalı veya malzemesi tarihi dokuya uygun şekilde seçilmelidir.
- Meydana ulaşılan taşıt yolundaki trafik yükünün azaltılması için güzergâhta değişiklik yapılmalıdır.
- Yoğun kullanımı karşılayacak çağdaş açık oturma alanları eklenmelidir.
- Cadde aksı üzerinde yer alan Sinagog ve Ortodoks Kilisesi uygun şekilde aydınlatılarak algılanması sağlanmalıdır.

Ulaşılan sonuçlara göre, İstanbul'daki kent meydanları hakkında yapılan değerlendirmeye dahil edilen yedi meydanın da kendisine ve kente özgü nitelikleri bulunmaktadır. Katılımcıların meydanlara geliş amaçlarının ve meydanın katılımcılarda yaptığı çağrışımların farklı olması ve her meydanın kendine ve kente özgü nirengi noktalarının olması bu sonucu destekler niteliktedir.

İstanbul'daki kent meydanlarının kentsel imge odaklı incelenmesi ile elde edilen sonuçlar göz önünde bulundurularak, bu meydanlara dair genel öneriler sunulmaktadır.

- Meydanların sahip oldukları tarihi ve kültürel dokunun korunması için girişimlerde bulunulmalıdır.

- Her meydanın halkın ve kentin hafızasında yer etmiş algı ve imgeler yönündeki değerleri güçlendirecek biçimde güncelleme, canlandırma ve yeniden yapılandırma çalışmaları yapılmalıdır.
- Restorasyon çalışmaları belirli bir plan eşliğinde ve mümkün olduğunca hızlı bir şekilde yürütülmelidir.
- Tarihi eserlerin algılanmasına yönelik estetik çözümler bulunmalı ve yapılar sanat eseri niteliğinde tekrar kente kazandırılmalıdır.
- İstanbul'daki meydanlara ulaşım konusunda kolaylaştırıcı adımlar atılmalı ve ek ulaşım seçenekleri sunulmalıdır. Yeterli otopark olanakları sağlanmalıdır. Turizm potansiyeli yüksek meydanlar özel araç trafiğine kapatılmalıdır.
- Meydanlarda insanların kendilerini güvende ve rahat hissetmeleri için önlemler alınmalıdır.
- Turizm potansiyeline ve bölge dokusuna zarar vermeden, meydanların çekiciliği arttırılmalıdır.
- Özellikle ulaşım aktarma meydanlarında olmak üzere tüm meydanlarda yönlendirme ve bilgi verme panoları yerleştirilmelidir.

KAYNAKÇA

Kitap, Dergi ve Tezler

Alemdar, Zemine Yeşim. “Mimarlıkta Anlatı Olarak İmge”. *Doktora Tezi*, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2009, İstanbul.

Altıntaş, Osman, İsa Eliri. “Birey Toplum İlişkisinde Kent Kültürü, Kamusal Alan ve Onda Şekillenen Sanat Olgusu”. *İdil Dergisi*, 1.5 (2012): 61-74.

Bağbaşı, Gülbin. “İstanbul Kent Meydanlarının Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Açısından İrdelenmesi”. *Yüksek Lisans Tezi*, Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2010, Bartın.

Bayazitlioğlu, Beria. “İnsan-Mekân İletişimi”, Edumar Eğitim Market, 2009, İstanbul.

Church, Kate. “Making Visible: Registering the Asynchronous City”, *Urban Interior: Informal Explorations, Interventions and Occupations*, (ed.) Rochus Urban Hinkel, Spurbuchverlag, 2011, Almanya, 27-42.

Demirel, Tuğba. “Kent Meydanları Yer Seçimine Metodolojik Bir Yaklaşım. Adana Kenti Örneği”. *Yüksek Lisans Tezi*, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2008, Adana.

Erarslan, Alev. “Mimaride Anlam: Yapıdaki Sembolik Dil Üzerine Bir Değerlendirme”. *Tasarım ve Kuram Dergisi*, 18 (2014): 18-35.

Erdönmez, M. Ebru, Altan Akı. “Açık Kamusal Kent Mekânlarının Toplum İlişkilerindeki Etkileri”. *Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi E-Dergisi*, 1.1 (2005): 67-87.

Güleç Solak, Sevcan. “Mekân-Kimlik Etkileşimi: Kavramsal ve Kuramsal Bir Bakış”. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6.1 (2017): 13-37.

Gür, Ş. Ö. “Mekân Örgütlenmesi”. Gür Yayıncılık, Trabzon.

- Hayta, Yasemin. “Kent Kùltürü ve Değişen Kent Kavramı”. Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5.2 (2016): 165-184.
- İnceoğlu, Mehmet ve Ayfer Aktuğ. “Kentsel Mekânda Kalite Kavramı”. Megaron Dergisi, 4.3 (2009): 131-146.
- İzgi, Utarit. “Mimarlıkta Süreç, Kavramlar-İlişkiler”. YEM Yayınları, İstanbul.
- Karakurt, Elif. “Kentsel Mekânı Düzenleme Önerileri: Modern Kent Planlama Anlayışı ve Postmodern Kent Planlama Anlayışı”. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakùltesi Dergisi, 26 (2006): 1-25.
- Kayaarası, Tuğçe. “Yeni Türk Sinemasında İstanbul Kent İmgeleri”. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kùltür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011, İstanbul.
- Keskinok, H. Çaęatay. “Kentsel Mekân Yaklaşımlarına Bir Örnek: Castells”. ODTÜ Mühendislik Fakùltesi Dergisi, 8.1 (1988): 67-75.
- Lynch, Kevin. Kent İmgesi. 9. Baskı, Çeviri: İrem Başaran, İstanbul: Kùltür Yayınları, 2017.
- Nalbant, Mehmet. “Türkiye’de Kentsel Mekânlarda Kamusal Alanın Konumu: Tarihsel Perspektiften Bir Değerlendirme”. Bitlis Eren Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakùltesi Dergisi, 1.1 (2016): 12-27.
- Oğurlu, İdris. “Çevre-Kent İmajı-Kent Kimliği-Kent Kùltürü Etkileşimlerine Bir Bakış”. İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 13.26 (2014): 275-293.
- Özer, Mehmet Nazım ve Mustafa Asım Ayten. “Kamusal Odak Olarak Kent Meydanları”. Planlama Dergisi, 3 (2005): 96-103.
- Sert, Emre, Hayri Karpuz ve Gürkan Akgün. “Küreselleşme Sürecinde Değişen Kent Kavramı: Mekân ve Politikleşme Üzerine Bir Okuma Çalışması”. Planlama Dergisi, 2 (2005): 101-111.

Uzun, İnci. “Kamusal Açık Mekân: Kavram ve Tarihe Genel Bakış”. Ege Mimarlık Dergisi, 4 (2006): 14-17.

Yazıcı, Yasemin Erkan. “Anamorfik İllüzyonun Mekân Algısına Etkilerinin Farklı Sanatçı Yaklaşımlarına Göre İrdelenmesi”. Sanat Tarihi Dergisi, (2015): 139-148.

Yıldız, Aybike. “Tarihsel Birikime Sahip Kentsel Açık Alanların Dinamizmi: İstanbul Kent Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2007, İstanbul.

İnternet Kaynağı

Gök, Cüneyt. İmge, Kavram Algı ve Çağrışım, <http://cuneytgok.blogspot.com.tr/2012/08/imge-kavram-alg-ve-cagrmsm.html> , Erişim Tarihi: 14.12.2017.

Özdemir, Zeynep, Saadet Tuğçe Tezer, Gaye Bezircioğlu Senvenli, Pınar Kömürcü, Gökhan Karabacak ve Adrian De Miguel. https://www.researchgate.net/publication/286450602_Bir_Metropolitan_Bulusma_Alani_Olarak_Eminonu_Meydani%27nin_Degerlendirilmesi , Erişim Tarihi: 03.01.2018.

Türk Dil Kurumu, www.tdk.gov.tr, Erişim Tarihi: 10.10.2017.

ÖZGEÇMİŞ

1 Ocak 1991 tarihi, Sivas doğumluyum. İlk, Orta ve Liseyi aynı kentte tamamladıktan sonra, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Bölümüne kaydoldum. Bu bölümden 2015 yılında mezuniyetimin ardından çalışmak ve eğitime devam etmek için İstanbul'a geldim. 2016 yılında da, Beykent Üniversitesi, Mimarlık Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladım.

Halen özel bir şirkette iç mimar olarak görevimi sürdürmekteyim.